

Tā âti-âti tândí Yésū rí tāsí Márākō drí ígílí rí

Márākō

Tā 'ě'á zílá nílí sísí rí

Búkū nô, Yōwání Márākō gólá â'dó 'bá bē âçí tō âzì Póólō yí kâ ró Bārānābā yí bē rí, ígí nī. Gólá kpá Pétērō rí lāmū-āzīyā 'í. Nī zī tā Márākō nô tāsí búkū Tā 'Ē'ě kâ 'á, kápítā lâ yí 12-15. Márākō kī nī rí, nôô â'dô rí'á tā âti-âti tândí Yésū Ôvârí rí mvá ró rí tāsí rí 'í'dí.

Márākō lē â'dalā kī, Yésū rí'á mbârākā bē ngá āmbā nô 'bá yí drī sī ndrī. 'Í'dí gólá drí 'bázó 'í'dígowá tā lârākō Yésū drí 'Ē'ě rí 'bá yí kâ bē dūū. 'Dī rí tā lâ āâ'dá ró bē kī, Yésū mbârākā bē ôjílā ngá lâzé bē rí íngázó ngá lâzé 'ásí, gō'dá kpá líndrī ōnjí 'bālē tā íyíkā árílí, gō'dá kágūmāā 'bālē līmuvū ândrē bē tā íyíkā árílí gō'dá ngá nyānyā fēlē ôjílā gólíyí lōfó ró rí yí drí, gō'dá kpá ôjílā gólíyí ôdrā 'bá trá rí yí lídrílí ágólé lédrē-lédrē ró. Gō'dá gólá kpá mbârākā bē tā ōnjí ôjílā kâ âyézo. Gólá â'dá mbârākā íyíkā kpá trá lídrí-lídrí íyíkā ôdrā 'ásí rí sī.

Tā gólá Yōwání bābātízí 'ě 'bá ró rí drí ânizó lāfí êdélé âcā-âcā 'díyí pā 'bá āmākā kâ rí tāsí rí

(Mátáyō 3.1-12; Lúkā 3.1-18; Yōwání 1.19-28)

1 ¹ Tā âti-âti tândí Yésū Krístō gólá Ôvârí rí mvá rí tāsí rí rí'á nōtí. ² Tā Yésū kâ ítō rú trá ôzō tā ângū 'bá Ísáyā drí ígílí trá ākū ró nā sī rí kâtí, Ôvârí âta íyí mvá drí kī nī rí,

“Ní ndrē drē, má â'dô lājó'bá amākā jō'á âtí 'álá, â'dô ró lāfí êdélé ní drí ânizó.

Málákí 3.1

³ Lājó'bá rí gógó 'dí â'dô rí'á ōmā 'á.

Gólá â'dô tā íyá'á úrú âkí'á nī rí,

‘Ānī ôjílā, kúmú amākā āâ'dô bí 'ě'á acalé.

Ítí rí, nī êdē lāfí âníkā njāā gólá drí.

Nī êdē lāfí rí 'dí dódó mbimbī ró, â'dô ró bē gólá drí âçí tōzō drī lâ 'ásí.’ ”

Ísáyā 40.3

⁴ Lājó'bá gólá Ôvârí drí tā lâ pēlē 'dí Yōwání 'í'dí. Gólá rí ōmā 'á, gō'dá drílā rízo ôjílā âzílí ânílí, yí dā ró lūmvū gólíyí drī bābātízí ró. ¹ Gólá âta úlī gólíyí drí kī nī rí, “Ní âjā drī tā ōnjí 'ásí Ôvârí rí rôlē. Ôzō nī ô'è tā 'dí 'í'dí rí, Ôvârí â'dô ânī âyé'á tā ōnjí âníkā 'ásí. Gō'dá nī ânī má dā ró lūmvū ânī drī bābātízí ró.”

⁵ Níngá sī, ôjílā dūū drí ngázó nílí Yōwání ngálā ōmā 'álá. Ôjílā rí 'dí 'bá yí úrúkā lâ ânī íyí Yērōsālémā lésí, gō'dá āzā 'bá yí ânī íyí vō āzā 'bá yí lésí Yūdáyā 'á. Níngá sī, drílíyí úlī Yōwání drí pēlē 'dí árizo íyí. Vólé drī lâ 'ásí rí, drílíyí ngázó tā ōnjí íyíkā lōfólé. Gō'dá níngá sī, Yōwání drí ngázó lūmvū dālē gólíyí drī līmuvū áyágá zílí Jōrōdēnī rí 'á bābātízí ró.

⁶ Yōwání rí 'dí, éedē itá gólākā trá gámēlē 'bí 'ásí. Gásí gólākā íyí ípítíkū 'á rí íyíkā ínáyíró 'ásí, gō'dá ngá nyānyā gólākā rí íyíkā ōmbí 'í'dí gbō ápé ōgó kâ bē. ⁷ Yōwání íyā tā âti-âti tândí 'dí kī, “Ôjílā āzā âbí âní'á má vó, āmbā gólākā gārā amākā rí drī sī. Āmbā amākā ícā kō. Má ícā kō ândílí ká'bókā gólākā ângílí. ⁸ Mā rí gógó Yōwání nô 'ě bābātízí ôjílā drí cé lūmvū sī. Gō'dá gólá rí gógó â'dô bābātízí 'ě'á ôjílā drí Líndrī Tândí Ôvârí kâ rí sī.”

Tā Ôvârí drí Yésū rí êdézó njāā lōsī gólākā tāsí rí

(Mátáyō 3.13-4.11; Lúkā 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Níngá sī, Yésū drí ngázó Nāzārētā gólá 'bādrī zílí Gālíláyā rí 'á rí lésí nílí Yōwání ngálā. Níngá sī, Yōwání drí ngázó gólá rí íbābātízálē áyágá zílí Jōrōdēnī rí 'á. ¹⁰ Gō'dá níngá sī, Yésū ôtirí rī âfólé līmuvū 'dí 'ásí rí, gólá drí 'būū ndrēzō rú njírí 'á, gō'dá Líndrī Tândí Ôvârí kâ drí â'dézó drī lâ ôzō âtú'bu kâtí. ¹¹ Gō'dá úlī drí â'úzo 'būū lésí Yésū drí kī nī rí, “Ní nô amā mvá ífíí má drí lōvó lâ 'bālē kôrō rí 'í'dí. Ánī tā sū trá má rú rōd.”

¹² Tā 'dí vólé drī lâ 'ásí, Líndrī Tândí Ôvârí kâ 'dí drí Yésū rí jōzó vólé ōmā 'álá. ¹³ Tólā ōmā 'álá, Yésū 'ě káyí rí'á nyā'dí-rí kōrōnyā ōnjí ōmā kâ lāfálé. 'Dī Sātānā íyíkā rí'á gólá rí újū'á kpī. Gō'dá māláyíkā Ôvârí kâ rí 'bá yí bē, rí'á íyí Yésū rí gógó lókí'á.

Tā Yésū drí lājó'bá íyíkā sísí rí 'bá yí âzízó rí

(Mátáyō 4.12-22; Lúkā 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Yōwání gólá bābātízí 'ě 'bá rí ōmbéré gānīmā 'á rí vólé drī lâ 'ásí rí, Yésū drí ngázó gólé Gālíláyā 'álá. Tólā gólá lāmū vō 'ásí nílí nī'á tā âti-âti Ôvârí kâ pē bē. ¹⁵ Gólá kī nī rí, “Ôvârí njí lāfí trá ânī drí rízo kūmū íyíkā zélē ôjílā íyíkā ró. Ā'dô bē trá ítí rí, nī âjā drī tā ōnjí âníkā 'ásí, nī gō ró tā lēlē âníkā 'bālē tā âti-âti tândí Ôvârí kâ 'dí 'á.”

¹⁶ Káyí ālō sī, Yésū ôtirí rī nílí līmuvū ândrē Gālíláyā kâ rí tī sī rí, drílā nízó 'í'bī 'bē 'bá āzā 'bá yí úsúlí rí, Símónā Pétērō gō'dá âdrúpí lâ Āndíríyā bē. Gólíyí rí'á ímbá íyíkā 'í'bī kâ vū'á līmuvū 'á. Símónā yí Āndíríyā bē rí'á íyí kpārāfí 'í'bī 'bē 'bá 'í. ¹⁷ Níngá sī, Yésū drí ngázó tā âtalé gólíyí drí kī nī rí, “Ní ânī 'délé má vósí, tálā má 'bá ró ânī bē ôjílā ásé

¹ 1.4 Lūmvū dādā drī 'á 'Dī rí'á tā â'dá-â'dá ró, 'díyí jījī tā ōnjí 'ásí rí kâ 'í'dí.

'bá ró má drí, gólíyî á'dô ró ôjílâ ámakâ ró, ôzô ânî drí á'dórê ɽ'bî áse 'bá ró sɽsɽ rí kátí." ¹⁸ Gõ'dá nǐngá sǐ, drílíyî ngázó 'wââ ímbá íyíkâ áyéle 'dézó Yésú vósí lājó'bá gólákâ ró. ¹⁹ Gõ'dá drílíyî ngázó nílí áti 'álá fínyáwá. Nǐngá sǐ, Yésú drí Zēbēdayō yí úsúzó mvá lá yí bē rǐ, rú lá yí Yákóbâ yí Yōwání bē. 'Dǐ gólíyî rǐ'á kólóngbō 'á ímbá íyíkâ lífí lá édé'á. ²⁰ Gõ'dá nǐngá sǐ, Yésú ndrē gólíyî bē rǐ, drílâ ngázó 'wââ Yákóbâ yí ázǐlí Yōwání bē á'dólé lājó'bá íyíkâ ró. Nǐngá sǐ, drílíyî ngázó átá lá yí áyéle kólóngbō 'á 'dézó Yésú vósí lājó'bá gólákâ ró.

Tā ôjílâ líndrǐ ònjí bē rǐ tāsí

(Lúkâ 4.31-37)

²¹ 'Dǐ vósí, Yésú yí drí ngázó nílí lājó'bá íyíkâ bē járǐbâ zǐlí Kāpērānómâ rǐ 'álâ. Kâyí rātáâ kâ sǐ rǐ, Yésú yí drí ngázó fílí íyí jó tā Ôvârí kâ árí kâ 'á. Tólâ Yésú drí ngázó rǐ'á tā Ôvârí kâ ímbálé ôjílâ drí. ²² Gõ'dá nǐngá sǐ rǐ, ôjílâ 'dǐ 'bá yí tǐ lá yí drí á'dízó tā Yésú drí rǐ'á ímbálâ 'dǐ drí sǐ. Tā ímbâ Yésú kâ rǐ á'dó ôzô lífí ímbá 'bá ázâ 'bá yí gólíyî rǐ 'bá rílí lǎ'bí Ôvârí kâ á'dálé rǐ ázâ 'bá yí kátí kô álôwálâ, tálâ Yésú rǐ gógó nyáanyâ lá ímbâ tā íyíkâ cú drǐ-ácê kúmú kâ rǐ sǐ.

²³ Yésú òtírí rǐ drē tā ímbálé rǐ, ágô ázâ bē rǐ'á líndrǐ ònjí ábābā Sātánâ kâ rǐ kâ bē, òmbē gólâ trá vǔdrǐ. Gõ'dá átrú kǔ'dū ró, ágô rǐ 'dǐ drí ngázó rǐ'á òtrélé lǎzǐ zǐzǐ bē úlí líndrǐ ònjí yí 'á 'dǐ 'bá yí kâ sǐ kǐ nǐ rǐ, ²⁴ "Má nǐ nǐ trá dódó, Yésú ôjílâ Názārétâ kâ ró. Nǐ ôjílâ ndrǐndǐ 'í pǎtǐ Ôvârí kâ rǐ 'dǐ. Nǐ lē á'dô 'éle má rú yā? Nǐ âní nô má líndrǐ ònjí ró ágô nô 'á nô fúlí yā?"

²⁵ Gõ'dá nǐngá sǐ, Yésú drí tā átzó líndrǐ ònjí ábābā kâ 'dǐ drí 'álé ádrâ sǐ, "Nǐ rǐ tǐtǐ, nǐ áfô volé ágô nô 'ásí." ²⁶ Gõ'dá nǐngá sǐ, líndrǐ ònjí ábābā kâ rǐ 'bá ágô 'dǐ 'á 'dǐ drí rǐzó ágô rǐ 'dǐ íyálé kíkǐ mbārâkâ sǐ, drílâ ágô 'dǐ 'bázó òtrélé ngbálâ-ngbálâ, gõ'dá drílâ ngázó drǐ ínǐlǐ volé ágô rǐ 'dǐ rú sǐ.

²⁷ Gõ'dá nǐngá sǐ, ôjílâ tǐ drí á'dízó ndrǐ tā 'dǐ drí sǐ. Nǐngá sǐ, drílíyî ngázó rǐ'á tā íjílí íyí vō 'ásí kǐ nǐ rǐ, "Ngá nótí nô á'dô 'í? Gólâ rǐ tā átalé drǐ-ácê Ôvârí kâ rǐ sǐ, tálâ líndrǐ ònjí 'dǐ áârí ró kpá tā gólâ drí rǐ'á rálâ rǐ 'bá yí bē." ²⁸ Nǐngá sǐ, ôjílâ 'dǐ 'bá yí drí ngázó nílí 'bâ 'álâ tá Yésú drí líndrǐ ònjí 'dǐ drǔzó 'dǐ átalé ôjílâ ázâ 'bá yí drí. Ítí, tā 'dǐ 'bâ Yésú rǐ rú á'dólé fǐkú-fǐkú ró 'bǎdrǐ Gálílâyâ kâ rǐ 'ásí drǐ kǎngbú.

Tā Yésú drí ngá lǎzé 'bá íngázó Kāpērānómâ 'álâ rǐ

(Mátáyô 8.14-17; Lúkâ 4.38-41)

²⁹ 'Dǐ vósí, Yésú yí drí ngázó nílí volé jó tá Ôvârí kâ árí kâ rǐ 'ásí. Gólíyî Símónâ, Ándíríyâ, Yákóbâ, gõ'dá Yōwání yí bē. Gólíyî nǐ kôrô mbí Símónâ Pétērô yí drí 'bâ 'álâ ádrǐpǐ lá Ándíríyâ bē. ³⁰ Tólâ Símónâ rǐ ádrâ rǐ'á áyí'á vǔdrǐ gbārâkâ drǐ jó 'á. Rú'bâ lá ámê trá tǐlǐ-tǐlǐ. Nǐngá sǐ, 'wââ ngá lǎzé gólákâ 'dǐ ódrǐ tá lá pēzó Yésú drí. ³¹ Yésú drí ngázó fílí ôkó rǐ 'dǐ ngálâ jó 'álâ. Nǐngá sǐ, Yésú drí drǐ lá rǔzó sélé, tálâ gólâ ôngâ ró bē úrú. Kôrô 'wââ ôkó rǐ 'dǐ rú'bâ lá ámê 'bá 'dǐ drí á'dízó, gõ'dá drílâ ngázó nílí ngá nyányâ lǎ'dílí gólíyî drí nyálé.

³² Ítú òtírí fǐ rǐ, ² ôjílâ drí ngázó rǐ'á ngá lǎzé 'bá gõ'dá kpá gólíyî líndrǐ ònjí Sātánâ kâ drí òmbélé trá rǐ 'bá yí bē átrólé ájílí Yésú ngálâ. ³³ Gõ'dá nǐngá sǐ, ôjílâ járǐbâ 'dǐ 'ásí rǐ drí íyí òmózó tǐlǐlǐ ró jó tǐlǐ jó Yésú drí rǐzó rílí rǐ tǐ.

³⁴ Nǐngá sǐ, Yésú drí ngázó rǐ'á ôjílâ dūu ngá lǎzé tǐ lárâkô ngǐngǐ bē rǐ 'bá yí pǎlé ngá lǎzé íyíkâ 'ásí. Drílâ kpá líndrǐ ònjí 'dǐ 'bá yí lǎdrózó volé ôjílâ gólíyî á'dó 'bâ 'dǐ bē lá rǐ 'bá yí 'ásí. Gólâ áyé líndrǐ ònjí 'dǐ 'bá yí kô tǐ nǐlǐ lǎndrâ drǐ sǐ, tálâ gólíyî nǐ trá kǐ, gólâ á'dǐ 'dǐ yâ. Gõ'dá ítí rǐ, Yésú lēé drē kô gólíyî drí íyí tá 'balé lǎ'búlí 'wââ ôjílâ drí.

Tā Yésú drí ngázó lǎvǔlǐ Kāpērānómâ 'ásí rǐ

(Lúkâ 4.42-44)

³⁵ Cǐnó rǐ 'dǐ sǐ, Yésú drí ngázó jó 'dǐ 'ásí ákpâ vō drē pǎnǐ-pǎnǐ nílí vō ôjílâ ákó rǐ 'á tólâ nílí tǐ íratálé Ôvârí drí.

³⁶ Gõ'dá Yésú bē trá yú'dáwâ rǐ, Símónâ yí íyí ázǐ-ázǐ yí bē drí ngázó nílí Yésú rǐ lóndálé. ³⁷ Gõ'dá gólíyî úsú Yésú bē rǐ, drílíyî ngázó tá átalé drílâ kǐ nǐ rǐ, "Ôjílâ ndrǐ 'dó rǐ'á âní lóndá'á, nǐ áágô ró íyí pǎlé!" ³⁸ Nǐngá sǐ, Yésú drí tá-drǐ lógôzó gólíyî drí kǐ nǐ rǐ, "Nǐ 'dê, má nǐ ró vō ázâ 'bá yí á'dó 'bá anyí rǐ 'bá yí 'álâ, tálâ má lē kpá úlí Ôvârí kâ pélé ôjílâ gólíyî vō 'dǐ 'bá yí 'á 'dǐ yí drí, tálâ 'dǐ ngá 'é'ê má drí âní'á 'é'ê nǔngá rǐ 'dǐ." ³⁹ Ítí ró rǐ, gólíyî drí lǎmúzó drǐ vō Gálílâyâ kâ rǐ 'ásí ndrǐ. Vō rǐ 'dǐ 'bá yí 'á rǐ, Yésú drí nǐzó úlí Ôvârí kâ pē bē ôjílâ drí jó tá Ôvârí kâ árí kâ rǐ 'bá yí 'ásí. Gõ'dá gólâ lǎdrô líndrǐ ònjí kpá ôjílâ líndrǐ 'dǐ 'bá yí drí rǐzó 'á lá yí rǐ 'ásí.

Tā Yésú drí ári 'bá édézó ró

(Mátáyô 8.1-4; Lúkâ 5.12-16)

⁴⁰ Ítú ázâ sǐ, ágô ázâ ári 'bá ró drí ânízó 'á'í fǐlǐ ɽnyákú drǐ Yésú ándrá. Drílâ ngázó rú'bâ ló'bálé Yésú drí kǐ nǐ rǐ, "Ôzô ɽncâ trá ní lífí á'dô ró bē ámâ édézó rǐ, 'dôvó ní édê má ngbángbâ ngá lǎzé ámakâ nô 'ásí." ⁴¹ Nǐngá sǐ, ágô rǐ 'dǐ ízâ lá drí gázó Yésú drí. Gõ'dá Yésú drí ngázó drǐ 'balé gólâ drǐ, gôzó tá átalé kǐ nǐ rǐ, "Áwô, má lē tá trá ání pázó á'dólé rú'bâ bē ngbángbâ." ⁴² Nǐngá sǐ, kôrô ári 'dǐ drí rú ndrēzó volé ágô 'dǐ rú'bâ lá 'ásí. Gõ'dá ágô rǐ 'dǐ rú'bâ lá drí á'dózó lúwâ-lúwâ. ⁴³⁻⁴⁴ Gõ'dá nǐngá sǐ, Yésú drí ngázó ágô rǐ 'dǐ átilí ngbílí-ngbílí kǐ nǐ rǐ, "Nǐ árí dódó, ní áta tá kô tá rǐ nô tāsí ôjílâ ázâkâ drí. Nǐ 'dâ lǎ'bí rú'bâ drí rú édézó ári 'ásí rǐ 'dǐ. Nǐ nǐ cú ní, ání nyáanyâ á'dálé drǐ-'bâ lǎ'bí 'ê kâ rǐ drí, ní gô ró kôrōnyâ lílǐ ngá fēfē ró Ôvârí drí, ôzô tá áta Músâ kâ 'balé ári 'bâ á'dô ró ngbángbâ rǐ kátí, tálâ ní 'ê ró áwô-ítí ámbâ Ôvârí drí. Ôzô ní ò'ê tá rǐ 'dǐ trá ítí rǐ, ôjílâ ndrǐ á'dô nǐ'á lá íyí kǐ nǐ rǐ, ngá lǎzé ánikâ ári ró 'dǐ òndē rú trá ní rú sǐ." ⁴⁵ Yésú áta bē tá 'dǐ kpálé ítí ágô rǐ 'dǐ drí rǐ, ágô rǐ 'dǐ cí tǐ tá Yésú drí pélé yí drí 'dǐ drǐ kô. Gólâ ngá

^{21.32} Ôjílâ ání trá ítú drí fǐrǐ 'á, tálâ kâyí rātáâ kâ gólâ ôjílâ drí lóvózó 'á lá 'dǐ ndrē rú trá.

íyíngá n'á tā rí 'dī átá bē òjílá drí árílī ndrī, gō'dá tā rí 'dī drí lā'búzó fāā vō 'ásī cé fīfī. Ítí lā 'dī drí rí, Yésū ícá gō'dá kō n'á filí jārībā āzā 'bá yí 'ásī, òjílá fīlīlī òzō íyí gólá rí òmō kō rōō. Ídī ítí, Yésū lājó'bá íyíkā rí 'bá yí bē drí gōzō rílí íyí òmā 'á. Kpálé Yésū yí rīrī òmā 'á 'dī sī rí, òjílá dūū íyíkā zāā ān'á íyí gólá ngálá vō drī 'ásī cé fīfī.

Tā Yésū drí mbārākā íyíkā á'dázó tā ònjí āgō pá lā drí òdrālé trá kpārātí rí ká rí áyézó rí sī

(Mátáyō 9.1-8; Lúkā 5.17-26)

2¹ Kāyī fīnyáwá volé drī 'ásī, Yésū drí ngāzō gólé volé Kāpērānōmā 'álá. Áátá òkī nī rí, Yésū bē 'bā gólá drí rīzō rí 'álá. ² Gō'dá òjílá árí íyí bē úlī rí 'dī rí, òjílá fīlīlī drí ngāzō rú è'bélé dūū jó 'á Yésū ngálá būūū ā'dī-drī 'ásī ndrī. Gō'dá Yésū drí ngāzō r'á tā Ôvārī ká átálé gólīyī drí. ³ Nīngá sī, Yésū òtírī rī úlī átálé rí, òjílá sū drí āgō āzā pá lā drí òdrālé trá kpārātí rí ānjīzō ānīzō ídī bē lā gbārākā sī Yésū ngálá, tálá Yésū òpā ró gólá bē á'dólé ndīndī ró. ⁴ Nīngá sī, gólīyī ácā bē 'bā rí 'dī 'á rí, gólīyī ícá gō'dá kō āgō pá lā drí òdrālé trá kpārātí 'dī lōfílí Yésū ngálá jó 'álá, tálá òjílá trá r'á íyí ngbā'ū rōō. Gō'dá nīngá sī, òjílá gólīyī āgō pá lā drí òdrālé trá 'dī ānjī 'bá 'dī 'bá yí drí ngāzō mbālé ūpī lólé jó-drī lésī³ gōzō gbārākā āgō pá lā drí òdrālé 'dī bē 'dī á'ízó bāgō sī írílí kōrō ūpī rí 'dī 'ásī jó 'álá. ⁵ Gō'dá Yésū ndrē tā rí 'dī ítí bē rí, drílá nīzō lā kī nī rí, āgō 'dī 'bá yí r'á íyí tā lēlē āngī bē mbārākā íyíkā òjílá pá ká rí 'á. Ítí ró rí, Yésū drí ngāzō tā átálé āgō pá lā drí òdrālé trá 'dī drí kī nī rí, “Ámā rú-lē-āzīyā, áyē nī trá tā ònjí ánikā 'ásī.”

⁶ Nīngá sī rí, gólīyī lā'bí ímbá 'bá rí 'bá yí kpá r'á íyí tólá Yésū bē. Gō'dá gólīyī árí úlī Yésū ká 'dī bē rí, drílīyī ngāzō tā ísūlī íyí 'á kī nī rí, ⁷ íyíkā kō āngō tí ró āgō nō drí rīzō úlī átálé nōtí nō yā? Gólá trá 'é'á Ôvārī rí mbārākā āmálé yí drí. Cé Ôvārī ídī ícá 'bá ró tā ònjí òjílá ká áyélé.

⁸ Nīngá sī, Yésū drí 'wāā tā ísū-ísū gólīyīkā 'dī nīzō, gō'dá drílá gólīyī íjīzō kī nī rí, “Nī rí tā ísūlī ítí lā 'dī ró má rú á'dō tāsī? ⁹ Mā 'díyī pá 'bá Ôvārī ngá lésī rí ídī cú mbārākā bē òjílá áyézó tā ònjí gólīyīkā 'ásī. Gō'dá má ícā trá tā 'dī átálé cú ítí lāpō ákō. Tā 'é 'bá á'dálá kī'á nī rí, pātīí má á'dō á'dó'á mbārākā 'dī bē rí, r'á nōtí, má á'dō āgō nō pá lā yí 'bā'á á'dólé tándí ró. ¹⁰ Ngbāāngbānō, má á'dō úlī átá'á, tálá mī nī ró bē kī'á nī rí, má gólá Ôvārī drí ájólé trá úrú lésī rí r'á cú mbārākā tā ònjí áyē ká bē āngō nō 'á nōngá.” Nīngá sī, Yésū drí tā átázó āgō pá lā drí òdrālé trá kpārātí rí drí kī nī rí, ¹¹ “Mā 'bā tā ní drí kī nī rí, ní ngā úrú, ní trō gbārākā ánikā 'dī nīzō 'bā 'álá.” ¹² Nīngá sī, òjílá 'dī 'bá yí fīfī drī lā 'á ndrī āgō 'dī drí ngāzō 'wāā kōrō ádrélé úrú, drílá gbārākā íyíkā 'dī trōzō gōzō ngálé fólé ídī bē lā ívī 'álá. Tā lārākō 'dī tāsī rí, òjílá 'dī 'bá yí fī lā yí drí á'dīzō. Gō'dá nīngá sī, drílīyī ngāzō Ôvārī rí lūyīlī kī nī rí, “Ítú āmā fīzō rí sī rí, mā ndrē drē tā 'dī rí kátí rí drē kó kō. Mā nīí kō kī, Ôvārī āāfē mbārākā trá āmbá Yésū drí.”

Tā Yésū yí ká bélé-bélé ú'dú 'bá yí bē

(Mátáyō 9.9-13; Lúkā 5.27-32)

¹³ Tólá sī, Yésū yí drí ngāzō gólé volé fīmuvū ándrē fī 'álá tā árí 'bá íyíkā rí 'bá yí bē. 'Dī òjílá fīlīlī rōō bē r'á ān'á tā Yésū ká árílī. Nīngá sī rí, Yésū drí ngāzō tā ímbálé gólīyī drí.

¹⁴ Gō'dá 'dīí vósī rí, Yésū yí r'á lāmú'á rí, drílīyī Mátáyō⁴ Álōpáyā rí mvá rí úsúzó r'á vō íyíkā bélé-bélé ú'dú ká rí 'á. Nīngá sī rí, Yésū drí ngāzō tā átálé gólá drí kī nī rí, “Ní ngā 'délé má vósī á'dólé lājó'bá ámakā ró.” Nīngá sī, Mátáyō drí ngāzō 'wāā 'délé gólá vósī lājó'bá ró.

¹⁵ 'Dīí vósī, Mátáyō drí Yésū yí āzīzō yí drí 'bā 'álá. Yésū yí òtírī rī ngá nyālé Mátáyō rí 'bā 'álá rí, bélé-bélé ú'dú 'bá gō'dá gólīyī lā'bí Yúdā yí ká rí 'dā 'bá kō rí 'bá yí bē r'á íyí dūū, tálá òjílá òzō gólīyī kátí 'dī 'bá yí trá r'á dūū 'dó Yésū rí vó lóbē 'bá ró. Yésū yí lājó'bá íyíkā rí 'bá yí bē rí íyí r'á ngá nyā'á gólīyī bē tólá.

¹⁶ Nīngá sī, lā'bí ímbá 'bá á'dó 'bá íyí Pārúsī⁵ ró rí 'bá yí drí ngāzō ānīlī Yésū rí úsúlī lājó'bá íyíkā bē r'á íyí ngá nyā'á bélé-bélé ú'dú 'bá 'dī 'bá yí bē gō'dá kpá gólīyī lā'bí ízā 'bá rí 'bá yí bē. Nīngá sī, drílīyī ngāzō tā íjílí lājó'bá Yésū ká rí 'bá yí fī kī nī rí, “Yésū rí r'á ngá nyālé tā ònjí 'bá 'dī 'bá yí bē vō áló 'á á'dō tāsī yā?”

¹⁷ Nīngá sī, Yésū árí bē tā íjī gólīyīkā 'dī rí, drílá ngāzō tā-drī lōgólé kī nī rí, “Ngá lāzé ákō lé 'bá lōndāá ójó kō, cé ngá lāzé 'bá lōndāá ójó nī íyí pālé. Gō'dá má ānīí kō tā mbī 'bá pālé, má ānī tā ònjí 'bá āzīlī, tálá òpā ró gólīyī bē tā ònjí gólīyīkā 'ásī.”

Tā tā ímbá ó'dí Yésū ká rí tāsī

(Mátáyō 9.14-17; Lúkā 5.33-39)

¹⁸ Nīngá sī, tā árí 'bá Yōwānī bābātízī 'é 'bá ró rí ká gō'dá kpá Pārúsī ká bē rí íyí trá fī 'bílí rīzō 'alé 'á'í ró rātāā 'élé Ôvārī drí lā'bí Yúdā yí ká vó ró. Nīngá sī, òjílá āzā 'bá yí drí ngāzō Yésū rí íjílí kī nī rí, “Tā árí 'bá Yōwānī bābātízī 'bá ró rí ká kpārātí tā árí 'bá Pārúsī ká bē, rí íyí fī 'bílí rīzō 'alé 'á'í ró rātāā 'élé Ôvārī drí. Gō'dá á'dō tāsī gólīyī tā árí 'bá ānī nyāānyā ká ró rí 'bá yí rí kō fī 'bílí rīzō 'alé 'á'í ró òzō gólīyī kátí yā?”

¹⁹ Nīngá sī, Yésū drí tā-drī lōgōzō gólīyī drí úlī mānīgō sī kī nī rí, “Ôdrógō⁶ bē r'á nōngá ānī lāfálé 'á. Á'dó á'dó'á íyíkā āngō tí ró úmú gólākā drí rīzō fī 'bílí, gō'dá ôdrógō drí á'dózó kpá bē lāfálé lā yí 'á áyíkō ònō-vō ká 'élé gólīyī bē

³2.4 Jó-drī 'dī trá r'á sālārā ítí.

⁴2.14 Mátáyō rí rú āzā kpá Lāvī ídī.

⁵2.16 Pārúsī 'Dīí òjílá gólīyī lā'bí íyíkā āfī 'bá gá kpākā áló tā 'bā'bā Ôvārī ká bē rí ídī. 'Dīí r'á òjílá tā lā'bí 'dā 'bá ídī.

⁶2.19 Ôdrógō 'Dīí Yésū ídī, gō'dá úmú 'dī 'bá yí r'á íyí lājó'bá Yésū ká rí 'bá yí ídī. Lā'bí Yúdā yí ká vó ró rí, órí ngá nyālé ôdrógō bē 'dó vō áló 'á.

rí yā? Ícá kô á'dólé íti lá 'dī ró, tálá òdrógò bē gólīyī lāfálé. ²⁰ Gō'dá ẓzátú rí, ẓtú á'dò áwú'á trá òdrógò trózó volé gólīyī lāfálé sī. Gō'dá ẓtú rí 'dī tú rí, gólīyī á'dò rí'á trá 'álé 'áí ró ẓzā drí sī.

²¹ “Úlī mǎnīgò āzā bē rī tā ǐmbā ó'dí ámakā rí tāsī, gólīyī rí'á nōtí. Ólósé itá ó'dí ró rí kô kpáákū itá ákū òsī 'bá trá rí rú, tálá itá ó'dí 'dī òzò òró ánjolé volé itá ákū 'dī úpī lá áyélé hōwéé ávú-ávú ró lāvūlī gārā sīsī rí drīī sī. ²² Gō'dá á'dò kô tándí ró òjílá āzā drí òdrá ó'dí lórózó mōrá gólá ákū mbārākā ákó rí 'á. Gólá ò'è trá íti rí, gō'dá òdrá òtírí ángá rí, mōrá ákū 'dī á'dò pī'á, òdrá 'dī drí lāsózó vūdrī rú ẓzálé. Íti rí, órí òdrá ó'dí lórólá mōrá gólá tándí ró rí 'á. Tā 'dī tāsī rí, á'dò rí'á dódó cú íti rú ẓzā ákó. Íti rí, ícá kô tā ǐmbā ó'dí ámakā rí ònjálé lā'bí ákū rí bē.”

Tā Yésū drí íyī á'dázó kǎyī rātáā ká rí lípī lá ró rí

(Mátáyō 12.1-8; Lúkā 6.1-5)

²³ Kǎyī rātáā ká⁷ sī, Yésū yī lǎjóbá íyíkā rí 'bá yí bē rí'á íyī nī'á kòró ámvú ádrúgú ẓñjī 'bá trá rí ká 'ásí. Ámvú rí 'dī 'á nǐngá rí, drílīyī ngázó rí'á ádrúgú vūlī rí'á nyálá lófó drí sī.

²⁴ Nǐngá sī, òjílá Pǎrúsī ká árí íyī tā 'dī bē rí, drílīyī ngázó Yésū rí ẓjílí kī nī rí, “Lǎjóbá ánikā rí íyī cú íti lā'bí ámakā rí 'dā ákó á'dò tāsī yā? Drílīyī rízó rí'á lósí 'èlé kǎyī rātáā ká rí sī.”

²⁵⁻²⁶ Nǐngá sī, Yésū drí ngázó tā 'dī drī lá lógólé gólīyī drí kī nī rí, “Nī zī tā kúmú ángí Dǎwúdí rí tāsī búkū Óvǎrí ká 'á rí kô yā?⁸ Ítú Ábīyátará drí á'dózó drē ámbá drī-'bá lā'bí 'è 'bá rí 'bá yí ká ró, gō'dá Dǎwúdí yí drí á'dózó ájū 'bū 'bá íyíkā rí 'bá yí bē lófó ró kòró rí. Gō'dá drílīyī ngázó filí jó Óvǎrí ká 'á ámbātá fēlé trá ngá fēfē ró Óvǎrí drí rí nyálé rí. Nī nī trá tándí ró kī nī rí, cé drī-'bá lā'bí 'è ká rí 'bá yí ááyè 'dī ngá nyānyā rí 'dī nyálé. Á'dò kpálé íti rí, Dǎwúdí yí nyā ngá nyānyā rí 'dī ájū 'bū 'bá íyíkā 'dī 'bá yí bē. Gō'dá áátá kô kī nī rí, gólīyī lā'bí ẓzā 'bá 'í tā gólīyī drí 'èlé trá 'dī tāsī, tálá lófó mbārākā lāvú kòró tā lā'bí 'dā 'bá ká rí drīī sī.”

²⁷ Nǐngá sī, Yésū áta tā āzā kpá trá gólīyī drí kī nī rí, “Óvǎrí 'bá ẓtú rātáā ká 'dī á'dólé òjílá drí lówózó 'á lá. Gō'dá 'bāá òjílá kô lā'bí kǎyī rātáā ká lǎnjī lá trólé. ²⁸ Mā gólá Óvǎrí drí ájólé trá úrú lésí rí, 'dī kǎyī rātáā ká drīī.”

Tā Yésū drí ágò drī ògò-ògò bē rí èdézó ẓtú rātáā ká sī rí

(Mátáyō 12.9-14; Lúkā 6.6-11)

3¹ Kǎyī rātáā ká āzā sī, Yésū yí drí ngázó nílí filí jó tā Óvǎrí ká árí ká rí 'álá. Jó rí 'dī 'á tólá rí, ágò āzā bē rí'á. Ágò rí 'dī drī lá rí'á ògò-ògò ró. ² Gō'dá Pǎrúsī yí lā'bí ǐmbá 'bá āzā 'bá yí bē kpá bē rí'á íyī tólá. Gólīyī lē Yésū rí áñī áñólé tā ònjí 'bá ró. Gólīyī rí'á Yésū rí mǎndíkā ló'bá'á ngátá Yésū rí á'dò ágò gólá drī lá drí ògólé ògò 'dī pǎ'á yā rí, á'dò kpálé kǎyī rātáā ká rí 'dī rí. ³ Nǐngá sī, Yésū drí ngázó ágò 'dī zīlī kī nī rí, “Ní ngá úrú, gō'dá ní ání ró ádréle òjílá lāfálé 'á nólé.” Íti rí, ágò rí 'dī drí tā 'dī 'ézó té íti.

⁴ 'Dī vósí rí, Yésū drí ngázó tā pélé òjílá 'dī 'bá yí drí kī nī rí, “Kǎyī rātáā 'ézó rí sī rí, tā mbǐmbí 'èlé rí íyíká kó á'dò 'í yā? Íti rí, tā 'bā'bā ámakā 'èlé rí 'bā ámá òjílá 'á ámúlí ngátá 'á ámúlí kô yā? Tā 'bā'bā rí gógó álólá ámakā 'dī 'bā ámá bē òjílá pǎlé ngátá òjílá áyélé drále yā?” Nǐngá sī rí, òjílá 'dī 'bá yí drí rízó íyī njürú tā 'dī drī lá lógò ákó.

⁵ Gō'dá íti rí, Yésū drí vò ndrészó gólīyī drīī sī ẓñjī ẓñjī-ññjī òmbā ká rí sī. Gólá gō'dá kpá ẓzā ró gólīyī tāsī, tálá gólīyī drī rí'á ámbā-ámbā ró ẓzā ngá lǎzé 'bá ká nñlī. 'Ídī íti, Yésū drí ngázó tā pélé ágò drī bē kògò'dò 'dī drí kī nī rí, “Ní èjē ání drí 'dī, tálá èjē ró rú bē mbǐmbí ró.” Nǐngá sī, ágò 'dī drí tā 'dī 'ézó té òzò átalé 'dī kátí, gō'dá kòró drī lá 'dī drí rú èjészó ácalé mbǐmbí dódó. ⁶ Tā rí 'dī volé drī lá 'ásí, Pǎrúsī 'dī 'bá yí drí ngázó nílí òjílá gólīyī kúmú ángí zīlī Ēródē rí ká rí 'bá yí ngálá nílí nī'á tá 'bīlī, á'dò ró bē Yésū rí füzó volé.

Tā lárakò Yésū drí 'èlé ẓmvú ándrē tī 'álá rí

⁷⁻⁸ Tólá sī, Yésū yí drí ngázó tā árí 'bá íyíkā rí 'bá yí bē nílí òjílá ò'bí 'dī 'bá yí áyélé nízó ẓmvú ándrē zīlī Gálíláyā rí tī 'álá. Gō'dá òjílá düü drí ánzó 'bǎdrī Gálíláyā ká rí lésí 'délé gólīyī vósí. Ójílá düü āzā 'bá yí fí kpá dró düü 'délé gólīyī vó, tálá gólīyī árí tā ángí Yésū drí rí'á 'èlá rí trá. Ójílá āzā 'bá yí ání íyī íyíkā Yērösälémā lésí, kpá vò āzā 'bá yí lésí Yūdáyā 'á. Ázā 'bá yí ání íyī 'bǎdrī ẓdümíyā ká rí lésí, úrúkā 'bá yí gō'dá íyíkā kpá áyágá Jörödéní rí 'á'á lé drī lá lésí, gō'dá gólīyī jārībā zīlī Tírā Sídónā bē rí gārā drī lá lésí. ⁹ Tálá òjílá ẓtīlīlī 'dī 'bá yí tāsí rí, Yésū drí ngázó tā átalé tá árí 'bá íyíkā rí 'bá yí drí kòlóngbò mvá áselé ányí mbázó 'á lá, òzò íyī íyī lòzé kô. ¹⁰ Yésú 'è íti ró, tálá òjílá ngá lǎzé 'bá ndrī 'dó rú fū'á íyī ánílī gólá rí dólé, tálá yí pǎ ró ngá bē kpá ngá lǎzé íyíkā rí 'bá yí 'ásí, tálá gólīyī nī trá kī, sīsī Yésú pǎ òjílá ngá lǎzé 'bá trá rō. ¹¹ Ójílá línđrí ònjí drí òmbélé rí 'bá yí tāsí, òzò gólīyī òtírí Yésú rí ndrēē rí, kòró línđrí ònjí gólīyíkā 'dī drí gólīyī lúvüzó ẓnyákú drīī òtrē-òtrē bē úrú kī nī rí, “Ní 'dī Óvǎrí rí mvá 'í.” ¹² Yésú drí tá 'bázó línđrí ònjí 'dī 'bá yí drí, tálá gólīyī òzò íyī tá lófò.

Tā Yésū drí òjílá mùdrī-drī-lá-ngá-rī njízó lǎjóbá íyíkā ró rí

(Mátáyō 10.1-4; Lúkā 6.12-16)

¹³⁻¹⁴ Nǐngá sī, Yésú yí drí ngázó tā árí 'bá íyíkā yí bē nílí úní 'álá. 'Dī vósí rí, drílá ngázó ágò mùdrī-drī-lá-ngá-rī yí drí lélé rí 'bá yí áñlī á'dólé lǎjóbá íyíkā ró. Gō'dá nǐngá sī, drílīyī ngázó ánílī gólá ngálá. Gólá nñjī gólīyī 'dī, tálá gólīyī òrí ró bē yí bē, gō'dá kpá tálá yí lǎjò ró gólīyī bē nílí úlī íyíkā pē bē, ¹⁵ gō'dá gólīyī á'dò ró bē cú mbārākā drī-ácē ká bē

^{7,23} 'Dī Sábí sī, á'dò kô Gímā sī.

^{8,25-26} 1 Sámówélé 21.3-6

línđrí ònjí lãdrózó òjílã gólíyí línđrí ònjí drí òmbélé rí 'bá yí 'ásí, tãlá línđrí ònjí ããfō ró volé gólíyí 'ásí. ¹⁶ Nōô yí rí'á ãgō Yésū drí njílí mùdrí-drí-lã-ngã-rí rí 'bá yí rú lâ yí ì'dí,
 Símónã gólã drí zílí kpá Pétērō rí, ¹⁷ Zēbēdáyō rí mvá yí
 Yākóbã yí
 Yōwãní bē gólíyí Yésū drí rú lâ yí zílí kpārãtí ““Mōgbará Mvã”” rí, ¹⁸ Gólã njí kpá
 Āndíríyã,
 Fílípō,
 Bãtōlóméyō,⁹
 Mátáyō,
 Tómã,
 Yākóbã Ālōpáyã rí mvá,
 Tãdéyō,¹⁰
 Símónã gólã fí 'bá òmã 'á òmbã 'élé 'bãdrí tãsí rí ì'dí, ¹⁹ gō'dá
 Yúdã Īsíkãrīyótã gólã 'ē 'bá Yésū rí gílí fúlí rí.

Tã Yésū drí tã ïsū anyã íyí tãsí rí êdézó mbí rí

(Mátáyō 12.22-32; Lúkã 11.14-23; 12.10)

²⁰ 'Dĩ vósí, Yésū yí drí ngázó nílí tã ãrí 'bá íyíkã yí bē gólé 'bã íyí drí rízó rí 'álã. Gólíyí cãcã gólé 'bã 'álã rí vósí, òjílã drí rú ê'bézó ó'dí ngbã'ũ dírí Yésū yí rú sí lãvũlĩ kòrò, tãlá Yésū yí òzò ícã nyásã nyálé kò. ²¹ Tã Yésū drí rí'á 'élã 'dĩ drí lú'úzó áró lâ yí bílí, gō'dá drílíyí ngázó ãnílí, tãlá yí òtrò ró gólã bē volé, tãlá áátã trá ókí nĩ rí, “Yésū ã'dò òjílã lífō ì.”

²² Gō'dá kpá lã'bí ìmbã 'bã ãzã 'bã yí ãní 'bã íyí Yērōsálémã lésí rí, ãní'á tã Yésū kã rí'á 'élã rí 'bã yí ndrélé ìyí lífí sĩ, áatã ìyí tã mbãrãkã Yésū kã rí tãsí kí nĩ rí, “Sãtãná òfē mbãrãkã nĩ Yésū drí. 'Dĩ kúmú línđrí ònjí kã¹¹ rí nĩ rí'á mbãrãkã fēlē drílã línđrí ònjí lãdrózó ì'dí sĩ lâ volé òjílã 'ásí.” ²³ Gō'dá ítí, Yésū ãrí tã 'dĩ bē rí, drílã ngázó gólíyí lã'bí ìmbã 'bã 'dĩ 'bã yí ãzílí yí ngálã. Nĩngã sĩ, drílã ngázó rílí tã áatálé gólíyí drí kí nĩ rí, “Ítí rí, Sãtãná ã'dò ícã'á íyí nyãányã drólé volé òjílã 'ásí 'dĩ ángò tí ró yã? Tã ïsū ãnikã ámã tãsí anyã ró. ²⁴ Tã ã'dálã bē rí: Òzò 'bã-tí òrí rú lónyí-lónyí ró ãwã 'élé rí, 'bã-tí rí 'dĩ ícã kò ádrélé ãwã 'dĩ 'élé té òzò gólíyí drí fĩ òmbéré ãlò rí kãtí. ²⁵ Gō'dá kpá òzò òjílã ã'dí-drí ãlò rí kã òlónyí ìyí lãfálé lónyí-lónyí rú fúzò ãzĩ-ãzĩ bē rí, 'dĩ ã'dí-drí 'dĩ njãã kò zĩ rú fífũ rí 'dĩ 'á. ²⁶ Kpá ítí ró, òzò Sãtãná òfē fĩ mbãrãkã trá má drí línđrí ònjí drózó rí, 'dĩ gólã ngã trá ãjú 'bũlĩ íyí nyãányã bē gō'dá gólã rí'á rú lónyí-lónyí ró, gō'dá gólã ã'dò mbãrãkã gólãkã ìzã'á 'wãã.

²⁷ “Gō'dá mĩ nĩ trá, ùgú ícã kò filí jó òjílã gólã fãfã bē rí kã 'á cú ítí òjílã rí 'dĩ òmbé ãkò njírí-njírí. Ícã trá fãfã òjílã 'dĩ kã drí ã'dólé lãvũlĩ kòrò fãfã 'bã lípí 'dĩ kã drĩ sĩ. Òzò òòombē gólã trá rí, ùgú drí gòzò fĩ filí ngã 'é'á ùgũlã rí ùgũlĩ. Ítí rí, fãfã ámãkã lãvũ trá kòrò fãfã Sãtãná kã drĩ sĩ.

²⁸ “Nōô má áatã tã pãtĩ-pãtĩ 'í ãní drí, tã tĩ ònjí òjílã ùlĩ áatã 'bã ònjí Ôvãrí rú rí, ã'dò ícã'á cú Ôvãrí drí tã ònjí gólíyíkã 'dĩ 'bã yí áyélé. ²⁹ Gō'dá òjílã ùlĩ ònjí áatã 'bã Línđrí Tãndí Ôvãrí kã rú rí, ícã kò tã ònjí gólíyíkã áyélé ãlòwálã. Gō'dá ã'dò íyíkã lãnjĩ tã ònjí 'dĩ kã njí'á zãã bãdĩ ãdũkũ ãkò.” ³⁰ Yésū áatã ùlĩ 'dĩ ítí, tãlá òjílã 'dĩ 'bã yí 'é 'dásí trá Línđrí Tãndí Ôvãrí kã rú ùlĩ gólíyíkã sĩ kí nĩ rí, Yésū ã'dò línđrí ònjí zélé.

Tã Yésū rí áró yí tãsí

(Mátáyō 12.46-50; Lúkã 8.19-21)

³¹⁻³² 'Dĩ òjílã dũũ trá rí'á íyí dírí gbãã Yésū rú sĩ. Nĩngã sĩ rí, Yésū rí ãndré gō'dá Yésū rí ãdrúpĩ yí bē drí ácázó. Gólíyí ácã bē rí, drílíyí rízó tãkò ívĩ 'álã, tãlá ícã kò gólíyí drí ácázó filí kòrò jó 'álã òjílã ò'bí 'dĩ 'bã yí tãsí. Gō'dá drílíyí tã áatízó jó 'álã Yésū drí, Yésū rí ãzílí ãnílí ìyí ngálã ívĩ 'álã. Nĩngã sĩ, òjílã rí 'bã jó 'álã 'dĩ 'bã yí drí tã áatázó Yésū drí kí nĩ rí, “Nĩ ndrê drê, ãní ãndré ãní ãdrúpĩ yí bē rí'á íyí ívĩ 'álã, gō'dá gólíyí lē nĩ ãfólé ìyí ngálã.”

³³ Nĩngã sĩ, Yésū drí ngázó tã lògólé kí nĩ rí, “Ámã ãndré ámã ãdrúpĩ yí bē íyíkã ã'dí ì'dí yã? Òjílã ãzã 'bã yí kpá ámã áró 'í.” ³⁴ Ítí, drílã ngázó vò ndrélé dírí òjílã rí 'bã pãrã-pãrã gólã rú sĩ gbãã 'dĩ 'bã yí drĩ sĩ, gō'dá drílã tã áatázó kí nĩ rí, “Nĩ ndrê, nōô ámã ãndré yí ì'dí ámã ãdrúpĩ yí bē ámã ízó yí bē. ³⁵ Gólíyí tã Ôvãrí drí lélé rí 'é 'bã rí, gólíyí rí'á ámã ãdrúpĩ yí ì'dí, ámã ízó yí ì'dí, ámã ãndré yí ì'dí. Má lē gólíyí rōô.”

Í'dígówã órĩ rí 'bã kã ùlĩ mãnígō sĩ rí

(Mátáyō 13.1-9; Lúkã 8.4-8)

4 ¹ Nĩngã sĩ, Yésū drí ngázó kpá ó'dí rí'á lãmúlĩ ìmvũ ãndré Gãlíláyã kã rí tĩ sĩ. Nĩngã sĩ, drílã ngázó rí'á òjílã ìmbálé. Òjílã tílílí drí ávázó mãndrĩ dũũ. Tãlá òjílã ò'bí 'dĩ 'bã yí lòzê rú trá anyĩ Yésū rú, Yésū drí ngázó mbálé cú kòlóngbò 'á nílí ìmvũ 'álã fínyáwã, drílã gòzò rílí kòlóngbò 'dĩ 'á. 'Dĩ òjílã ãmbã ávã 'bã rú ê'bélé ngbã'ũ 'dĩ 'bã yí rí íyíkã gólé ángálãngã drílí lésí ró. ² Ítí, Yésū drí rízó rí'á tã ã'dálé gólíyí drí ùlĩ mãnígō sĩ. Ùlĩ mãnígō ãlò sĩ rí, drílã ngázó tã áatálé

⁹3.18 Bãtōlóméyō rí rú ãzã Nãtãnelé.

¹⁰3.18 Tãdéyō rí rú ãzã Yúdã, áatã lâ rí rú Yākóbã.

¹¹3.22 Òjílã òtírĩ tã áatã Sãtãná kúmú línđrí ònjí kã rí ró rí tãsí, ùzĩ rú lâ Bělízãbãbã.

nōtī, ³“Nī āri drē ūlī má drī 'ē'á átálā ānī drī nō. Itú āzā sī, ámvú 'wā 'bá ngá trá nīlī órī rīlī yī drī ámvú 'álā. ⁴Gō'dá gólá rī bē rī'á órī 'dī rīlī rī, órī āzā 'bá yī lōngā lō'délé gīā pávó 'á ēsē-drī. Ití rī, āriwá drī á'dézó ū'dúlā nyálé volé.

⁵“Nīngá sī, gō'dá órī āzā 'bá yī lō'dē īyíkā īnyákú á'dó 'bá rōvō drī rī 'á. Ití rī, īnyákú rī 'dī á'dó kō nīnī rō. ⁶Gō'dá ngá-āru drī áfōzō mbālē 'wā'wā. Lé ití rī, ōzō itú ācā trá lété-lété lá 'á rī, ngá-āru áfō 'bá trá 'dī á'dō āndrā'á vélé volé háwō, tálā indrīgō lá yī fī drē kō dódó īnyákú 'á.

⁷“Gō'dá órī ífī ūrūkā 'bá yī 'dē īyíkā āsōpā kārānyā rī 'á. Nīngá sī, āsōpā rī 'dī drī līpīzō āngī rō, gō'dá drílā ngá-āru áfō 'bá 'dī ūfúzó tīlīlī ngá ífī āzā ūsú ākō ngá-āru 'dī 'bá yī 'ásī. ⁸Gō'dá nīngá sī, órī āzā 'bá yī lōngā 'délē īyíkā īnyákú tāndī drī, gō'dá drīlīyī mbāzō tāndī rō lō'wā 'wālē cōkpō-cōkpō. Gō'dá āzā 'bá yī drī lō'wā 'wāzō āndālā nyá'dī-trá-drī-lā-ngā-múdrī, gō'dá āzā 'bá yī ōzō āndālā nyá'dī-nā kátī, nīngá sī, āzā 'bá yī īyíkā āndālā nyá'dī-nī kátī.” ⁹Á'dó trá ití, Yēsū drī ūlī mánīgō īyíkā vó lá átízó ōjílā 'dī 'bá yī drī kī nī rī, “Gō'dá ōzō nī āārī tā bē rī, 'dōvó nī āri ūlī 'dī 'bá yī dódó 'bālē ānī drī.”

Tā Yēsū drī tā átázó ūlī mánīgō tāsī rī

(Mátáyō 13.10-17; Lúkā 8.9-10)

¹⁰Gō'dá 'dī vósī, Yēsū yī lājó'bá īyíkā múdrī-drī-lā-ngā-rī rī 'bá yī bē ōtírī rīlī ōjílā ūrūkā 'bá yī bē īyī drī rī rī, lājó'bá rī 'dī 'bá yī ōjílā ūrūkā 'dī 'bá yī bē drī ngāzō Yēsū rī ījílī, á'dó rō bē gólá drī ūlī mánīgō ífī gólá drī átálé trá 'dī lōfōzō īyī drī tráātrā. ¹¹Bē trá ití rī, Yēsū drī ngāzō tā-drī lōgólé gólīyī drī kī nī rī, “Ákū rō Ōvārī á'dá tā kō ngbálī-ngbálī ōjílā drī pávó yī drī ōjílā 'bāzō á'dólé ōjílā īyíkā rō rī tāsī. Gō'dá ngbāāngbānō, má á'dó á'dá'á lá ngbálī-ngbálī ānī drī. Gō'dá ōjílā gólīyī lē 'bá kō Ōvārī rī nīlī rī 'dī 'bá yī tāsī, nōō má rā tā trá ākī ākō gólīyī drī ūlī mánīgō sī. ¹²Tā rī 'dī á'dó á'dó'á, ōzō tā āngū 'bá drī īgílī trá gólīyī tā lēlē ākō rī tāsī ākū rō ākū rō nā sī rī kátī.

‘Ití rī, gólīyī á'dó tā Ōvārī ká ndrē'á té īyī līfī sī cú ití itō lá nī ākō.

Gō'dá gólīyī á'dó kpá Ōvārī rī gbórokō āri'á īyī bī sī cú ití tā ífī lá nī ākō.

Ōzō gólīyī ōndrē tā 'dī trá āri-āri lá bē rī,

gólīyī drī gōzō drī ājálé tā ōnjī īyíkā 'ásī, tálā ōgō rō bē tā ōnjī īyíkā 'dī āyéle īyī drī.’ ”

Isáyā 6.9-10

Tā Yēsū drī ūlī mánīgō itō īnyákú lārākō tāsī rī lōfōzō rī

(Mátáyō 13.18-23; Lúkā 8.11-15)

¹³Bē trá ití rī, Yēsū drī ngāzō lājó'bá īyíkā múdrī-drī-lā-ngā-rī 'dī 'bá yī ījílī kī nī rī, “Tā ífī ūlī mánīgō īnyákú fī lārākō tāsī 'dī fī trá ānī drī yā? Ōzō gō'dá ōfī ānī drī kō'dáwá rī, nī á'dó ícá'á gō'dá āngō tī rō ūlī mánīgō āzā 'bá yī tā ífī lá yī nīlī yā? 'Dōvó bē trá ití rī, ūlī mánīgō lá tā ífī lá 'dī nōtī. ¹⁴Órī rīrī 'dī rī'á ōzō tā ātī-ātī Ōvārī ká pērē rī kátī. ¹⁵Gō'dá ōjílā āzā 'bá yī tāsī rī, á'dó trá ōzō órī gólá lōngá 'bá 'délē pávó 'á ēsē-drī rī kátī. Ōzō āāātā tā ātī-ātī Ōvārī ká trá gólīyī drī rī, gólīyī īnjī kō, tálā kōrō Sātānā ātrō'á lá volé gólīyī 'ásī. ¹⁶Gō'dá ūlī 'dī āri 'bá āzā 'bá yī tāsī rī, gólīyī īyíkā á'dó'á ōzō órī gólá lōngá 'bá 'délē īnyákú gólá rōvō drī rī 'á rī kátī. Gólīyī 'dī 'bá yī āri īyī tā ātī-ātī Ōvārī ká trá rī, gō'dá drīlīyī trōzō lá 'wāā āyīkō sī. ¹⁷Gō'dá gólīyī rī'á ōzō ngá-āru indrīgō lá drī filī kō'dáwá rī tī, gólīyī rī cé fīnyáwá ití tā lēlē sī Ōvārī 'á. Gō'dá nīngá sī, ōzō lāḡō 'dīyī ūfū ká āā'dē trá gólīyī drī tálā tā ātī-ātī 'dī tāsī rī, gólīyī drī āyézo lá kōrō 'wāā. ¹⁸Gō'dá ōjílā āzā 'bá yī tāsī rī, īyíkā ōzō órī gólá lōngá 'bá 'délē āsōpā kārānyā rī lāfálé 'á rī kátī. Gólīyī 'dī 'bá yī āri īyíkā fī tā ātī-ātī Ōvārī ká trá. ¹⁹Gō'dá gólīyī rī'á pīpīsilī bē rī, tálā tā īsū ngá āngō nō ká rī ká fī trá gólīyī 'á, ngátá gólīyī āyé lāfā trá īyī ádólé, gólīyī lē á'dólé cú ngá-fī bē dūū. Tā 'dī 'bá yī tāsī rī, tā ātī-ātī 'dī gō'dá já gólīyī kō Ōvārī rī rōlé dódó. 'Dī rīrī gólīyī ká rī rī'á cú ití lō'wā ākō. ²⁰Nīngá sī, ōjílā āzā 'bá yī kpá bē rī'á īyī ōzō órī gólá lōngá 'bá 'délē īnyákú tāndī drī rī kátī. Gólīyī rī'á pīpīsilī ālō bē, gō'dá gólīyī āri īyíkā tā ātī-ātī Ōvārī ká gōzō kpá tā-drī lá lēlé, gō'dá kpá lō'wā lá lōfōzō rīrī gólīyī ká tāndī rī sī, āndālā nyá'dī-trá-drī-lā-ngā-múdrī, nyá'dī-nā, gō'dá kpá nyá'dī-nī, gārā órī gólá tībē rīlī trá rī drī sī.”

Úlī mánīgō vō īwā-īwā lāmbā ká rī tāsī

(Lúkā 8.16-18)

²¹Drē Yēsū zāā rī'á ūlī pē'á ōjílā tīlīlī 'dī 'bá yī drī rī, drílā kpá tā átázó kī nī rī, “Ōzō ōjílā āzā īfī lāmbā īyíkā trá ngācī sī rī, gólá trō fī bē 'bālē gōzō drī lá ākólé līmvó sī yā? Ití rī, gólá á'dó trō'á lá lāpīlī gbārākā īyíkā zēlé yā? 'Dī ícá kō á'dólé ití lá 'dī rō. Gólá trō lāmbā rī 'dī 'bālē gá tārābīzā drī, tálā vō īwálé. ²²Ōzō lāmbā drī á'dórē kátī, tā ātī-ātī pātī lāpīlī ngbāāngbānō rī, ícá trá ātrōlá á'dálé ndrī līfī drī 'á 'īzátú. Gō'dá ícá kpá trá ōjílā drī tā īmbā-īmbā ámákā nīlī 'īzátú. ²³Ōzō ānī á'dó bī bē rī, nī āri tā 'dī tāndī rō.”

²⁴Gō'dá nīngá sī, Yēsū drī kpá tā átázó gólīyī drī kī nī rī, “Nī īgā bī dódó tā má drī átálé ānī drī nō ārízó. Ití rī, nī á'dó Ōvārī rī nī'á dódó. Ōzō nī āārī tā trá dódó 'elē rī, nī á'dó tā nī'á Ōvārī rī tāsī kpá dódó lāvūlī kōrō. ²⁵Ōzō nī īcā trá tā Ōvārī ká rī 'bá yī ārīlī rī, 'dī á'dó ānī 'bā'á tā gólākā rī 'bá yī ārīlī kōrō. Ōzō nī ōgā trá ārīlā rī, tā nīnī tā Ōvārī ká rī 'bá yī tāsī rī á'dó āvī'á ānī drī sī.”

Úlī mánīgō ngá-āru mbā 'bá būūū līnjīlī rī tāsī

²⁶Nīngá sī, Yēsū ātā ūlī mánīgō āzā kpá kī nī rī, “Ōvārī 'ē ōjílā kó āngō tī rō á'dólé ōjílā īyíkā rō yā? 'Dī á'dó ōzō órī mbā 'bá rī kátī. Ōjílā ngá órī rīlī 'dī sīsī yī drī ámvú 'á. ²⁷'Dī vósī, ōjílā rī 'dī drī rīzó á'dú kōlé ngācī vósī cé, gōzō ngálé rī'á ngá 'elē āzā 'elē cīnó vósī kpá cé. Gólá ōtírī rī ngá āzā 'bá yī 'elē rī, órī 'dī drī vō lūtúzó īvī mbālē. 'Dī gólá

nījī kō kī'á nī rī, ngá rī 'dī 'è rù itī 'dī ángō tí ró yā. ²⁸ Ôzê 'è orī nī vō lūtúlī cú itī. Sīšī ngá-āru pá fā áfō nī mbālē, vó lá 'ásī, drílā ngāzó fōō 'bālē, gō'dá līfī lá drī līnjízó drī lá 'á ādūkū lá ró. ²⁹ Ôzō ādrúgú ūlīnjī trá rī, gōzó tólā vūdrī, 'dī trá tī lá itónārē 'ī ámvú līpī drī.”¹²

Úlī mǎnīgō lí'bá ífī tāsī

(Mátáyō 13.31-32; Lúkā 13.18-19)

³⁰⁻³¹ Yésū ijī kpá òjílā, gólá kī nī rī, “Láfī gólá Ôvārī drī 'ēzō òjílā dūū 'bālē lízólé á'dólé òjílā íyíkā ró rī rī'á òzō á'dō tā kátī yā? 'Dī rī'á òzō āgō āzā gólá lí'bá ífī 'dī 'bá ámvú íyíkā 'á rī kátī. Lí'bá ífī rī'á cíkírīnyáwá itī. ³² Ôzō á'dō kpálé itī lá 'dī kátī rī, òzō ífī 'dī lí'bá ífī rī 'dī trá rī, drílā áfōzó mbālē fē ándrē ró gārā cú gárā bē ngbūkpū áriwá drī rīzō 'délé lóvólé drī lá 'á. Á'dō á'dó'á kpá itī òjílā dā gólīyī rī 'bá ámvú vó lóbélé rī 'bá yī drī, gólīyī á'dō 'é'á lízólé dūū itī ízátú.”

³³ Yésū ngī íyī tī-vō òjílā tīlīlī 'dī 'bá yī drī kpá úlī mǎnīgō āzā 'bá yī sī òzō drílā ngílī 'dī 'bá yī kátī. Gólá ngī úlī mǎnīgō 'dī 'bá yī tā nīnjī òjílā 'dī 'bá yī ká vó ró. ³⁴ Gólá ngī tā òjílā tīlīlī 'dī 'bá yī drī cé úlī mǎnīgō sī cú itī itō lá yī lófō ákó. Gō'dá òzō gólīyī á'dō trá íyī drī sī tā ári 'bá íyíkā bē rī, drílā tā 'dī 'bá yī itō lá lófōzó ndrī tā ári 'bá íyíkā 'dī 'bá yī drī.

Tā Yésū drī kǎgūmāā ándrē édrézó rī

(Mátáyō 8.23-27; Lúkā 8.22-25)

³⁵ Lǎnjátúlī bē kpá itū rī 'dī sī, Yésū drī ngāzó tā átalé lǎjóbá íyíkā 'dī 'bá yī drī kī nī rī, “Nī 'dē mā ngá ró nílī līmvú ándrē mbālē 'á'á tólā sī.” ³⁶ Itī, lǎjóbá rī 'dī 'bá yī drī ngāzó mbālē filí kōlóngbō Yésū drī á'dózó 'á lá 'dī 'á. 'Dī gólīyī áyē òjílā tīlīlī 'dī 'bá yī trá ákpākā'dā 'á'á lé drī āzā lésī rī 'á, drílīyī gōzó Yésū rī ájílī kōlóngbō sī 'á'á 'álá. 'Dī gō'dá kōlóngbō āzā 'bá yī kpá bē kpāá gólīyī vó.

³⁷ Nīngá sī, Yésū yī òtírī rī līmvú ándrē 'dī mbālē kōlóngbō sī rī, nyī ró, kǎgūmāā drī ngāzó vīlī ònjī lá ró. Drílā līmvú drī ònjázó kpūrú-kpūrú kōlóngbō drī rīzō rú íkándálé ngāālō-ngāālō. Gō'dá līmvú drī fízó kōlóngbō 'á 'é'á kōlóngbō ícálé dūū. ³⁸ 'Dī Yésū bē rī'á á'dú kō'á vólé lésī kōlóngbō rī 'dī 'á. Gólá 'bá íyī drī gá ngá drī-ádrī ká drī. Nīngá sī, lǎjóbá gólákā rī 'bá yī drī ánzō gólá rī òlólé kī nī rī, “Wáawá, līfī ícī 'bá, ní pá ámvú, tí nōtī nō līmvú úfū ámvú trá ngbá cú itī ní drī vó lá úsú ákó. Itī rī, ámvú tā nīnjī ní drī kō, òzō mā òdrá trá rī yā? Ní ndrē lǎjō ámvú drī á'dózó 'á lá nō kō yā?” ³⁹ Itī rī, Yésū drī ngāzó tā átalé kǎgūmāā 'dī drī ádrézó tī. Gólá kī nī rī, “Kǎgūmāā, ní ándrē tī. Līmvú, ní ándrē.” Gō'dá itī kōrō kǎgūmāā drī ádrézó, vō áyī drī vīzō yī, kpá līmvú drī ádrézó lēē. ⁴⁰ Nīngá sī, Yésū drī ngāzó tā átalé lǎjóbá íyíkā drī kī nī rī, “Ánī ūrī ró á'dō tāsī yā? Tā lélé ánikā má 'á rī á'dō drē cé fīnyáwá itī á'dō tāsī yā? Má á'dō áni áfī'á gágá.” ⁴¹ Itī rī, gō'dá lǎjóbá gólákā drī ngāzó rī'á gólá rī rólé kōrō, tálā gólá rī mbārākā tāsī. Nīngá sī, gólīyī drī tā átalé íyī lǎfálé 'ásī kī nī rī, “Ágō rī nō íyíkā cú rī'á mbārākā Ôvārī ká bē! 'Dī kǎgūmāā gō'dá līmvú bē drī tā gólákā árizó nō!”

Tā Yésū drī āgō línrí ònjī yī drī òmbélé rī ínjízó rī

(Mátáyō 8.28-34; Lúkā 8.26-39)

5 ¹ Tā 'dī 'bá yī vósī, Yésū yī lǎjóbá íyíkā á'dó 'bá kōlóngbō 'á rī 'bá yī bē drī ngāzó līmvú ándrē zīlī Gálíláyā rī mbālē 'á'á āzā rī lésī. Drílīyī cāzó vō tákó 'álá Gērāgēsā¹³ rī 'álá. ² Drē gólīyī òtírī rī áfólé kōlóngbō íyíkā 'ásī rī, drílīyī āgō āzā úsúzó, línrí ònjī ábābā ká Sātānā vá lésī rī òmbé gólá trá vūdrī. Ágō rī 'dī ngá trá rálé úndú ró Yésū ngálá ūgī 'ásī cālé Yésū rī úsúlī. ³⁻⁴ Gólá áni trá rílī ló'dé ūgī ró rī yī lǎfálé 'á ákū ró. Òjílā rī trá rī'á gólá rī òmbélé nyārī yī sī ándálā dūū. Á'dō kpálé itī rī, itū vósī cé, òzō òòombé gólá trá rī, gólá drī rīzō nyārī 'dī 'bá yī òkílī tú tú vólé. Itī rī, ícá gō'dá kō gólá rī òmbézó, á'dō kpálé òmbélé nyārī sī rī. Òjílā āzā 'bá yī mbārākā lá ícá kō gólá rī átvúzó. ⁵ Gólá rī trá lǎmúlī itū kárá ngácī gīrī ló'dé ūgī ró rī 'bá yī lǎfálé sī gō'dá kpá kúnī lǎfálé sī. Gólá rī kárá rī'á òtrélé gō'dá kpá rī'á íyī ádrīlī kúnī mvá sī, tálā yī úsú ró lázé bē. Ízā 'é gólá kó trá rōō.

⁶ Rú úsú-úsú āgō rī 'dī ká Yésū bē rī á'dō trá nōtī. Gólá ndrē Yésū bē rī, drílā ngāzó nī'á Yésū ngálá. Gō'dá gólá cá bē Yésū ngálá rī, drílā ngāzó 'délé 'á'í drī Yésū ándrá rúbá ló'bálé gólá drī. ⁷⁻⁸ Itī, Yésū ndrē āgō rī 'dī bē rī, Yésū drī ngāzó tā átalé línrí ònjī ábābā ká gólá 'á 'dī drī kī nī rī, “Línrí ònjī, ní áfō vólé āgō nō 'ásī.” Gō'dá nīngá sī, āgō rī 'dī drī ngāzó trélé úrú kī nī rī, “Yésū, Ôvārī ámvú rī mvá, ní lē á'dō ngá 'í má drīgá sī yā? Má ló'bá rúbá ní drī Ôvārī rī rú sī, ní íkpókpóló ámvú kō'dáwá.” ⁹ Itī, Yésū drī ngāzó gólá rī íjílī kī nī rī, “Ánī rú á'dī 'dī yā?” Gō'dá nīngá sī, āgō rī 'dī drī tá-drī 'dī lógōzó Yésū drī kī nī rī, “Ámvú rú Ô'bígó, tálā ámvú rī'á dūū línrí ònjī bē.” ¹⁰ Nīngá sī, āgō rī 'dī drī rúbá ló'bázó rōō Yésū drī, tálā Yésū òzó línrí ònjī 'dī 'bá yī lǎdró vólé 'bādrī 'dī 'ásī.

¹¹⁻¹³ 'Dī rī, ngbīkpī òtóló'bī 'bá ká bē rī'á íyī ányī vō rī 'dī 'á záló kútū-rī gólīyī rī'á ányá'á lútú gārā 'á. Gō'dá línrí ònjī āgō 'dī 'á 'dī 'bá yī drī ngāzó rúbá ló'bálé Yésū drī kī nī rī, “Ní drō ámvú filí ngbīkpī 'bá ká gólīyī rī 'bá íyī ányálé nā yī 'á.” Itī, Yésū drī tá lēzó drílīyī fízó ngbīkpī 'dī 'bá yī 'á. Nīngá sī, línrí ònjī rī 'dī 'bá yī ndrī drī áfōzó āgō rī 'dī 'ásī nílī íyī filí ngbīkpī 'bá ká 'á, òzō Yésū drī lélé trá rī kátī. Gō'dá 'wāá ngbīkpī 'bá ká 'dī 'bá yī drī ngāzó rálé álólé lútú pá lá gólókó nā 'á zāá ló'délé līmvú 'álá, gō'dá drílīyī līmvúzó òdrálé ndrī.

¹⁴ Nīngá sī, ngbīkpī 'dī 'bá yī lóki 'bá lá yī ndrélé bē íyī tā 'dī 'bá yī rī, drílīyī ngāzó rálé vólé tā lá á'dálé òjílā gólīyī 'bādrī 'dī ká á'dó 'bá íyī òmá 'ásī gō'dá kpá jārībā 'ásī rī 'bá yī drī. Tálā tā gólīyī drī á'dálé 'dī tāsī rī, òjílā dūū drī ngāzó

¹²4.29 Úlī mǎnīgō 'dī tā ífī lá kī, òjílā já rú á'dólé òjílā Ôvārī ká ró cú itī, mā nījī pávó lá dódó kō.

¹³5.1 Gērāgēsā Vō 'dī rú lá āzā kpá Gērāsā gō'dá Gádārā.

ânîlí ìyí tã rú 'è 'bá trá 'dī ndrélé. ¹⁵ Gõ'dá gólíyí ácalé bē Yésū ngálá rí, drílíyí āgò líndrí ònjí dūū drí òmbébé trá gõ'dá Yésū drí drólé trá 'dī ndrēzó, gólá trá gõ'dá rí'á títí drí tándí sī, gõ'dá kpá trá cú ítá bē yí rú. Gólíyí ndrē bē kí'á nī rí, líndrí ònjí ābābā ká āfō ìyí trá āgò rí 'dī 'ásí rí, drílíyí 'á'dózó ndrī 'dó ũrī ró tákányī. ¹⁶ Tã 'dī volé drī là 'ásí, gólíyí líndrí ònjí ndrē 'bá trá āfōrē 'á rí yí drí tã āgò 'dī 'è 'bá 'dī ngīzó òjílá ũrúkà 'bá yí drí árílí. 'Dī gólíyí ngí tã ngbíkpi 'è 'bá lò'délé ndrī ìmvú 'á òdrálé rí kpá trá òjílá ũrúkà 'dī 'bá yí drí. ¹⁷ Nīngá sī, òjílá 'dī 'bá yí drí rúbà lò'bāzó Yésū rú, tálá Yésū āyè ró 'bādrī ìyíkà.

¹⁸ Bē trá títí rí, Yésū yí drí ngāzó mbālé kólóngbō 'á kpá ó'dí gólé ìmvú àndrē àlólá 'dī drī sī 'á'á 'álá. Gólá mbà bē kólóngbō 'á rí, āgò líndrí ònjí yí drí āfōzó trá 'álá sī 'dī drí ngāzó rúbà lò'bālé Yésū rú kí nī rí, “Yésū, má lē nílí ní bē.” ¹⁹ Gõ'dá nīngá sī, Yésū drí gāzó dó. Gólá kí āgò 'dī drí rí, “Dòvó ní ngā gólé ní drí 'bá 'álá òjílá ánikà 'bá 'á rí yí ngálá, ní ngí ró bē tã Òvārí drí 'èlé ní drí tándí ró 'dī gólíyí drí. Ní ngí gólíyí drí, ní kí, Òvārí ndrē ání ìzā 'í, gõ'dá drílá ání pāzó 'álá sī.” ²⁰ Nīngá sī, āgò rí 'dī drí ngāzó nílí jārībā 'bādrī 'dī ká mùdrī rí 'bá yí 'ásí. Drílá tã Yésū drí 'èlé yí drí rí ngīzó òjílá drí. Gõ'dá òjílá ndrī tã 'dī árí 'bá rí tì là yí drí 'á'dízó ndrú tã làrākò 'dī drí.

Tã làrākò rī Yésū drí 'èlé rí 'bá yí

(Mátáyō 9.18-26; Lúkà 8.40-56)

²¹ Tólá sī, Yésū yí drí àmbāzó kólóngbō sī āgólé ìmvú àndrē 'dī 'á'á lé drī ìtú drí fírí 'álá rí āzà rí lésí. Gõ'dá gólíyí áca bē ìmvú tì rí, òjílá ìtíìlì drí rú è'bézó Yésū làgáfí. ²² Yésū yí bē drē àkpá ìmvú àndrē tì 'álá rí, āgò āzà rú là Yáírō drí ácazó. Gólá jó tã Òvārí ká árí ká vó là ndrē 'bá 'í. Gólá áca bē gõ'dá drílá Yésū rí ndrēzó rí, drílá 'á'í fízó vūdrī gōzó drī ásólé Yésū àndrá. ²³ Nīngá sī, drílá rúbà lò'bāzó Yésū rú rōò kí nī rí, “Ámā mvá òkó mvá ró rí 'è trá ànyí drálé. 'Dòvó ní ání drī 'bālé drī là, tálá gólá òpà ró ngá bē. Ní pà gólá, tálá gólá òzó drāá kò.” ²⁴ Ítí rí, Yésū drí tã-drī lēzó nílí Yáírō bē.

Nīngá sī, Yésū yí òtírí rī nílí Yáírō bē Yáírō drí 'bá 'álá rí, òjílá dūū drí ngāzó kpá 'délé gólíyí vósí. Gõ'dá nī'á ìyí lò'bé bē Yésū rú sī. ²⁵ Nīngá sī, òkó āzà ní ánikà bē gólíyí bē nīngá. Ní rí'á cú árí bē lāsó'á ní rú sī párá ró. ¹⁴ Rú'bà rí 'dī rí trá rí'á gólá rí 'èlé ndrō mùdrī-drī-là-ngà-rí sī. ²⁶ 'Dī gólá làmú trá kpīì ójó ngálá. Nīngá sī, ójó 'dī 'bá yí íca kò òkó 'dī 'bálé 'á'dólé tándí ró. Tíkó 'á'dò ró bē òkó rí 'dī 'bāzó 'á'dólé tándí ró rí, gõ'dá rúbà gólá rú 'dī lánjī íyíngá áfí 'álá. Gõ'dá làfà ídíkò gólá drígá rí 'bá yí ndē rú trá ndrī ójó drí. ²⁷⁻²⁸ Gõ'dá òkó 'dī árí bē Yésū rí tã rí, gõ'dá gólá gō ndrélé bē Yésū rí, gólá drí ngāzó 'délé kpāā òjílá ò'bí 'dī 'bá yí bē Yésū vósí. Gólá ìsū íyíkà yí drī rí kí nī rí, òzó yí òdò cé ítá tì Yésū ká 'dī 'dī rí, íyí rúbà 'á'dò āgò'á vó là 'á tándí ró. Gõ'dá tólá sī, gólá drí ànízó ítá Yésū ká dólé kí rí ró. ²⁹ Ítí rí, 'wāá árí rí 'bá lāsólé gólá rú sī 'dī drí kízó volé. Gõ'dá gólá drí nīzó là kí nī rí, yí èdē rú trá ndrī dódó.

³⁰ Gõ'dá nīngá sī, 'wāá Yésū ní drí nīzó là kí, mbàràkà ánikà èdē òjílá trá. Gõ'dá títí rí, ní drí àdrézó rú pílí gbāá tã ìjílí òjílá ò'bí 'dī 'bá yí tì kí nī rí, “'Á'dí dō ítá ámakà kí rí ró ní yā?” ³¹ Gõ'dá làjò'bá gólákà drí tã-drī lògòzó kí nī rí, “Ní ìjì tã kí, 'á'dí dō ítá ánikà ní yā 'dī 'á'dò tāsí yā? Ní ndrē ánikà òjílá nò 'bá yí rí 'bá rí'á rú ìfílí ní rú nò kò yā?”

³² Gõ'dá bē kpálé títí rí, Yésū drē zāá rí'á vò ndrē'á dí rí gbāá tálá gólá ítá íyíkà dō 'bá trá 'dī ùsúzó. ³³ Nīngá sī, òkó ítá Yésū ká dō 'bá trá 'dī drí ngāzó ànílí Yésū ngálá lèlé ró kpá kpá kpá ũrī bē, tálá gólá nī trá kí, íyí rúbà èdē rú trá. Ítí, drílá íyí àdāzó àdrū Yésū àndrá gōzó ngálé tã pātī rí átálé Yésū drí kí, “Má dō ítá ánikà má kí rí ró.” ³⁴ Vó là sī, Yésū drí tã átázó kí nī rí, “Ámā ìzó, ní èdē rú trá tã lèlé ánikà má 'á rí tāsí. Ní ngā gólé 'bá 'álá rúbà 'á'dí sī. Ní 'á'dò kò tã ìsū-ìsū ró rúbà ní rú 'á'dó 'bá trá 'dī tāsí. Rú'bà ánikà 'dī kí trá zāá gbádú.”

³⁵ Gõ'dá Yésū yí òtírí rī ùlì 'dī átálé òkó rí 'dī bē rí, òjílá ũrúkà 'bá yí drí ngāzó ácalé Yáírō mvá là drí 'bálé ngá làzè ró rí drí 'bá lésí vōrā bē Yáírō drí kí nī rí, “Yáírō, ání mvá drā trá. Ní rí gõ'dá ìfí ìcì 'bá rí ìjílí ànílí ní drí 'bá 'álá kò.” ³⁶ Lé títí rí, Yésū gā tã òjílá 'dī 'bá yí drí átálé Yáírō drí 'dī dó. Gõ'dá gólá kí Yáírō drí rí, “Ání líndrí ò'bē kò dī. Ní rí tã lèlé sī Òvārí 'á.”

³⁷ Tã 'dī vósí, Yésū lèé gõ'dá òjílá ò'bí 'dī 'bá yí kò 'délé yí vósí nílí Yáírō drí 'bá 'álá. Làjò'bá gólákà làfálé sī, cé Pétērō, gõ'dá Yōwání àdrúpī là Yākóbā bē àjì ìyí Yésū nī. ³⁸ Gõ'dá nīngá sī, gólíyí òtírí áca Yáírō drí 'bá 'álá rí, vò trá bārábányá, gõ'dá òjílá dūū trá 'dó áwó ngò'á rōò ìzā ró, gõ'dá lúlú àngbà ìyíkà trá káwó-káwó. ³⁹ Nīngá sī, Yésū yí drí fízó jó áwó ká rí 'álá, gõ'dá Yésū drí tã átázó áwó ànjó 'bá drí āgò bē kí nī rí, “Ní rí rí'á áwó ngólé ngbàlā-ngbàlā nò 'á'dò tāsí yā? Ní rí rí'á tã gólá bārábányá ró nótí nò 'èlé 'á'dò tāsí yā? Mvá nò drāá kò. Gólá rí íyíngá 'á'dú kò'á.” ⁴⁰ Nīngá sī, òjílá áwó 'á 'dī 'bá yí drí Yésū rí gūzó gbō gūgū.

Gõ'dá nīngá sī, Yésū drí tã 'bāzó òjílá gólíyí jó ávò ká rí 'álá rí 'bá yí drí áfólé ìvì 'álá. Gõ'dá drílá ngāzó mvá 'dī àndrē là yí, átá là bē gõ'dá kpá làjò'bá íyíkà nà 'dī 'bá yí bē zìzó filí yí bē jó ávò 'bāzó ngbàngbà drī 'dī 'álá. ⁴¹ Gõ'dá gólíyí áfí bē rí, Yésū drí ízámvá rí 'dī drí là rüzó. Gõ'dá drílá ngāzó tã átálé Àrámáyā tì sī kí nī rí, Tálítá gúmī. Ítò là kí nī rí, “Ízámvá, ní ngā ũrú.” ⁴²⁻⁴³ Ítí rí, 'wāá ízámvá 'dī drí kòrō ngāzó ũrú, gõ'dá drílá gōzó rí'á làmúlì dí rí. 'Á'dò bē trá títí rí, òjílá kàkàrà ndrī gólá rí ndrē 'bá trá rí yí, tì là ìyí drí 'á'dízó 'dó 'á'dí-á'dí ndrú. Gõ'dá nīngá sī, Yésū drí tã 'bāzó gólíyí drí, tálá gólíyí òzó tã 'dī pēè kò òjílá drí àlólá. Gõ'dá gólá drí kpá tã átázó kí, òófē ngá nyānyā ízámvá rí 'dī drí nyálé. Ízá rí 'dī ndrō là trá rí'á mùdrī-drī-là-ngà-rí.

¹⁴5.25 Là'bí Yúdā yí ká vó ró rí, íca trá òkó 'dī drí rízó èlé ngá làzè 'dī tāsí.

Tã Nãzãretã lé 'bá drí Yésũ rí gãzó dó rí

(Mátáyô 13.53-58; Lúkã 4.16-30)

6¹ Tólã sî, Yésũ yî drí ngãzó lãjô'ba íyíkã rí 'bá yí bê võ nã âyéle nîzó jãrîbã Yésũ rí lîfî drí cîzó 'á lâ âgô ró rí 'álã. ² Ítí, gô'dá kãyî rãtãã 'ê kã Ôvãri drí rí âcã bê rí, Yésũ drí ngãzó nîlí filí jó tã Ôvãri kã ârî kã rí 'álã. Jó rí 'dî 'á tólã rí, drílã ngãzó rí'ã ôjílã lîfî ìmbálé. Nîngã sî, ôjílã dũu gólîyî Yésũ rí úlî árî 'bá trá rí yî fî lâ yî drí â'dîzó ndrú. Gô'dá gólîyî drí tã âtázó kî nî rí, “Âgô rí gólã nõ ùsũ íyíkã tã nîñî ângî rí nõ 'bá yí ângô lésî ró yã? Gô'dá gólã rí 'bã 'bã kpá â'dólé cú mbãrãkã bê rîzó tã lãrãkô 'èlé nõ â'dô 'ásî yã? ³ Gólã â'dó kô cé ôjílã rí 'bã ngã êdélé fê 'ásî ãmã drí nîlî trá nõ 'dî kô yã? Gólã â'dó kô Mãriyã rí mvã ágó ró rí 'dî yã? Ítî rí, mã nî âdrúpî lâ yî trá. Gólîyî 'dî Yãkóbã, Yôsépã, Yúdã gô'dá kpá Sîmónã. Gô'dá gólã rí ìzó yî â'dó kô ãmã bê nõngã yã? Â'dô ìcã'á gólã drí tã ìmbãzó tã nîñî sî ãmã drí ângô tí yã?” Bê trá ìtî rí, drílîyî Yésũ rí gãzó dó lîfî ìmbã 'bã ró.

⁴ Nîngã sî, Yésũ drí ngãzó tã-drî lögölé gólîyî drí úlî mãnîgô sî kî nî rí, “Tã pãtî-pãfî ró, gô'dá cé ôjílã 'bãdrî gólãkã rí 'á rí 'bá yí ìñîñî yî kô gólã rú. Ítî lâ 'dî ró, ãnî ndrî 'dó 'bãã lãnî mã rú kô.”

⁵⁻⁶ Yésũ rí fî drí â'dîzó, tãlã ôjílã 'dî 'bá yí rí'ã cú ìtî tã lèlê ãkó gólã 'á. Tã rí 'dî tãsî rí, ìcã kô Yésũ drí tã lãrãkô ãmbã 'èzó yî drí 'bãdrî 'á tólã. Gólã 'bã drí trá cé ngã lãzé 'bã ùrúkã 'bã yí drî, tãlã gólîyî â'dô ró bê tãndî ró. 'Dî 'bã yí ngã Yésũ drí 'èlé võ gólã rí lîfî drí cîzó âgô ró rí 'álã rí 'dî.

Tã Yésũ drí lãjô'ba íyíkã mùdrî-drî-lã-ngã-rî rí 'bá yí jôzó rí

(Mátáyô 10.5-15; Lúkã 9.1-6)

Tólã sî, Yésũ yî drí ngãzó nîlí lãmú bê gbãã jãrîbã ãzã 'bá yí 'ásî ôjílã lîfî ìmbã bê.

⁷ Ítũ ãzã sî, Yésũ drí ngãzó lãjô'ba íyíkã mùdrî-drî-lã-ngã-rî rí 'bá yí âzîzó yí ngálã, yí jô ró gólîyî fî sũ ãzî ró rí rí nîlí tã âtî-âtî íyíkã pẽ bê ôjílã drí. Gólã fê mbãrãkã gólîyî drí lîndrî òñjî lãdrózó 'dî sî lâ vólé. ⁸ Yésũ 'bã tã lãjô'ba rí 'dî 'bã yí drí âcî gólîyíkã 'dî tãzó drî-drî ró. Gólã kî gólîyî drí rí, “Nî trô ngã nyãnyã kô. Nî trô jõrãã ítã 'bã kã kô, gô'dã nî trô lãfã kpã kô. Nî trô cé pîdrîgũ mvã 'dî ãnî drîgã. ⁹ Nî sô kã'bókã 'dî ãnî pá. Gô'dã nî ãkpã ítã kô zãlô rî ãnî rú.”

¹⁰ Nîngã sî, Yésũ drí tã âtázó lãjô'ba 'dî 'bá yí drí kî nî rí, “Jãrîbã ãnî drí nîzó fî bê 'álã sî cé fîfî 'dî 'á rí, òzó nî òcã trá 'bã ãzã 'á ùmú ró rí, nî rí â'dú kólé cé 'bã rí 'dî 'á té bũũũ kãyî ãnî drí jãrîbã rí 'dî âyézo rí tú. ¹¹ Nî òcã trá võ ùrúkã 'bã yí ãnî lãgúzó 'á lâ sî kô rí 'á rí, gô'dã òzó óógã trá dó úlî ãnikã ãrílî rí, nî rí kô 'á lâ tólã. Gô'dã òzó nî òngã trá nîlí 'á lâ 'ásî vólé rí, nî yã ró tãpîlîndrî lâ vólé ãnî pá ágálé 'ásî. Nî 'è 'dî, ãã'dã ró bê tã gólîyî rú lãmbé ró kî nî rí, Ôvãri â'dô lãnô fê'á gólîyî drí.”

¹² Vólé drî lâ 'ásî, lãjô'ba 'dî 'bá yí drí ngãzó nîlí yî òzó tã Yésũ drí âtálé trá rí kãtî. Gólîyî pẽ tã ôjílã drí kî nî rí, ôjílã ããdî drî tã òñjî íyíkã 'ásî. ¹³ Gólîyî nî trá lîndrî òñjî lãdró bê ôjílã 'ásî. Gô'dã gólîyî lóbê dô kpã trá ngã lãzé 'bã ãndrã-gã-sîlî 'ásî rãtãã 'è'è sî gô'dã ngã lãzé drí ndëzó gólîyî rú sî.

Tã Êródê drí tã Yésũ drí 'èlé rí ãrízó rí

(Mátáyô 14.1-12; Lúkã 9.7-9)

¹⁴ Kúmú ângî 'bãdrî Gãlîlãyã kã rí rú lâ Êródê ãnîtipã. Gólã ãrî tã lãrãkô dũu Yésũ drí 'èlé 'dî 'bá yí trá ndrî, tãlã Yésũ rí rú lîkũ trá rãô. Gô'dã ôjílã ùrúkã 'bã yí âtã yî tã kî nî rí, “Â'dô Yõwãní bãbãtîzî 'bã ró drã 'bã trá rí 'dî. Ítî rí, ó'è gólã kpã trá lîdrílî ó'dî. Tãlã 'dî, ngbããngbãõ, gólã drí â'dózó cú mbãrãkã ãmbã ìtî 'dî bê tã lãrãkô 'èzó.” ¹⁵ ãzã 'bã yí kî íyíkã rí, “Yésũ â'dô tã ângũ 'bã Êlîyã 'dî. Ôvãri ããjô gólã trá ùrú lésî, òzó yí drí 'bãlé rí kãtî.” ¹⁵ Gô'dã ãzã 'bã yí âtã íyíkã kpã kî nî rí, “Gólã â'dô cé tã ângũ 'bã ãzã 'î, òzó tã ângũ 'bã â'dó 'bã trá ãkũ nã 'bã yí kãtî.”

¹⁶ Gô'dã nîngã sî, kúmú ângî Êródê ãrî bê tã ôjílã drí rí'ã âtálã, gô'dã kpã ìsũlã Yésũ rí tã 'á rí, gólã rí nyãnyã drí ngãzó tã ìsũlî cú nî kî nî rí, “Gólã 'dî Yõwãní mã drí òmbê lâ gãlé trá nîyã vólé rí 'dî. Gólã lîdrî nõ gô'dã kpã trá lîdrî òdrã 'ásî.”

Tã ódrî Yõwãní bãbãtîzî 'bã ró rí füzó rí

¹⁷⁻²⁰ Tã gólã òdrã pá ãsê 'bã Yõwãní drî rí 'dî nõ. Sîsî òkó ãzã rú lâ Êródîyã â'dô trá Êródê rí âdrúpî Fîlîpô rí òkó 'î. Gô'dã Êródê ní drí ngãzó òkó rí 'dî drî lâ ìzãlé vólé ãnî âdrúpî Fîlîpô drîgã sî â'dólé nî rí gógó drí òkó ró. Gô'dã Yõwãní ndrê tã 'dî bê rí, drílã ngãzó tã pèlé Êródê drí kî nî rí, “Â'dó kô tã mbî ró ní drí ãnî âdrúpî rí òkó rí trõzó â'dólé ní drí òkó ró.” Tãlã tã 'dî tãsî rí, òkó rí gógó Êródîyã drí ngãzó tã òmbélé ngóló yí 'á Yõwãní rú. Gólã lõndã pávó yí drí Yõwãní rí füzó 'á lâ sî rí kpî. Gô'dã ìtî rí, Êródê âyé gólã kô tã rí 'dî 'èlé, tãlã Êródê rí gógó ìñjî Yõwãní trá rãô. Gólã nî trá kî, Yõwãní ôjílã tãndî mbî rí 'dî Ôvãri rí lîfî drî 'á. Ítî rí, Êródê rí lîfî drí mbãzó Yõwãní drî Êródîyã drîgã sî. 'dî Êródê drí Yõwãní rí òmbézo 'bãlé gãñîmã 'á. Êródê rí kpã zãã nîlí úlî Ôvãri kã Yõwãní drí rí'ã ngílã rí 'bã yí ãrílî gãñîmã 'álã. Úlî Yõwãní kã 'dî â'dô kpálé gólã rí drî lîjã'á rí, gólã rí kpã zãã gólé ãrílã, tãlã úlî rí 'dî 'bã yí rí'ã tãndî ró kôrô.

²¹ Gô'dã kãyî ãzã sî, Êródîyã drí ngãzó lãfî ùsũlî Yõwãní rí füzó. Kãyî rí 'dî kãyî Êródê rí füzó 'á lâ rí 'dî. Ítî, kãyî rí 'dî tú, Êródê yí drí kãrãmã ãndrê 'bãzó. Gô'dã Êródê drí ngãzó tã âtílî ôjílã ãmbã-ãmbã kùmú íyíkã zèlé rí yí drí, drî-'bã ãjú 'bũ 'bã yí kã gô'dã kpã 'dó ôjílã ãmbã-ãmbã Gãlîlãyã 'álã rí yí drí, tãlã gólîyî ãnî ró yî kãrãmã rí 'dî nyãlé yí ngálã.

²² Nĩngá sī, kārāmā rī 'dī tú rī, Ērōdíyā rī mvá ānjó ró rī drí ngāzó filí āndú tōlé lāvūlī gārā. Ítí rī, āndú tōtō gólákā 'dī drí Ērōdē yī ūmú ÿyíkā rī 'bá yī bē 'bāzó ā'dólé ndrī āyíkō ró lāvūlī kōrō. Tālā āndú ízámvá 'dī drí tōlé 'dī tāsī rī, Ērōdē drí tā átázó drílā kī nī rī, “Ōzō ní ÿjī mā rī, má ā'dō ngá ní drí lēlé rī fē'a ní drí.” ²³ Gō'dá nĩngá sī, Ērōdē drí ngāzó tā átálé lātrírí ró kī nī rī, “Má ā'dō ngá ní drí lēlé rī fē'a ní drí. Ōzō ní ōlē rī, má ā'dō 'bādrī ámakā lāfálā nyī'a rī gōzó āzā rī fēlé ní drí.”

²⁴ Tólā sī, ízámvá 'dī drí ngāzó nílí āndré lā Ērōdíyā rī ÿjílí kī nī rī, “Má ā'dō ngá āngō rī zī'a 'dī Ērōdē tī sī āfēlé má drí yā?” Gō'dá āndré lā drí tā-drī lōgōzó drílā kī nī rī, “Ní ātā Ērōdē drí, gólā ōjō ōjílā nī'a Yōwānī bābātízī 'bá ró rī ōmbē lā gālē njíyá, āatrō ró drī lā 'dī tábígá 'á ājílí ní drí, tálā má nī ró kī nī rī, gólā drā trá.”

²⁵ Ítí rī, ízámvá 'dī drí ngāzó rālē 'wāā'wā pá drī ká sī gólé Ērōdē ngálā. Gō'dá drílā tā átázó Ērōdē drí kī nī rī, “Má lē ūfū Yōwānī bābātízī 'bá ró rī, ógā ōmbē lā njíyá volé, ó'bā ró drī lā 'dī tábígá 'á ātrólé ājílí má drí nolé.”

²⁶ Nĩngá sī, Ērōdē drí ā'dózó tā ÿsū ró, tálā lātrírí gólā drí ítrílí trá ízámvá 'dī drí rī tāsī. Ōzō gólā ōgā dó tā ízámvá 'dī ká lēlé 'dī lēlé rī, ānyī ā'dō gā'a gólā drī ūmú gólákā 'dī 'bá yī āndrá. ²⁷ Gō'dá bē trá ítí rī, Ērōdē drí gbō tā-drī lēzó ōogā ró Yōwānī rī ōmbē njíyá volé. Gō'dá Ērōdē drí tā 'bāzó ājū 'bū 'bá íyíkā ālō rī drí, ōnī ró bē Yōwānī rī drī āgālē ātrólé āgōzó 'dī bē lā. Gō'dá ājū 'bū 'bá Ērōdē ká 'dī drí ngāzó nílí gānīmā 'álā. Gólā cā bē tólā rī, drílā Yōwānī rī ōmbē gāzó njíyá volé. ²⁸ Nĩngá sī, drílā ngāzó āgólé Yōwānī rī drī bē tábígá 'á ājílí fēlé ízámvá 'dī drí. Gō'dá gólā ācā bē 'dī bē lā rī, ízámvá 'dī drí ngāzó drī rī 'dī trólé ājílí āndré lā drí. ²⁹ Nĩngá sī, tā ārī 'bá Yōwānī ká rī 'bá yī ārī ÿyī tā 'dī bē ítí rī, drílíyī ngāzó nílí gānīmā 'álā Yōwānī rī āvō ālī 'dī njílí nízó 'dī bē lā 'bālē 'bū 'á.

Tā Yēsū drí ngá nyānyā fēzó ō'bí āmbá drí rī

(Mátáyō 14.13-21; Lúkā 9.10-17; Yōwānī 6.1-14)

³⁰ Tólā sī, lājó'ba Yēsū ká 'dī 'bá yī drí āgōzó ÿyī ācī ÿyíkā tōlé nā 'ásī Yēsū ngálā. Gō'dá drílíyī rízó tā rú 'ē 'bá ācī ÿyī drí tōlé nā 'bá yī 'ásī rī ngílí Yēsū drí kpá 'dó ndrī tā drílíyī ímbalé trá ōjílā drí rī yī bē. ³¹ Ítú rī nā 'bá yī sī, ōjílā dūū rī ÿyī trá ānílí kárā Yēsū rī ndrélé. Ítí rī, ānī-ānī gō'dá ōjílā 'dī 'bá yī ká 'dī 'bāá Yēsū yī kō ngá nyālē dódó gō'dá kpá lōvolé tándí ró. Gō'dá tā rī 'dī tāsī rī, Yēsū drí tā átázó lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī drí kī nī rī, “Nī ngā, mā nī ró vō ōjílā ākó rī ndalé ūsúlí, ā'dō ró āmā nyānyā drí lōvózó 'á lā tākō.” ³² Nĩngá sī, drílíyī ngāzó filí kōlóngbō 'á, gōzó ÿmvū āndré 'dī drī lā mbāzó nílí vō ōjílā ākó rī 'álā. ³³ Gō'dá tólā sī, ōjílā dūū ndrē ÿyī Yēsū yī trá nīrī 'á kōlóngbō sī. Drílíyī vō Yēsū yī drí rízó nílí 'álā 'dī nízó téké, gō'dá drílíyī ngāzó ndrī nílí 'wāā'wā rú 'ē'bélé jārībā 'ásī ndrī. Nĩngá sī, drílíyī ngāzó nílí 'wāā'wā pá sī ÿmvū āndré 'dī tī 'álā, gō'dá cālē vō ōjílā ākó 'dī 'á sīsī Yēsū yī drí sī.

³⁴ Gō'dá nĩngá sī, Yēsū yī cā bē vō rī nā 'á gōzó 'ē'a ārílí kōlóngbō 'ásī rī, drílíyī ōjílā ō'bí ndrēzó 'ē'bē rú ÿyī trá ngbā'ū Yēsū rī tēlé. Gō'dá Yēsū ndrē gólíyī bē trá ítí rī, ízā lā yī drí gólā rī 'ēzó. Ōjílā 'dī 'bá yī lēndrē ÿyī Yēsū rī ÿjī drī 'á ōzō kábílíkī ā'dó 'bá ÿyī lōkí 'bá ākó rī kátí. Nĩngá sī, Yēsū drí ngāzó gólíyī ímbalé tā dūū sī. Yēsū ā'dā tā trá gólíyī drí cālē būū lānjátúlí 'á.

³⁵ Nĩngá sī, lānjátúlí ālō 'dī sī, lājó'ba Yēsū ká rī 'bá yī drí ngāzó ānílí Yēsū rī gógó ngálā tā átálé gólā drí kī nī rī, “Ní ndrē drē, Kúmú, nōō ítú trá 'ē'a filí. Gō'dá ōjílā āmbá 'dī 'bá yī trá ÿyī ndrī lōfó ró, gō'dá 'bā kpá yūdāwá vō rī nō 'á gólíyī drí ngá nyānyā ūsúzó. ³⁶ Ní ícā drē gólíyī āyélé, tálā ōnī ró ÿyī bē ngá nyānyā ndalé gílí ÿyī drí nyālē vō mvá āzā 'bá yī ōjílā bē rī 'á.”

³⁷ Gō'dá nĩngá sī, Yēsū drí tā lōgōzó lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī drí kī nī rī, “Ānī rī gógó, nī fē ngá nyānyā ōjílā rī 'dī 'bá yī drí nyālē kē.” Nĩngá sī, lājó'ba 'dī 'bá yī drí ngāzó tā ÿjílí kī nī rī, “Má ā'dō 'ē'a lā āngō tí ró yā? Ngá 'dī lē íyíkā cú lāfā āmbá ngá nyānyā ndrō ālō rī ká gīzó 'dī dūū ícálé fēlé ōjílā rī nō 'bá yī drí ndrī.” ³⁸ Gō'dá nĩngá sī, Yēsū drí lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī ÿjízó kī nī rī, “Āmbātā ānī drīgá ō'bí 'dī 'bá yī bē tāsī yā? Nī ngā drē ndrēlā.” Ítí, lājó'ba 'dī 'bá yī drí ngāzó nílí ngá nyānyā ndrélé ō'bí 'dī 'bá yī drīgá sī. Gō'dá gólíyī ūsū āmbātā cé nī gō'dá 'bī mvá bē rī. Nĩngá sī, lājó'ba 'dī 'bá yī drí gōzó ngá nyānyā 'dī bē ā'dalé Yēsū drí.

³⁹ Vō 'dī 'á tólā rī, ōmā ārú drīrī bē rī'á ÿnyákú drīrī kpāákū. Nĩngá sī, Yēsū drí tā átázó lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī drí, tálā gólíyī ōlōnyī ró ō'bí 'dī 'bá yī lāfálé lā rílí ōmā ārú 'dī drīrī vō 'ásī tū tū ngíngī. ⁴⁰ Ítí, ō'bí 'dī 'bá yī drí rízó ÿyī vūdrī vō 'ásī tū tū. 'Dīrī rī, ōjílā ūrūkā 'bá yī vō ālō 'á kámā-ālō gō'dá āzā 'bá yī rī'á nyā'dī-rī-drī-lā-ngā-múdrī. ⁴¹ Nĩngá sī, Yēsū drí āmbātā nī gō'dá 'bī rī 'dī bē ātrōzó. Drílā vō ndrēzó 'būū 'álā, gō'dá drílā āwō-ítí 'ēzó Ōvārí drí tálā ngá nyānyā 'dī tāsī. Nĩngá sī, drílā āmbātā 'dī 'bá yī 'á lā ūpízó ōnyí ró. Gō'dá drílā fēzó lā lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī drīgá sī, tálā gólíyī ōlānjī ró ndrī ō'bí 'dī 'bá yī drí nyālē. Gólā 'ē 'bī rī 'dī 'bá yī kpá té ōzō drílā āmbātā 'ērē kátí lānjílí ō'bí 'dī 'bá yī drí. ⁴² Ítí rī, ō'bí 'dī 'bá yī drí ngá nyāzó dūūdū. Ngá nyānyā drí gólíyī pēzó. ⁴³ Volé drī lā 'ásī, lājó'ba 'dī 'bá yī drí ngāzó ngá nyānyā āmbúkū lākí 'bá trá rī 'bá yī 'ē'bélé. Ítí rī, ngá nyānyā āmbúkū gólíyī drí 'ē'bélé 'dī ícā trá cú ívō múdrī-drī-lā-ngā-rī 'ásī dūūdū. ⁴⁴ Gō'dá āgō ndrī ngá 'dī nyā 'bá trá rī yī rī'á kútū-njī. 'Dīrī rī, ōlāā ōkó kō 'dīyímvá bē.

Tā Yēsū drí lāmúzó ÿmvū drīrī sī rī

(Mátáyō 14.22-33; Yōwānī 6.15-21)

⁴⁵ Nĩngá sī, Yēsū drí ngāzó tā átálé lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī drí, tálā gólíyī ōmbā ró 'wāā kōlóngbō 'á, ā'dō ró bē gólíyī drí lāvūzó ātī 'álā jārībā zīlī Bētāsédā rī 'álā gólé ÿmvū āndré 'dī 'á'á lē drílā ítú drí fīrī 'álā ró rī lésī. Gō'dá gólā rī gógó ā'dō íyíkā lākí'á tākō, tálā ō'bí 'dī 'bá yī jōlé gólé 'bā 'álā. Nĩngá sī, lājó'ba 'dī 'bá yī drí tā Yēsū drí átálé 'dī 'ēzó té ítí.

⁴⁶ Gō'dá ō'bí 'dī 'bá yī lāvūlī bē trá gólé ÿyī drí 'bā 'ásī rī, Yēsū drí ngāzó nī'á mbālē únī drī 'álā rātāā 'ēlé Ōvārí drí.

⁴⁷ Vó lā sī, vō drí ānīrī 'á 'dī, kōlóngbō tībē lājó'ba bē yī 'á 'dī trá ÿmvū āndré ító 'á 'á. 'Dīrī Yēsū rī gógó íyíkā élēwálā ÿmvū āndré gārā drī āzā rī lésī únī drī 'álā. ⁴⁸ Gō'dá nĩngá sī, kāgūmāā āndré drí ngāzó rī'á āšílí rī rī rī ÿmvū āndré

drīī sī. Bê trá itī rī, lājó'ba 'dī 'bá yī drī lânō ândrê úsúzó kōlóngbō 'dī zērē 'á volé kágūmāā 'dī drī sī. Gólīyī újū kpīī kōlóngbō 'dī zélē sīsī 'álá ró fê sī. Gō'dá Yésū ndrê bê rī, lājó'ba iyíkā trá lânō ândrê 'á. Itú-pá sū ngá drī áwúrí sī, drílā gōzó ngálē nī'á līmuvū ândrê 'dī tī 'álá. Tólā gólā drī ngāzó rī'á nīlī līmuvū drīī sī, nī'á lājó'ba iyíkā kōlóngbō 'á 'dī 'bá yī ngálá. ⁴⁹ Gō'dá lājó'ba 'dī 'bá yī ndrê gólā bê rī'á ânī'á līmuvū drīī sī iyī ngálá rī, drīlīyī ngāzó trélē úrú kī nī rī, “Wúúwú, nī ndrê drê ngá 'bā 'bá ânī'á nā, ávō líndrī 'ī, rī'á ânī'á nā.” ⁵⁰ Gō'dá gólīyī ndrê gólā bê itī lá 'dī ró rī, líndrī lá yī drī lō'bézó dīī úrī drī.

Itī rī, kōrō Yésū drī ngāzó tā átálē gólīyī drī kī nī rī, “Nī â'dô kō úrī ró. Nī âtū ânī fīī, nōô mâ rī gógó Yésū 'dī.” ⁵¹ Vó lá 'ásī, drílā ngāzó mbálē filí kōlóngbō 'álá gólīyī bê. Gō'dá kōrō ilí ândrê 'dī drī ádrézó. Nīngá sī, lājó'ba 'dī 'bá yī tī lá iyī drī á'djízó, gō'dá sī-'bálé drī rízó ká'dá. Tā ísū gólīyíkā kī, “Á! Nōtí nō á'dô tā 'ī yā?” ⁵² Gólīyī tī á'djī trá, tálā mbārākā Yésū drī ámbātā nī fēzó ô'bí drī rī, tā lá fī gólīyī drīī kō.

Tā Gēnēsārētē 'álá rī tāsī

(Mátáyō 14.34-36)

⁵³ Tólā sī, Yésū yī drī līmuvū ândrê 'dī drī lá mbāzó kōlóngbō sī, gōzó cālē 'bādrī zīlī Gēnēsārētē rī 'álá. Gō'dá mbā iyī līmuvū ândrê 'dī bê rī, drīlīyī ngāzó kōlóngbō 'dī sélē ômbélē gá līmuvū tī. ⁵⁴ Gō'dá nīngá sī, gólīyī ôtírī kōlóngbō 'dī áyē rī, ôjílā tólā nā, drīlīyī kōrō Yésū rī nīzó. ⁵⁵ Gō'dá nīngá sī, drīlīyī ngāzó lā'búlī nīlī 'wāá'wá iyī drī 'bā 'ásī tā pēlé ôjílā drī ndrī kī, Yésū áca trá. Gō'dá 'bādrī 'dī 'ásī ndrī, ôjílā drī ngāzó ngá lāzé 'bá iyíkā ânjīlī gbārākā sī ânízó ájílā iyī Yésū ngálá. ⁵⁶ Jārībā 'ásī gō'dá kpá 'bādrī 'ásī ndrī, ôzō Yésū áacā trá rī, órī ngá lāzé 'bá átrólē ájílī vō rízó ngá lāzīlī rī 'á. Tólā rī, ngá lāzé 'bá rī iyī rúbá lō'bálē Yésū drī kī nī rī, “Dōvó mâ dô cé itá tī áníkā 'dī, tálā mâ ngá ró ngá lāzé 'ásī.” Gō'dá ngá lāzé 'bá ndrī kākāpā itá tī Yésū ká sōlē rī dô 'bá trá rī drī ngāzó ngá lāzé 'ásī á'dólē ndīndī.

Tā Yésū drī átálē lā'bí Yúdā yī ká tāsī rī

(Mátáyō 15.1-9)

7 ¹ Itú āzā sī, Pārúsī Yērōsālēmā lé 'bá ró rī 'bá yī drī ânízó Yésū ngálá gólīyī tā lā'bí ká ímbá 'bá āzā 'bá yī bê. ¹⁶ ² Gólīyī ndrê tā árī 'bá Yésū ká āzā 'bá yī trá ngá nyānyā nyā'á iyī cú itī iyī drī jī ákó tándí ró búúú drī kúlúgúsú 'ásī. Á'dô lā'bí gólīyíkā vó ró rī, gólīyī drī drē 'dó 'ndī ró. ³ Nī ndrê trá Pārúsī yī gō'dá ôjílā órī Yúdā yī ká āzā 'bá yī bê drē zāā ndrī lā'bí iyī á'bīyá yī ká 'dā'á. Lā'bí 'dī á'dā gólīyī drī lāfī mbīmbī 'ī gólīyī drī iyī drī jīzó drē ákpākā'dā sīsī ngá nyānyā nyā ákó rī 'dī. ⁴ Gō'dá kpá ôzō Pārúsī 'dī 'bá yī ôgī ngá nyālē rī yī trá rī, gólīyī jī zālō sīsī drē gólīyī drī nyā ákó lá. Lā'bí gólīyíkā 'dī á'dā gólīyī drī kpá lāfī tándí ngá āzā 'bá yī ngá nyānyā tāsī ôzō ígā yī, límvó yī, sāānī yī, gō'dá kpá kōjōronī yī tī rī jījī á'dólē ngbángbā 'ndī ákó rī tāsī, tálā Ôvārī ôzō iyī ndrēê 'ndī 'bá ró kō.

⁵ Tálā lā'bí ámbá 'dī 'bá yī tāsī rī, Pārúsī 'dī 'bá yī gō'dá gólīyī tā lā'bí ká ímbá 'bá 'dī 'bá yī bê drī ngāzó Yésū rī íjílī kī nī rī, “Tā árī 'bá áníkā 'dī 'bá yī 'dá iyī lā'bí ámā á'bīyá yī ká lōpélē ámā drī rī kō á'dô tāsī yā? Gólīyī jīī iyī drī kō búúú drī kúlúgúsú 'ásī drē ákpākā'dā ngá nyā ákó. Ôzō gólīyī ônyā ngá trá rī, gólīyī drī á'dó kō ngbángbā lā'bí ámákā rī vó ró.”

⁶ Gō'dá nīngá sī, Yésū drī tā 'dī drī lá lōgōzó kī nī rī, “Ánī rī'á ándōtō kátī drī bê rī Ôvārī rī tāsī. Tā ángū 'bá Ísáyā ígī tā pātīī trá ânī tāsī ákú ró kī nī rī,

‘Ôjílā nō 'bá yī ínjī iyī mâ cú itī iyī tī sī,
gō'dá gólīyī 'bāá ámā lóvó kō iyī pīpīsīlī 'á.

⁷ Gólīyī ínjī iyī mâ cú itī tī sī,
tálā tā drīlīyī rī'á ímbálā rī 'bá yī á'dó kō mâ Ôvārī ngá lésī.
Tā drīlīyī rī'á ímbálā 'dī 'bá yī rī'á cé lā'bí ôjílā mvá ká 'ī.'

Ísáyā 29.13

⁸ Nī áyē tā Ôvārī drī 'bálē rī yī trá volé gō'dá nī rī trá cé ánīngá lā'bí ôjílā mvá ká á'dálē 'dī.

⁹ Nīngá sī, Yésū áta úlī āzā kpá gólīyī drī kī nī rī, “Pātīī nī ísū áníkā bê rī, 'dīī á'dô rī'á tā tándí 'ī yā? Gō'dá ânī drī rízó tā Ôvārī drī 'bálē rī gálē dó, gōzó rīlī lā'bí ânī nyānyā ká rī 'bá yī 'dálē 'dī. ¹⁰ Músā kī nī rī,
‘Ní ínjī ánī áta ánī ándrē bê.’

Áfō-áfō 20.12

Gō'dá ‘Ôzō ôjílā āzā áatā úlī ónjī trá áta lá rú ngátā ándrē lá rú yā rī, áá'dô gólā rī fū'á volé.’

Áfō-áfō 21.17

¹¹ 'Dīī tā Ôvārī drī átálē trá rī 'dī. Gō'dá nī ró úlī rī 'dī kō, tálā lā'bí áníkā zīlī Kōrōbānī 'dī tāsī. ¹⁷ Á'dô lā'bí Kōrōbānī ká vó ró rī, ôjílā āzā áta tā trá nōtī, ‘Ngá nō 'bá yī ndrī Ôvārī ká 'dī.’ Gō'dá 'dīī vósī rī, tā 'bā'bā gólākā Ôvārī drī rī tāsī, ícá kō drílā ngá 'dī 'bá yī fēlé iyī áta yī drī iyī ándrē bê. ¹² Lā'bí rī 'dī tāsī, ânī Pārúsī, nī áyē gólīyī lā'bí Kōrōbānī ká 'dā 'bá 'dī 'bá yī kō ngá āzākā 'elē iyī áta yī drī iyī ándrē yī bê, tálā ngá iyíkā ndrī á'dô trá Ôvārī ká. ¹³ Lā'bí rī ânī drī rī'á lōpélā áfīlī áfīlī ânī ózōwá yī drī 'dī 'bá yī 'e úlī Ôvārī drī 'bálē trá rī á'dólē áyō ró ífī ákó. Gō'dá nī rī kpá trá tā ányā āzā 'bá yī ímbálē ôzō 'dīī kátī.”

¹⁶7.1 Lā'bí ímbá 'bá 'Dīī kpá Pārúsī yī lāfálē 'ásī.

¹⁷7.11 Kōrōbānī Tā ífī lá kī, ngá fēfē.

Tā rī 'bá òjílā ìzālē pātīī ró Ôvārī rī līfī drī 'á rī tāsī

(Mātáyō 15.10-20)

¹⁴ Nīngá sī, Yésū drī ngāzō òjílā àzīlī dūū ànīlī úlī íyíkā àrīlī. Gólā kī gólīyī drī rī, “Ànī ndrī, nī àrī úlī ámakā nō 'bá yī òfī ró ànī drīī. ¹⁵ Ngá rī 'bá òjílā ìzālē Ôvārī rī līfī drī 'á rī íyíkā à'dò 'í yā? À'dó kō ngá gólā fī 'bá òjílā 'à kòrò sī-'balé 'ásī rī 'dī, íyīngá ngá gólā rī'á lāpīlā zāā pīpīšīlī 'á rī 'dī. ¹⁶ Ítī rī, ànī cú bī bē yā? 'Dòvō nī àrī úlī ámakā nō 'bá yī ndrī.”

¹⁷ Nīngá sī, Yésū yī drī ngāzō tā àrī 'bá íyíkā rī 'bá yī bē ò'bí dūū 'dī 'bá yī áyéle ngāzō filī jó 'álā. Jó 'dī 'á tólā rī, tā àrī 'bá Yésū ká 'dī 'bá yī drī ngāzō Yésū rī ijīlī úlī mánīgō tā òjílā ìzā 'bá rī ká itō là lófōlē íyī drī. ¹⁸ Nīngá sī, Yésū drī ngāzō drī-mbīlī sōlé gólīyī līfī úlī àtā-àtā sī kī, “Tā nō fī drē zāā ànī drīī kō yā? Nyāsá gólā ànī drī nyālē rī ìzāā ànī kō, ¹⁹ tálā nyāsá rī gógó 'dī lāpī rú ànī pīpīšīlī 'á kō. Nyāsá rī 'dī fī rīlī òjílā fī 'á, gō'dá drílā lā'búzō rú'bá 'ásī.” Úlī nō 'bá yī sī, Yésū à'dá tā 'í kī nī rī, ngá òjílā drī rī'á nyālā rī 'bá yī ndrī tándī ró Ôvārī rī līfī drī 'á.

²⁰ Nīngá sī, Yésū drī tā rī 'bá òjílā ìzālē rī 'bá yī lófōzō nōtī, “Tā ìsū-ìsū ònjī òjílā ká 'alé lésī ró rī 'dī rī 'bá gólā rī ìzālē rī. ^{21–22} Tā ònjī 'dī 'bá yī ndrī àfī tā ìsū-ìsū ònjī òjílā ká rī 'ásī, òkó zīzī, àgō ndāndā, ùgū, òjílā fūfū, àvē, ngá òjílā ká lòvó là 'bā'bā, tā ònjī 'è'è àzī-àzī drī, àdómā, tā ònjī lòvó tā ònjī 'èzō, òjílā ndrīndrī, òjílā 'dā'dā, àrú-àrúwá, tā òfō 'è'è. ²³ Tā ònjī 'dī 'bá yī ndrī 'dó rī àfōlé òjílā 'ásī. Gō'dá tā rī 'dī 'bá yī 'dī rī 'bá òjílā ìzālē rī.”

Tā Yésū drī òkó àtrā àzā pāzō tā lēlē òkó rī 'dī ká tāsī rī

(Mātáyō 15.21-28)

²⁴ Tólā sī, Yésū drī ngāzō nīlī 'bādrī ànyī jārībā zīlī Tírā rī lāgátī rī 'álā. Gō'dá gólā cá bē tólā rī, drílā fīzō jó àzā 'á kírī rīlī tī òjílā drī sī, tálā gólā lēé kō òjílā drī vō yī drī rīzō 'á là rī nīlī. Tákō gólā lāpī rú bē kpálé òjílā drī sī rī, òjílā úsū gólā rī vō trá. ^{25–26} Gō'dá vō rī 'dī 'á rī, òkó àtrā àzā bē rī'á 'bāsúrú Gírīkī ká 'ásī. Úfī gólā trá vō zīlī Sírīyā rī 'álā rī. Òkó rī 'dī cú mvá ànjó bē, líndrī ònjī rī trá òmbélā. Nīngá sī, òkó rī 'dī drī tā àrízó kī nī rī, Yésū àcā trá. Drílā ànīzō kòrò íyī àdālē àdrū ìnyákú drīī Yésū àndrá rú'bá lò'bā-lò'bā sī Yésū drī kī nī rī, gólā òlōfō líndrī ònjī nā volé íyī mvá ànjó ró nā 'ásī. ²⁷ Gō'dá Yésū drī ngāzō tā-drī lògōlé drílā úlī mánīgō sī kī nī rī, “Ní àyē má fē ró ngá nyānyā sīšī áamá mvá yī nyānyā rī yī drī. À'dó kō rī'á mbī ngá nyānyā 'dīyímvá sīlī sī rī àtrōzō volé fēlé ànī òké drī nyālē.”¹⁸ ²⁸ Nīngá sī, òkó rī 'dī drī tā-drī lògōzō Yésū drī kī nī rī, “Kúmú, òzō à'dò kpálé itī rī, 'dī rī'á úlī mbī 'í, gō'dá òké gólīyī vū 'bá tārābīzā zélē rī ícā íyī kpá trá ngá nyānyā lò'dé 'bá 'dīyímvá drīgá sī rī nyālē.”

²⁹ Nīngá sī, úlī òkó 'dī ká lògōlé 'dī drī sūzō Yésū bīlī tákányī. Gō'dá Yésū drī ngāzō tā àtálé òkó 'dī drī kī nī rī, “Tálā úlī ní drī àtálé trá 'dī tāsī rī, líndrī ònjī nā òdrò trá volé ànī mvá ànjó nā 'ásī. 'Dòvō ní ngá gólé 'bā 'álā gólā rī ndrélē.”³⁰ Tólā sī, òkó 'dī drī ngāzō gólé 'bā 'álā. Drílā íyī mvá ànjó 'dī úsúzó àyī'á gbārākā drīī. Tā pātīī ró, líndrī ònjī 'dī fō trá gólā 'ásī volé.

Tā Yésū drī àgō bī-'balé àkó rī pāzō rī

³¹ Tólā sī, Yésū drī ngāzō nīlī kòrò vō ànyī Tírā rú rī 'ásī. Gólā nī lāvūlī 'dī kòrò jārībā zīlī Sídónā rī rú sī. Nīngá sī, drílā nīzō lāmúlī dīrī līmuvū àndrē zīlī Gālīlāyā rī rú sī būūū drílā cāzō 'bādrī gólā jārībā bē mùdrī rī 'á rī 'álā. ³² Tólā rī, òjílā drī ngāzō àgō àzā bī-'balé àkó rī àtrólē àjílī Yésū ngálā, gólā òpā ró àgō rī 'dī drī 'bā'bā sī drī lā. Àgō rī gógó 'dī ícā kpá kō úlī àtálé kpīyā-kpīyā rō.

³³ Nīngá sī, Yésū drī àgō 'dī àtrōzō éléwálā òjílā dūū 'dī 'bá yī lāfálé 'ásī. Drílā ngāzō íyī drī-mvá sōlé àgō rī 'dī bī-'balé là 'á. Nīngá sī, Yésū drī tū wūzō íyī drī-mvá 'á, gō'dá drílā bēzō là àgō 'dī lāndrā là 'á. ³⁴ Gō'dá nīngá sī, Yésū drī vō ndrēzō úrú 'álā 'būū 'álā. Nīngá sī, drílā lòvózō kēfēē mbārākā úsúzó ngá pāpā 'èzō 'dī sī lā. Gólā àtā tā trá íyī tī sī àgō 'dī bī-'balé là tāsī gólā rī lāndrā bē kī nī rī, Éfātā. Itō là kī, “Nī nī rī.”³⁵ Ítī rī, àgō 'dī bī-'balé là drī rú nīzō, drílā tā àrízó. Gō'dá kpá lāndrā là drī rú ìnjízó úlī àtálé ngbálá-ngbálá dódó.

³⁶ Vó là sī, Yésū drī àgō 'dī àtrōzō lògōlé volé òjílā dūū 'dī 'bá yī válā. Gō'dá nīngá sī, Yésū drī tā 'bázó gólīyī drī ngbílī-ngbílī kī nī rī, “Nī pē tā lārākò nō tā là kō òjílā àzā drī àlōwálā.” Gō'dá bē kpálé itī rī, òjílā 'dī 'bá yī àrī íyī úlī Yésū ká 'dī kō. Gō'dá drīlīyī ngāzō nīlī tā là pē bē òjílā drī àkī àkó. 'Dī Yésū íyíkā zāā rī'á tā pē'á òjílā drī, tálā gólīyī òzō tā tā lārākò 'dī ká 'bāā lā'búlī fāā. Gō'dá gólīyī íyīngá gbō zāā tā 'dī lòpé'á òjílā àzā 'bá yī drī àfī 'álā, tálā tā rī 'dī òlā'bū ró bē òjílā drī àrīlī ndrī kākārā. ³⁷ Ítī rī, gólīyī tā rī 'dī àrī 'bá trá rī yī, tī là yī drī à'dīzō ndrúndrú. Gō'dá nīngá sī, drīlīyī tā àtázó Yésū rī tāsī kī nī rī, “Gólā 'è tā trá ndrī dódó. Tā gólākā 'dī tā àngī 'í. Gō'dá gólā èdē àgō bī-'balé àkó 'dī trá tā àrīlī, gō'dá gólā èdē àgō údūrūdó ró rī kpá trá úlī àtálé kpīyā-kpīyā dódó.”

Tā Yésū drī ngá nyānyā fēzō kpá ó'dí òjílā dūū drī rī

(Mātáyō 15.32-39)

8 ¹ Itú àzā sī, òjílā tīlīlī àzā 'bá yī drī ngāzō íyī è'belé 'délé Yésū vó. Gólīyī 'è trá Yésū yī bē kàyī nā. Gō'dá nīngá sī rī, ngá nyānyā gólīyíkā ndē rú trá. Tā rī 'dī tāsī rī, Yésū ní drī ngāzō lājó'bá ànīkā rī 'bá yī àzīlī ní ngálā, gō'dá ní drī tā àtázó gólīyī drī kī nī rī, ² “Mā rī'á ìzā ró òjílā tīlīlī nō 'bá yī tāsī. Mā rī trá gólīyī bē kàyī nā, gō'dá ngbāāngbānō rī, gólīyī trá cú itī ngá àzā àkó íyī drīgá nyālē. ³ Òzō má òjō gólīyī nīlī gólé íyī drī 'bā 'ásī cú itī ngá nyānyā fē àkó sīšī gólīyī drī rī, gólīyī līfī à'dò ànī'á lāfī 'á lòfó drī sī, tálā gólīyī àzā 'bá yī ànī íyī trá vō jējē 'ásī.”

^{18,27} 'Dīyímvá nō 'bá yī gólīyī 'bāsúrú Yúdā yī ká rī 'dī. Òjílā Yúdā yī ká ndrē òjílā àtrā òzō òké kátī.

⁴ Nīngá sī, lājó'ba gólákā rī 'bá yī drī ngāzō úlī 'dī drī lā lōgōlé gólá drī kī nī rī, “Nōō rī'á vō ngbángbá 'á'í 'í 'bā āzākā ākō. Gō'dá trá ítī rī, mā 'á'dō ícá'á trá ngá nyānyā úsúlī vō rī nō 'á fēlé ōjílā rī tīlīlī ró nō 'bá yī drī yā?”

⁵ Bē trá ítī rī, Yēsū drī ngāzō lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī íjílī kī nī rī, “Ānī ndrī 'dó ōjílā 'dī 'bá yī bē rī, āmbātā bē ānī drīgá tāsī yā?” Gō'dá lājó'ba drī tā-drī lōgōzō Yēsū drī kī nī rī, “Bē rī'á nī-drī-lā-rī.”

⁶ Ítī rī, Yēsū drī ngāzō tā átálé ōjílā tīlīlī 'dī 'bá yī drī kī, gólīyī ōrī vūdrī. Vó lā sī rī, drílā ngāzō āmbātā nī-drī-lā-rī 'dī 'bá yī átrōlé. Drílā gōzō āwō-ítī 'éle Ōvārī drī tā lā sī. Nīngá sī, drílā āmbātā 'dī 'bá yī 'á lā ūpīzō gōzō trōlā fēlé lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī drī lānjílī ōjílā tīlīlī 'dī 'bá yī drī. Gō'dá lājó'ba 'dī 'bá yī drī 'ézō lā té gólá drī átálé rī kátī.

⁷ 'Dī rī, 'ī'bī ōnyī kpá bē cé dā ítī. Nīngá sī, Yēsū drī ngāzō átrōlā, gō'dá drílā āwō-ítī 'ézō kpá Ōvārī drī tā lā sī, gōzō tā átálé lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī drī, ōtrō ró íyī kpá 'ī'bī ōnyī 'dī 'bá yī lānjílī ōjílā tīlīlī 'dī 'bá yī drī. ⁸ Gō'dá nīngá sī, ōjílā 'dī 'bá yī drī ngá nyāzō dūūdū. Gō'dá ngá nyānyā 'dī volé drī lā 'ásī rī, lājó'ba drī āmbātā āmbúkū 'ī'bī yī bē lākí 'bá 'dī ū'dúzó lō'bálé dūūdū ívō āmbá āmbá zālō nī-drī-lā-rī rī 'bá yī 'ásī. ⁹ Āgō ngá nyānyā rī 'dī nyā 'bá rī yī olá gólīyī rī'á kūtū-sū. 'Dī rī, olāā ōkō kō 'dīyímvá bē. Tā rī 'dī vósī, Yēsū drī ngāzō ōjílā 'dī 'bá yī jōlé volé. ¹⁰ Nīngá sī, kōrō Yēsū yī drī nīzō mbálé kōlóngbō 'á lājó'ba íyíkā yī bē. Drīlīyī gōzō līmuvū drī mbálé nīlī 'bādrī mvá zīlī Dālāmānótā rī 'álá.

Tā Pārúsī yī drī Yēsū rī ūjūzō rī

(Mátáyō 12.38-42; 16.1-4)

¹¹ Nīngá sī, Pārúsī ūrūkā 'bá yī drī ngāzō ānīlī úlī ngīlī Yēsū bē, tálā gólīyī lē trá Yēsū rī ūjūlī. Ítī rī, drīlīyī Yēsū rī íjízō tā lārākō gólá tā 'á'dá 'bá kī'á nī rī, Ōvārī ājō gólá nī rī, 'á'dalé íyī drī. Gólīyī 'ī'sū tā kī, ícá kō Yēsū drī tā lārākō 'ézō. ¹² Bē ítī rī, Yēsū drī ngāzō zólé tálā tā lē ākō gólīyíkā tāsī, gōzō úlī átálé kī nī rī, “Ānī ōjílā rī 'bá āndrō nō 'bá yī, tálā 'á'dō 'í ānī drī ngāzō rī'á tā tā lārākō ká íjílī ndrélé, tā 'á'dalé ānī drī kī, Ōvārī ājō mā nī yā? Má átā trá ānī drī, nī ndrē tā lārākō āzākā tī, tī drī 'á'dízō rī gbō kó kō ālōwálā.” ¹³ Nīngá sī, drīlīyī ngāzō Pārúsī 'dī 'bá yī áyélé gōzō mbálé fīlī kōlóngbō 'á lājó'ba íyíkā bē ó'dí.

Tā gólīyī Yēsū drī pélé tā ímbā-ímbā Pārúsī yī ká tāsī rī 'bá yī

(Mátáyō 16.5-12)

Gō'dá Yēsū yī drī 'ērē līmuvū āndrē drī mbálé nīzō 'á'á āzā rī 'álá rī, ¹⁴⁻¹⁶ Yēsū drī drī-mbílī sōzō lājó'ba íyíkā rī 'bá yī līfī úlī mánīgō sī kī nī rī, “Nī ndrē ānī vó ākú ódrī 'bálé āmbātā 'á rī drī sī Pārúsī yī drīgá sī gō'dá kpá ōjílā 'dē 'bá Ērōdē vó rī 'bá yī bē.”

Gō'dá lājó'ba 'dī 'bá yī nī 'íyī úlī mánīgō 'dī ífī lā kō. Drīlīyī rīzō rī'á úlī Yēsū ká 'dī ngīlī íyī lāfálé 'ásī kī nī rī, “Gólá átā úlī rī 'dī kó ítī lā 'dī ró, tálā āmā rī'á āmbātā ākō rī drī.”¹⁹

¹⁷ 'Dī Yēsū nī tā gólīyíkā rī'á átálā kírī ró 'dī trá. Gō'dá 'á'dólé bē ítī rī, Yēsū drī tā átázō gólīyī drī kī nī rī, “Nī rī tā ānī drī 'á'dózō āmbātā ākō rī átálé ānī lāfálé 'ásī 'á'dō tāsī yā? Tā fī drē zāā ānī drī kō yā? ¹⁸ Ānī rī'á cú līfī bē, ngā nī ndrē vō kō 'á'dō tāsī yā? Ānī rī'á cú bī bē, ngā nī árī tā kō 'á'dō tāsī yā? Ānī rī'á tā má drī 'éle trá rī 'bá yī 'ī'sū'á yā? ¹⁹ Má ōtírī āmbātā nī rī ūpīlī fēlé ōjílā kūtū-nī drī nyálé rī, ívō lākí 'bá íyī dūūdū ngá nyānyā āmbúkū bē ānī drī ū'dúlī rī tāsī yā?” Nīngá sī, drīlīyī tā-drī lōgōzō kī nī rī, “Ívō dūūdū mūdri-drī-lā-ngā-rī.” ²⁰ Gō'dá nīngá sī, Yēsū drī kpá tā íjízō gólīyī tī kī nī rī, “Ngā gō'dá má ūpī bē āmbātā nī-drī-lā-rī rī trá fēlé ōjílā kūtū-sū drī nyálé rī, ívō āndrē dūūdū ngá nyānyā āmbúkū bē ānī drī ū'dúlī trá rī rī'á tāsī yā?” Gō'dá drīlīyī tā lōgōzō kī nī rī, “Nī-drī-lā-rī.” ²¹ Nīngá sī, Yēsū drī tā lōgōzō gólīyī drī kī nī rī, “Tā ndrī 'dī 'bá yī 'ásī rī, zāā tā mbārākā ámakā ká ngá nyānyā fēzō ānī drī ōjílā bē rī fī drē ānī drī kō yā?”

Tā Yēsū drī āgō līfī ākō rī līfī lā édézō rī

²² Nīngá sī, Yēsū yī drī nīzō kōlóngbō sī cālē jārībā zīlī Bētāsédā rī 'álá. Tólā ōjílā āzā 'bá yī drī āgō āzā līfī ākō rī átrōzō ājílī Yēsū ngálā. Gō'dá drīlīyī rúbá lō'bāzō Yēsū drī, gólá ō'bā ró drī āgō līfī ākō 'dī drī, tálā āgō rī 'dī ōndrē ró vō bē. ²³ Nīngá sī, Yēsū drī āgō 'dī drī lā 'árúzó áselé nīzō 'í'dí bē lā volé jārībā 'ásī.²⁰ Gō'dá drílā tú wūzó pē pē āgō 'dī līfī lā 'á. Drílā drī 'bāzō kpá līfī lā 'á. Vó lā sī, Yēsū drī gōzō gólá rī íjílī kī nī rī, “Nī bí ngá āzākā ndrē'á yā?” ²⁴ Gō'dá āgō 'dī drī vō ndrēzō drī, gō'dá drílā tā-drī lōgōzō Yēsū drī kī nī rī, “Áwō, mā bí ngá ndrē'á mánā-mánā. Má ndrē ōjílā lāmú'á má līfī ōzō fē gárá lī drī rī'á íyálā rī kátī.” ²⁵ Nīngá sī, Yēsū drī drī 'bāzō āgō 'dī līfī lā 'á kpá ó'dí. Gō'dá 'dī vósī rī, āgō 'dī drī vō ndrēzō rará. Pātī līfī lā éédē trá 'á'dólé sīsī rī kátī dódó ó'dí. ²⁶ Nīngá sī, Yēsū drī āgō rī 'dī jōzó mbī 'bá 'álá, gō'dá tā átázō drílā kī nī rī, “Ní gō volé kōrō jārībā 'ásī kō, tálā tā ánī līfī drī rú édézō trá dódó 'dī ōzó kō lā'bú ōjílā drī.”

Tā Yēsū drī tā íjízō kī, yī 'á'dō 'á'dí 'í'dí yā rī

(Mátáyō 16.13-20; Lúkā 9.18-21)

²⁷ Tólā sī, Yēsū yī lājó'ba íyíkā rī 'bá yī bē drī ngāzō íyī nīlī 'bādrī mvá anyī jārībā zīlī Sēsáréyā Fīlīpī rú rī 'álá. Ākpākā'dā drē lāfī drī, Yēsū drī lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī íjízō kī nī rī, “Nī átā drē má drī, ōjílā kī má 'á'dō 'á'dí 'í'dí yā?”

¹⁹8.14-16 Ākú Tā ífī lā kī, tā ímbā-ímbā anyā Pārúsī yī ká rī 'bá yī 'í'dí.

²⁰8.23 Yēsū áse āgō 'dī volé jārībā 'ásī, tálā gólá lē édélā kírī ró.

²⁸ Nīngá sī, lājó'ba drí tā ijī Yésū ká 'dī drī lá lôgōzō kī, “Ōjílā ĩsū tā kī, ní āā'dō ōjílā ākū gólá āgō 'bá úrú lésī rī ĩ'dī. Ōjílā ūrúkā 'bá yī kī nī rī, ní āā'dō Yōwānī bābātízī 'ē 'bá ró rī ĩ'dī. Gō'dá ōjílā āzā 'bá yī kī nī rī, ní āā'dō Ēlīyā tā āngū 'bá ró ākū ná āāgō nī úrú lésī. Nīngá sī, āzā 'bá yī kī ĩyíkā, ní āā'dō ālō tā āngū 'bá ākū ró rī yī ĩ'dī.”

²⁹ Ítí rī, Yésū drí ngāzō lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī ijílí kī nī rī, “Ngá gō'dá ānī, nī kī ānīkā rī, má āā'dō ā'dī ĩ'dī yā?”

Nīngá sī, Pétērō drí tā ijī Yésū ká 'dī drī lá lôgōzō kī nī rī, “Nī 'díyī pā 'bá gólá Ôvārī drí ājólé rī ĩ'dī.” ³⁰ Ítí rī, Yésū drí tā 'bázō lājó'ba 'dī 'bá yī drí kī nī rī, gólīyī āātā tā pātīī gólá rī tāsī 'dī kō ōjílā āzā drí ālōwálá.

Tā Yésū drí tā āngūzō lāñō íyíkā tāsī rī

(Mátáyō 16.21-28; Lúkā 9.22-27)

³¹ Vó lá sī, Yésū drí ngāzō rī'á lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī ĩfī lá ĩyī ĩmbálé kī nī rī, “Mā Ôvārī drí ājólé úrú lésī rī íyíkā kó ĩzā 'ēlé tákányī. Ítí rī, gólīyī sīsī-lésī rī 'bá yī gō'dá drī-'bá āngī Yúdā yī ká rī 'bá yī bē, gō'dá kpá gólīyī lā'bī ĩmbá 'bá rī 'bá yī bē ā'dō ĩyī áamá gā'á dó. Gō'dá drīlīyī áamá fūzō, gō'dá káyī ná sī,²¹ má ā'dō līdrí'á ōdrā 'ásī.” ³² Yésū pē úlī trá trā lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī drí, gólīyī āārī ró ĩyī tā 'dī bē dódó. Nīngá sī, Pétērō drí ngāzō Yésū rī drīlī gbíyá volé āzī-āzī 'ásī, gō'dá ngāzō rī'á tā lôgólé Yésū drí kī nī rī, “Nī ātā úlī 'dī 'bá yī kō. Úfú nī kō.”

³³ Gō'dá nīngá sī, Yésū drí íyī jázō vō ndrēlé lājó'ba íyíkā ngálá gōzō tā lôgólé Pétērō drīī kī nī rī, “Nī āyē má úlī ānīkā Sātánā ká ró 'dī 'ásī. Tā ní drí ātálé 'dī ā'dó kō Ôvārī ká. 'Dīī tā ĩsū ānī nyāányā ká ĩ'dī.”

Tā Yésū drí 'balé ōjílā gólīyī lē 'bá ā'dólé tā árí 'bá íyíkā ró

rī yī drí rī

³⁴ Gō'dá nīngá sī, Yésū drí ōjílā dūū 'dó tā árí 'bá íyíkā bē 'dī 'bá yī āzízō kpākā ālō gōzō tā ātálé gólīyī drí kī nī rī, “Ōzō ōjílā ālō āzā ōlē trá 'dēlé má vó tā árí 'bá ró rī, 'dōvó gólá āāyē tā lōvókō íyī nyāányā ká, gō'dá gólá ā'dō kpá njāā drālē, ōzō ōjílā fē lāfī-lāfī íyíkā nī 'bá ā'dō ró íyī ĩpázō drī lá rī kátí. 'Dōvó gólá ō'dē má vósī zāā tā árí 'bá ámákā ró.

³⁵ Ōzō ōjílā āzā āāyē má ōdrā ūrī drí sī rī, gólá trōō lédrē-lédrē ādūkū ākó rī kó kō. Ōzō tā árí 'bá ōrī zāā tā ámákā 'ēlé tā ātī-ātī Ôvārī ká bē rī, úfū gólá kpálé rī, gólá ā'dō rī'á zāā lédrē-lédrē ādūkū ākó rī bē. ³⁶ Nī ĩsū tā ānī lédrē-lédrē tāsī. Ōzō nī ōlāzī ānī lédrē-lédrē nyāányā trá gílí volé, tálā lāfā ndrī 'bādīī nō 'á rī úsúzó rī, nī ā'dō ā'dó'á trá āyīkō ró lāfā rī 'dī bē yā? Ítí kō, 'dīī nī ĩvī ngá tā lá drí 'dēlé kōrō rī trá. ³⁷ Ngá āzā bē rī'á tólā ōjílā drí íyī lédrē-lédrē āgízō lôgólé volé ĩ'dī sī lá yā? Ngá āzākā yū'dáwá. ³⁸ Ítí rī, ōzō ōjílā āzā ōgā má trá dó tā má drí rī'á ĩmbálá gō'dá ātálá rī 'bá yī bē ōjílā ōnjī āngō nō ká āndrá rī, ĩtí rī, ĩtū tā ōnjī kī ká sī, má gólá Ôvārī drí ājólé úrú lésī rī ā'dō kpá gólá rī gā'á dó ĩtū gólá má ōtírī āgōō rī 'á. Ítú rī 'dī tú rī, má ā'dō āgō'á cú ā'dō lānjā Ôvārī ká bē, gō'dá kpá mālāyīkā tándí ākī gólākā rī 'bá yī bē.”

9 ¹ Nīngá sī, Yésū drí kpá úlī ātázō gólīyī drí kī nī rī, “Tā 'dí ōjā ānī drī sī kō. Ōjílā ūrúkā 'bá yī nōngá ā'dō 'bā'á ĩyī drē zāā lédrē-lédrē ró, Ôvārī ōtírī mbārākā āngī íyíkā rī ā'dá āngō nō 'á rī.”

Tā Yésū rī rúbá drí rú jázō ā'dólé lāgū-lāgū ró rī

(Mátáyō 17.1-13; Lúkā 9.28-36)

² Káyī nī-kázíyá vósī, Yésū yī drí ngāzō nīlī. 'Dīī gólīyī Pétērō, Yākóbā gō'dá Yōwānī yī bē. Yésū drí gólīyī drīzō nīzō únī āzā drī 'álá ngīī ōjílā ūrúkā 'bá yī 'ásī. Gō'dá únī 'dī drī 'á tólá rī, Yésū rī lārākō drí rú ōjázō Pétērō yī ĩfī drī 'á Yākóbā gō'dá Yōwānī yī bē. ³ Ítá Yésū ká drí ngāzō lāgúlī kā'dā-kā'dā, gō'dá drílā rú jázō mvēēmve ró kpírī-kpírī gāřā ítá gólá ōjílā drí ícálé jílā āngō 'á nōngá rī drīī sī. ⁴ Nīngá sī, Ēlīyā yī Músā bē drí āfōzō lājó'ba ná 'dī 'bá yī āndrá, rī'á ĩyī úlī ātá'á Yésū yī bē. ⁵ Gō'dá Pétērō ndrē gólīyī bē rī, drílā ngāzō tā ātálé Yésū drí kī nī rī, “Kúmú rī'á tā tándí 'ī áamá drí ā'dózó ānī bē nōngá. Ítí rī, má ā'dō gūgū gā'á ná. 'Dīī ālō ní drí, āzā Músā drí gō'dá kpá ālō Ēlīyā drí.” ⁶ Pétērō ātā úlī 'dī tā ĩsū ākó, tálā gólá nīī tā yī drí 'ē'á ātálá rī kō. Gólá gō'dá lājó'ba āzā rī rī 'bá yī bē trá ūrī ró rōō.

⁷ Nīngá sī, mbārāsāsā drí āsízō úrú lésī gólīyī līmólé ndrī. Gō'dá lājó'ba 'dī 'bá yī drí úlī ārízō mbārāsāsā 'ásī kī nī rī, “Nōō áamá mvá nyāányā má drí lōvó lá 'balé rī ĩ'dī, 'dōvó nī rī úlī gólākā ārílí.”

⁸ Nīngá sī, mbārāsāsā wálé bē rī, lājó'ba 'dī 'bá yī drí ngāzō 'wāā vō ndrēlé dīrī gbāā. Drīlīyī cé Yésū rī ndrēzō ĩ'dī ĩyī bē, gō'dá Músā yī Ēlīyā bē trá yū'dáwá.

⁹ Vó lá 'ásī, gólīyī ōtírī rīī ārílí únī drī lésī Yésū yī bē rī, Yésū drí ngāzō tā ātálé gólīyī drí, tálā gólīyī ōzō tā gólīyī drí ndrēlé trá 'dī pēē ōjílā āzākā ālōlā drí. Gólīyī ō'bā tā 'dī tākō ĩyī 'á té ĩtū gólá yī Yésū drí līdrízō ō'dí ōdrā 'ásī rī tú.

¹⁰ Ítí rī, drīlīyī tā Yésū ká ātálé ĩyī drí 'dī 'ēzō té ĩtū. Gō'dá gólīyī drí rīzō kpá ĩyī ĩjílí ĩyī lāfálé 'ásī úlī ĩtō kī'á nī rī, līdrī-līdrī ō'dí ōdrā 'ásī rī tāsī. ¹¹ Volé drī lá 'ásī, lājó'ba 'dī 'bá yī drí Yésū rī ĩjízō kī nī rī, “Úlī lā'bī ĩmbá 'bá drí ātálé kī'á nī rī, Ēlīyā ā'dō ācá'á āgólé zālō sīsī 'díyī pā 'bá ājólé Ôvārī ngá lésī rī drí sī rī tā pātīī 'ī yā?”²²

¹²⁻¹³ Nīngá sī, Yésū drí tā ijī gólīyīkā 'dī drī lá lôgōzō kī nī rī, “Tā pātīī 'ī, rī'á dó Ēlīyā drí ācázō sīsī ōjílā pīpīsīlī ēdélé njāā ācā-ācā 'díyī pā 'bá ká tāsī. Má ātā ānī drí pātīī ró, Ēlīyā ācā trá.²³ Gō'dá ōjílā 'ē ĩyī gólá trá ōnjī ró, ōzō drīlīyī lēlé rī tí. Gólīyī 'ē gólá té ōzō tā āngū 'bá drí ĩgílí trá Ēlīyā rī tāsī ākū ró rī kátí. Gō'dá kpá má rī gógó Ôvārī drí ājólé trá úrú lésī nō kátí, ĩngī trá kī nī rī, má ā'dō 'bā'á lāñō bē rōō. Áā'dō áamá gā'á dó. ĩngī úlī 'dī 'bá yī trá áamá tāsī ĩtí ā'dō tāsī yā?”

²¹8.31 Áā'dō Yésū rī fū'á káyī lōsī ká nīī 'á, gō'dá gólá ā'dō līdrí'á ōdrā 'ásī gīmá 'á. Ōjílā Yúdā yī ká lá ĩyī ĩtū-āyī ĩ'dī káyī ró.

²²9.11 Tā ĩsū gólīyīkā kī, ícá kō 'díyī pā 'bá drí drāzō. Ácā-ācā Ēlīyā ká vósī, 'díyī pā 'bá ā'dō rī'á āngō nō drīī mbārākā sī kúmú āngī ró.

²³9.12-13 Ēlīyā 'Dīī Yōwānī bābātízī 'bá ró rī ĩ'dī.

Tā Yésū drí líndrí ōnjí rí lōfōzō ágámvá āzā 'ásí rí

(Mátáyō 17.14-21; Lúkã 9.37-43)

¹⁴ Níngá sī, Yésū yí āngā bē lājó'ba ná rí 'bá yí bē āgōlé lājó'ba ūrúkã 'bá yí ngálá rí, drílíyí ōjílã tǐlǐlǐ ūsúzó è'bē rú ÿyí trá gbāã lājó'ba rí 'dī 'bá yí rú sī. 'Dī lã'bí ìmbá 'bá rí ÿyí kpá bē tólá rí'á ÿyí tã òjálá lājó'ba rí 'dī 'bá yí bē. ¹⁵ Gō'dá 'wāã òjílã drí ndrī lǐfǐ 'bēzó Yésū rú ānīrī 'á ÿyí lājó'ba ná rí 'bá yí bē. Ítí rí, fí lã ÿyí drí à'dízó ndrī. Ōjílã 'dī 'bá yí drí ngázó rálé gólá ngálá nì-bē-yā fēlé gólá drí. ¹⁶ Níngá sī, Yésū drí ōjílã rí 'dī 'bá yí ñjízó kī, “Ní rí à'dò tã òjálá ngbāāngbānō lājó'ba ámakã nō 'bá yí bē yā?”

¹⁷ Gō'dá níngá sī, āgō āzā ālō ōjílã tǐlǐlǐ 'dī 'bá yí lãfálé sī drí ngázó tã ñjí Yésū kã 'dī drí lã lōgōlé kī, “Tã ìmbá 'bá, má àjì áamá mvá ágó ró nō ní ngálá, tãlã gólá rí'á cú líndrí ōnjí bē, gō'dá 'è gólá trá rílí úlǐ átã ákó. ¹⁸ Líndrí ōnjí rí 'dī rí gólá rí àsélé àsè gī gī gī vūdrí cú àmósá bē yí tǐ kãtrū-kãtrū, gō'dá nī'á lóngá bē pērē-pērē. Níngá sī, kpá cú sǐ-gílí nyānyā bē kítrí-kítrí, gō'dá drílã gólá rí àsézó kãgã'dã. Gō'dá má àcálé bē nōngá rí, má ndã nì trá kpǐ. Gō'dá má drí gbō lājó'ba áníkã 'dī 'bá yí ñjízó, tãlã gólíyí òlōfō ró ÿyí líndrí ōnjí 'dī áamá mvá ágó ró nō 'ásí. Tãkō gólíyí ícã kō líndrí ōnjí 'dī lōfólé.”

¹⁹ Níngá sī, Yésū drí tã-drí lōgōzō gólíyí drí kī nī rí, “Ànì ndrī rí'á 'dó tã lēlé ákó. Má à'dò rí'á ànì tã lēlé ákó 'bá bē àdūkū lã cãlé bũũũ ángò tú yā? Ní à'dò tã àrí'á ángò tú yā? Ní àjì ágámvá 'dī má ngáá nōlé.”

²⁰ Ítí rí, drílíyí ágámvá 'dī àjízó Yésū ngálã. Níngá sī, líndrí ōnjí rí 'bá òmbélã 'dī ndrē Yésū bē rí, 'wāã drílã ágámvá rí 'dī ñngázó vūlǐ vūdrí. Gō'dá drílã rízó ÿyí linyílí ñnyákú drí sī, gō'dá cú àmósá bē yí tǐ kãtrū-kãtrū.

²¹ Níngá sī, Yésū drí ágámvá 'dī átã lã rí ñjízó kī, “Líndrí ōnjí 'dī ìtō ànì mvá ágó 'dī 'èlé ángò tú yā?” Ítí rí, ágámvá 'dī átã lã drí tã Yésū kã ñjílí 'dī drí lã lōgōzō kī, “Ìtō gólá trá àkú ró kó 'dīmã 'ásí. ²² Gō'dá lō'bē gólá kpá trá àndálé àndálé ñtũ āzã 'bá yí sī rí lãšǐ 'á, gō'dá ñtũ āzã sī rí ñmvũ 'á, à'dò ró tíkó drílã drãzó vólé. Ítí rí, ní ícã trá gólá rí pãlé yā? Òzō ní ñcã fí trá rí, 'dōvó ní ndrē àmã ñzã. Ní pã àmã.”

²³ Níngá sī, Yésū drí tã àtázó gólá drí kī nī rí, “Ní àtã trá má drí kī, òzō má ñcã trá rí, má àtã ní drí, òzō ní à'dò cú tã lēlé bē Òvãrì 'á rí, rí'á tã tãkó 'í Òvãrì drí tã cé fǐfǐ 'èzó ní drí.” ²⁴ Gō'dá 'wāã, ágámvá 'dī átã lã drí àwò ngōzó kī nī rí, “Má rí'á tã lēlé bē fínyáwá ñtí, 'dōvó ní pã mã, má à'dò ró tã lēlé bē àtǐ 'álã.”

²⁵ Níngá sī, Yésū drí ōjílã tǐlǐlǐ ndrēzó àrã'á yí ngálã. Gō'dá gólá ndrélé bē gólíyí ñtí rí, drílã ÿyí jãzó líndrí ōnjí gólá ágámvá 'dī 'è 'bá trá à'dólé úlǐ átã ákó gō'dá kpá tã àrì ákó 'dī drōzó vólé úlǐ átã-átã sī kī nī rí, “Ní líndrí ōnjí 'dī, ní àfō vólé gólá 'ásí. Ní fí gō'dá kō gólá 'á kpá ó'dí.”

²⁶ Níngá sī, líndrí ōnjí 'dī drí trézó ùrũ ágámvá 'dī fí lã sī, gō'dá ngázó ágámvá 'dī à'bélé vūdrí, gō'dá kpá rí'á gólá rí ñzílí kǐzǐ-kǐzǐ. Gō'dá drílã ngázó àfólé vólé ágámvá 'dī 'á lã 'ásí. 'Dī 'èlé bē rú trá ñtí rí, ágámvá 'dī drí rízó drē nyé àwò kãtí. Gō'dá tã 'dī tãšǐ rí, ōjílã drí ngázó tã àtálé kī nī rí, “Á, mvá āgò 'dī kã 'dī drã 'bò trá 'dī!” ²⁷ Gō'dá níngá sī, Yésū drí ágámvá rí 'dī drí lã rúzó gólá rí ñngázó ùrũ. Ítí rí, ágámvá 'dī drí ngázó àdrélé ùrũ, èédè gólá trá.

²⁸ Vó lã 'ásí, Yésū yí lājó'ba ÿyíkã yí bē drí ngázó fílí jò 'álã. Gō'dá lājó'ba gólákã 'dī 'bá yí drí gólá rí ñjízó ñnìñí ró kī nī rí, “Tãlã à'dò 'í àmã nyānyā drí ícázó kō líndrí ōnjí 'dī lōfólé vólé ágámvá 'dī 'ásí yā?” ²⁹ Níngá sī, Yésū drí tã-drí 'dī lōgōzó gólíyí drí kī nī rí, “Líndrí ōnjí lãrãkò 'dī ícã kō ànì drí drólé cú ñtí rãtãã 'è'è ákó. Ní à'dò rãtãã 'è'á zãlò àmbã Òvãrì drí, tãlã gólá òfē ró mbãrãkã drōzó lã 'dī sī lã vólé.”

Tā Yésū drí ÿyí òdrã pávó tã àtázó kpá ó'dí rí

(Mátáyō 17.22-23; Lúkã 9.43-45)

³⁰ Níngá sī, Yésū yí drí ngázó lãvūlǐ vō 'dī àyélé. Gólíyí lãvũ kòrò ñnìñí ró 'bãdrí zǐlǐ Gãlílãyã rí 'ásí, tãlã Yésū lēé kō òjílã āzã drí ñlã kī, ÿyí bí lãvũ'á. ³¹ Yésū 'è tã rí 'dī ñtí 'dī, tãlã gólá rí'á lājó'ba ÿyíkã 'dī 'bá yí lǐfǐ lã yí ìmbá'á ÿyí òdrã tãšǐ. Ítí rí, gólá kī gólíyí drí rí, “Má gólá Òvãrì drí àjólé ùrũ lésí rí, àà'dò áamá drí-bã fē'á òjílã drí, drílíyí fūlǐ. Òzō à'dò kpálé ñtí rí, kãyǐ ná sī rí, má à'dò lídrí'á òdrã 'ásí.” ³² Níngá sī, lājó'ba 'dī 'bá yí ñjǐ úlǐ gólákã àtálé 'dī 'bá yí ífí lã kō. Gō'dá gólíyí ñjǐ ífí lã tã kpá kō, tãlã ùrǐ gã trá gólíyí rú.

Tã àmbã pãtǐ-pãfǐ rí tãšǐ rí

(Mátáyō 18.1-5; Lúkã 9.46-48)

³³ Níngá sī, Yésū yí lājó'ba ÿyíkã mùdrí-drí-lã-ngã-rí rí 'bá yí bē drí ngázó gólé Kãpērãnómã 'álã. Gō'dá tólã Yésū yí à'dólé bē ÿyí jò 'á rí, drílã lājó'ba 'dī 'bá yí ñjízó kī nī rí, “Tã ànì drí rí'á tã lã òjálé ànì lãfálé 'ásí lãfǐ 'ásí rí à'dò 'í yā?” ³⁴ Ítí rí, lājó'ba 'dī 'bá yí drí àgízó tǐ ãnyí drí sī, tãlã pávó 'ásí rí, gólíyí rí trá tã òjálé tãlã lājó'ba gólá 'è 'bá à'dólé òjílã àmbã ró gãrã rí Yésū rí lǐfǐ drí 'á rí à'dí 'dī yã rí tãšǐ. ³⁵ Níngá sī, Yésū drí rízó vūdrí. Drílã lājó'ba ÿyíkã 'dī 'bá yí àjízó à'dólé ñtí yí rú sī. Gō'dá gólá kī gólíyí drí rí, “Òjílã gólá lē 'bá à'dólé àmbã ÿyí àzì-àzì rí lãvūlǐ kòrò rí, gólá ò'bã yí à'dólé àdūkū ró àmbã ángò nō kã ákó, tãlã gólá à'dò ró bē rú ñ'bũ 'bá ró àzì-àzì drí ndrī.”

³⁶ Níngá sī rí, Yésū drí ngázó mvá āzã àtrólé àlō àdrélé ÿyí àndrá ndrī. Gō'dá drílã mvá 'dī àmvózó ÿyí drí sī gōzó tã àtálé lājó'ba drí kī, ³⁷ “Òjílã gólá àlō 'dīyímvá fínyáwá nō 'bá yí 'ásí lãgú 'bá, òzō òjílã má drí lēlé rí kãtí rí, 'dī lãgú kpá trá mã 'dī. Gō'dá òjílã áamá lãgú 'bá rí lãgú kpá gólá áamá àjò 'bá nōngá rí 'dī.”

Tā ōjilā tā lārākō 'ē 'bá Yésū rí rú sī rí tāsī rí

(Lúkã 9.49-50)

³⁸ Nīngá sī, Yōwānī drí tā átázó Yésū drí kī, “Āmbá, mā ndrê āgō āzā trá gólá â'dó kō âmâ lâfálé 'ásī, gō'dá gólá rí'á ânī rú zī'á 'dī līndrī ōnjí lâdrózó volé ōjilā 'ásī. Mā cê rú trá kpī rú lâ tā 'dī âyéle, tálá gólá â'dó kō âmâ lâfálé 'ásī.”

³⁹ Gō'dá ití rí, Yésū drí tā-drī lôgōzó gólíyí drí kī nī rí, “Nī ĩsū tā kō. Nī êdrê gólá kō. Ōjilā gólá âmâ rú zī 'bá 'dī tā lārākō 'ézó rí, gólá ícá kō úlī ōnjí átálé 'wāā má rú. ⁴⁰ Ōjilā āzā rí 'bá kō tā ōnjí 'elé âmâ rú rí, rí'á tā pāfī rí rú âmâ āzī-āzī 'ī. ⁴¹ Má átā ânī drí tā pāfī rí. Ōzō kpálé ōjilā āzā ōfē lūmvú cê ígā sī dūū mvūlī, tálá ânī trá ōjilā âmákā 'dī rí, gólá 'dī tā mbī rí rú â'dó drī-'ā Ōvārī kâ úsú'á.”

Ngá ōjilā 'bá 'bá tā ōnjí 'elé rí

(Mátáyō 18.6-9; Lúkã 17.1-2)

⁴² Nīngá sī, Yésū drí tā átázó kī nī rí, “Nī āzā, ōzō ní āādō gólíyí dādāwá ró²⁴ rí yī trá lāfī mbī Ōvārī kâ rí âyéle gō'dá rīzō tā ōnjí 'elé 'dī rí, rí'á ōnjí ró lāvūlī. Tíkó â'dó â'dó'á tándí ró, ōzō tí ōōtrō kúnī ândrê kúlūtūtū rí 'dī 'bālē ōmbélé ngarā ânī ōmbē 'á, gō'dá ânī trōzó vūlī 'dī bē lâ gālī 'á, tálá ní drā ró bē volé, drē ākpākā'dā ní drí gólá dāwá 'dī âdō ākō.

⁴³⁻⁴⁴ “Kpá ití ōzō ní ōlē tā ōnjí 'elé ânī drí sī rí, ní âyé, ní lī gólá túú volé, â'dó ró bē lédrē-lédrē ādūkū ākō rí tāsī. Ní drí â'dózó lédrē-lédrē ādūkū ākō rí bē cê drī ālī bē rí sū nī gārā ní drí â'dózó drī bē rī, gō'dá fīzō vélé lāsī ândrē rā'dā ādrā 'bá kō rí 'á rí drī sī. ⁴⁵⁻⁴⁶ Kpá ití ró, ōzō ní ōlē nīlī pá sī tā ōnjí 'elé rí, ní âyé, ní lī ânī pá njíyá volé. Rí'á tándí ró ní drí â'dózó lédrē-lédrē ādūkū ākō rí bē cê pá ālō bē, gō'dá gólá ní drí â'dózó cú pá bē rī ní drí vēzó lāsī 'á rí drī sī. ⁴⁷ Ōzō gō'dá ânī līfī ō'ē ní ânī 'bālē tā ōnjí 'elé rí, ní ângī gólá vūlī volé. Rí'á tándí ró ní drí cāzó 'būū 'álá līfī bē ālō, gō'dá ní drí â'dózó līfī bē rī ânī vūzó lāsī 'á rí drī sī. ⁴⁸ Vō 'dī 'á tólá rí, 'ī'bū gólíyí drā 'bá kō rí 'bá yī rí íyíkā zāā ōjilā nyālē, gō'dá lāsī rí 'bá gólíyí zālē rí ādrāā íyíkā kpá kō.

⁴⁹ “Ōrī 'ā'ī-nyá ŋālē 'ā'wá 'ībī rú, tálá ōzō ŋāā kō. 'dī kpá nyé ití, Ōvārī rí âmâ jūlī lāsī²⁵ sī â'dólé ōjilā tándí ró yí drí. ⁵⁰ 'A'ī-nyá rí'á ngá āsō-āsō 'ī. Gō'dá ōzō 'ā'ī-nyá rí 'dī āsō-āsō lâ ōndē trá rí, ní â'dó 'ā'ī-nyá rí 'dī 'é'á ángō tí yā? Ní â'dó dā'á lâ volé vūdrī, tálá ní ícá kō 'elā āsólé ó'dí. Ânī ndrī, nī â'dó 'ā'ī-nyá ró ngírī-ngírī ânī āzī-āzī yī lâfálé. Nī rí gólíyí bē 'ā'dī ró. Nī ōjā tā kō ânī lâfálé 'ásī â'dózó āmbá ró.” 'Dī 'bá yī Yésū rí tī-vō 'ī lājó'bá íyíkā rí 'bá yī drí.

Tā Yésū drí ímbálé tā ōkō íngā kâ tāsī rí

(Mátáyō 19.1-12; Lúkã 16.18)

10 ¹ 'Dī vōsī, Yésū yī drí Kāpērānómā rí âyézó ngāzó nīlī mbālē 'á'á lé drī áyágá Jōrōdēnī kâ āzā lésī rí 'á. Drílyí nīzó zāā áyágá Jōrōdēnī kâ 'dī 'á'á lé drī lâ lésī. Gō'dá drílyí mbāzó kpá gólé 'á'á lé drī āzā rí lésī cālē 'bādrī Yūdáyā kâ rí 'á. Ití rí, vō 'dī 'bá yī 'ásī ndrī, ōjilā ō'bī drí rú 'ēbēzó dīrī gbāā gólá rú sī kpá ó'dí. Nīngá sī, gólá drí ngāzó rí'á tā â'dalé gólíyí drí ōzō drílā rí'á kō 'elā sīsī rí kátí.

² Nīngá sī rí, Pārūsī yī drí ngāzó ânīlī íyí gólá ngálá, tálá gólíyí lē gólá rí ūjūlī tā 'ījī sī, ōzō gólá āātā tā ányā trá tā 'bā'bā Músā kâ rú rí tāsī. 'Ījī íyí gólá kī nī rí, “Rí'á tā mbī 'ī ōjilā drí íyí ōkō rí íngázó volé ōzō ōkō rí 'dī ō'ē tā ányā āzā trá rí yā?” ³ Ití rí, Yésū drí tā 'ījī gólíyíkā 'dī drī lâ lôgōzó kī, “Tā átā Músā kâ 'bālē trá búkū Ōvārī kâ 'á ākū ró ânī drí 'elē tā 'dī tāsī rí kī â'dó yā?”

⁴ Nīngá sī, drílyí tā-drī lôgōzó kī nī rí, “Músā 'bā tā kī, ōzō ōjilā ōlē íyí ōkō rí íngalé rí, gólá ōfē wārāgā ōkō íngā kâ ōkō rí 'dī drí.” ⁵ Ití, Yésū drí tā átázó gólíyí drí kī nī rí, “Músā 'īgī tā trá ōzō 'dī kátí cê tálá ânī 'ā'bīyá yī drī â'dó trá āmbā-āmbā ró. Ngāāngbānō, ânī drī kpá trá āmbā-āmbā ró, tálá tā â'dó trá ânī lâfálé 'ásī ânī ōkō yī bē rí, ní ícá kō tā rí 'dī édélé. ⁶ 'Akū ró káyī nā 'bá yī sī, Ōvārī drí sīsī 'īnyákū yī 'būū bē 'bāzó rí, 'gólá 'bā āgō cú íyí ōkō bē'.²⁶

⁷⁻⁸ 'Tálá 'dī 'dī, ōjilā drí 'bā íyí átā yī kâ ândrē bē rí âyézó, gō'dá njūzó ōkō lâ bē ngá ālō ró.’

Tā Ōmvó Ngá 2.24

Nī ndrē drē, gólíyí â'dó gō'dá kō ngá rí 'ī. ⁹ Ití rí, ní cā ōjilā lâfálé Ōvārī drí 'īcúlī trá ngá ālō ró rí kō'dáwá.”

¹⁰ Nīngá sī, Yésū yī gō bē 'bā 'álá rí, lājó'bá gólákā drí gólá rí 'ījízó kpá ó'dí tā 'dī tāsī. ¹¹ Ití, Yésū drí tā-drī lôgōzó drílyí kī nī rí, “Ōjilā āzā gólá íyí ōkō rí íngá 'bá volé â'dó ró bē ōkō ó'dí āzā gīzó 'dī rí, gólá 'ē 'dī tā ōnjí 'ī ōkō lâ rú gō'dá kpá Ōvārī rú. ¹² Gō'dá ōzō ōkō ōngā kpá trá volé íyí ágō drīgā sī nī'á ágō āzā trólé 'dī rí, 'dī gólá 'ē tā ōnjí kpá trá íyí ágō ākū rí drí gō'dá kpá Ōvārī rú.”

Tā Yésū drí ōrē fēzó 'dīyímvá ōnyíkō drí rí

(Mátáyō 19.13-15; Lúkã 18.15-17)

¹³ Nīngá sī, ōjilā āzā 'bá yī drí 'dīyímvá ōnyíkō ādrīzó 'ājilī Yésū ngálá, â'dó ró bē gólá drí tú wūzó gólíyí pīpīsilī 'á ōrē ró gólíyí drí. Gō'dá lājó'bá gólákā drí ngāzó tā lôgólé ōjilā 'dīyímvá 'ājī 'bá 'dī 'bá yī drī kī nī rí, gólíyí āānī kō.

¹⁴ Yésū ndrē bē lājó'bá 'dī 'bá yī tā 'é'á ití rí, tā 'dī cí Yésū rí fī kō, gō'dá drílā tā átázó gólíyí drí kī nī rí, “Nī âyé 'dīyímvá 'dī 'bá yī ânīlī má ngálá. Nī lôgā gólíyí kō, tálá ōjilā gólíyí tā âmákā árī 'bá 'elē 'wāā ōzō 'dīyímvá nō 'bá yī

²⁴9.42 Gólíyí dādāwá ró rí â'dó kō cê 'dīyímvá 'dī, kpá gólíyí tā lēlē bē fīnyáwá rí.

²⁵9.49 Lāsī 'Dī lāñō 'ī, ōzō Yóbō rí 'ē 'bá rí kátí. Nī zī Yóbō kápītā 1-2.

²⁶10.6 Tā Ōmvó Ngá 1.27

drí tā árirí 'elē rí kátí rí á'dò ìyí á'dó'á òjílā Ôvârí kâ ró. ¹⁵ Tā pātī ró, má âta ânî drí, òzō nî òlē á'dólé òjílā Ôvârí kâ ró rí, 'dôvó nî ári tá ámakâ 'elē 'wââ òzō 'diyimvá ònyíkō nô 'bá yí kátí. Òzō á'dò ìtí kò'dáwá rí, nî ícá kò á'dólé òjílā Ôvârí kâ ró.” ¹⁶ Vó lâ sī, Yésū drí 'diyimvá 'dī 'bá yí ázízó ágólé yí ngálā. Gō'dá drílā tū wúzó gólíyí pīpīšīlī 'á, gōzō Ôvârí rí ìjílí òfē ró bē òrē gólíyí drí ndrī.

Tā Yésū drí átalé ngá-tī dūū 'bá drí rí

(Mátáyō 19.16-30; Lúkā 18.18-30)

¹⁷ Vó lâ sī, Yésū yí òtírí ngāâ vō 'dī áyéle rí, ágō ázā drí ngāzō áralé 'á'í fīlī vūdrī Yésū ándrá, gō'dá drílā Yésū rí ìjízó kī, “Līfī ímbá 'bá tándí, má á'dò tá ángō rí 'é'á 'dī, tálā má drí á'dózó lédrē-lédrē ádukū ákó rí bē yā?” ¹⁸ Ítí rí, Yésū drí ngāzō tá 'dī drī lá lògólé drílā kī nī rí, “Ní zī má òjílā tándí ró á'dò tāsī yā? Òjílā tándí ángó nô 'á yū. Cé Ôvârí 'dī rí'á tándí ró. ¹⁹ Á'dò lāfī 'būū 'álā rí tāsī rí, ní nī tá Ôvârí drí 'balé trá rí yí rí'á nô 'bá yí tī. Ní fū òjílā kō. Ní 'bā òkó gólá á'dò 'bá kō ání òkó ró rí kō ní ūgúlī áyízó 'dī bē lá. Ní ūgū ngá kō. Ní ádò ònjō kō. Ní ádò òjílā kō ngá gólákā trōzō vólé. Ní ári ání áta yí fī-vō ání ándré bē, tálā ní ìnjī ró gólíyí bē.”

²⁰ Nīngá sī, ágō 'dī drí tá lògōzó Yésū drí kī, “Áwō, má rí trá tá 'dī 'bá yí 'elē kó ákpāká'dá 'dīmva lésī būūū ácalé ándrō nô.”

²¹ Nīngá sī, Yésū drí ngāzō vō ndrēlé mbī ágō rí 'dī ngálā lòvó sī. Gō'dá nīngá sī, Yésū drí tá átazó drílā kī nī rí, “Ngá ázā lākí trá álō ní drí 'elē. 'Dôvó ní ngā nīlī ngá á'dò 'bá ániká ró rí 'bá yí lāzīlī gīlī ndrī vólé, tálā ní trō ró lāfā lá 'dī fēlé ngá ákó lé 'bá drí. Ítí rí, ní á'dò á'dó'á ngá tándí bē dūū 'būū 'álā. Òzō ní ò'ē tá rí 'dī 'bá yí trá rí, ní gō ró bē ánílī 'dēlé má vó zāâ tá ári 'bá ámakâ ró.”

²² Gō'dá ágō 'dī árílī bē ulī Yésū kâ 'dī 'bá yí rí, vō drí rú ízázó rú lá. Drílā ngāzō nīlī vólé ízā ró, tálā gólā rí'á ngá-tī bē dūū. Gólā léé kō ngá ámbá íyíkā 'dī 'bá yí lāzīlī gīlī vólé.

²³ Nīngá sī, Yésū drí ngāzō vō ndrēlé drí gbāâ, gō'dá drílā tá átazó tá ári 'bá íyíkā drí kī nī rí, “Rí'á ámbâ-ámbâ ró òjílā ngá-tī bē dūū rí drí á'dózó òjílā Ôvârí kâ ró.” ²⁴ Ítí rí, tá ári 'bá fī drí á'dízó. Gō'dá Yésū drí tá 'dī átazó kpá ó'dí gólíyí drí kī nī rí, “Ámâ 'bá yí, rí'á lāṅō ró ámbá ngá-tī dūū 'bá drí á'dózó òjílā Ôvârí kâ ró. ²⁵ Lāṅō lá á'dò lāvú'á kōrō lāṅō ìnjígó rí 'bá ūjūlī fīlī kōrō lībīrā 'bú 'ásī rí kâ drī sī.”

²⁶ Gō'dá nīngá sī, tá ári 'bá 'dī 'bá yí fī lá yí drí á'dízó rōō ulī 'dī 'bá yí drí sī. Nīngá sī, drílíyí tá átazó ìyí lāfálé 'ásī kī nī rí, “Òzō á'dò ìtí lá 'dī ró rí, á'dò á'dó'á ángō tī ró òjílā ázākā drí ngá pázó yā?”²⁷

²⁷ Vó lâ sī, Yésū drí vō ndrēzō gólíyí ngálā, gōzō tá átalé kī nī rí, “Òjílā ázā ícá kō ìyí nyáányā palé yí sēésē ró. Cé Ôvârí 'dī, tálā tá ndēé gólá kō. Ôvârí cú fāfā bē tá ndrī 'ézó.”

Lāfī nīzó Ôvârí ngálā rí

²⁸ Nīngá sī, Pétērō drí tá átazó Yésū drí ìyí lājó'bá yí tāsī kī nī rí, “Ní ndrē drē, má áyē ngá ámaká rí 'bá yí trá ndrī, tá lá rīzó ání vó lòbélé 'dī. Gō'dá bē trá ìtí rí, má á'dò á'dò úsú'á 'dī Ôvârí drīgá sī yā?” ²⁹ Ítí rí, Yésū drí tá átazó lājó'bá íyíkā drí kī nī rí, “Pātī, má âta ânî drí, òjílā ngá íyíkā rí 'bá yí áyē 'bá tá ámakâ 'ézó 'dī rí, òzō gólā ááyē ìyí áta 'í ngátá ìyí ándré, ìyí ádrúpī, ìyí ízó ngátá 'diyimvá yí 'dī yā, ngátá 'bō 'bā 'í ámvú yí bē, á'dò ró bē tá áti-áti Ôvârí kâ átazó òjílā drí yā rí, ³⁰ gólá á'dò ngá úsú'á dūū ángó nô 'á. Gólá á'dò á'dó'á ándré bē dūū, ádrúpī yí, ízó yí, áta yí, 'bá yí gō'dá ámvú yí bē dūūdū ángó nô 'á. Gólá á'dò kpá lāṅō úsú'á rōō, tálā òjílā á'dò gólá rí lārākō 'é'á ulī ámaká áta-áta lá tāsī. Gō'dá gólá á'dò kpá tá tándí úsú'á 'būū 'álā, rīzó zāâ gbádú ádukū ákó tólā. ³¹ Gō'dá nī 'bā ání nyáányā kō á'dólé lānjī-lānjī ró ngá ániká áyéle ndrī ámâ tāsī rí tāsī, tálā òjílā gólíyí tá lá drí lānjīlī rōō rí 'bá yí, tá lá yí á'dò ázá'á, gō'dá gólíyí tá lá drí lānjīlī kò'dáwá rí, áá'dò gólíyí tá 'bá'á á'dólé lānjī-lānjī ró kōrō ízátú.”

Tā Yésū drí tá átazó kpá ó'dí ìyí òdrā tāsī rí

(Mátáyō 20.17-19; Lúkā 18.31-34)

³² Kāyī ázā sī, Yésū yí drí ngāzō nīlī lāfī Yērōsálémā kâ rí 'ásī gólé Yērōsálémā 'álā. 'Dī Yésū 'dē íyíkā tá ári 'bá íyíkā 'dī 'bá yí ándrá. Gō'dá tá ári 'bá gólákā 'dī 'bá yí, fī lá yí drí á'dízó, tálā fī ìdū-ìdū gólákā 'dī tāsī. Gólíyí bē kpálé 'dē'á Yésū vósī rí, gólíyí kpá rí'á ūrī ró. Ítí rí, Yésū drí ádrézó, gō'dá drílā lājó'bá íyíkā mùdrī-drī-lā-ngā-rī 'dī 'bá yí ázízó yí ngálā. Nīngá sī, drílā tá átazó gólíyí drí tá 'é 'bá rú 'elē yí drí rí tāsī. ³³ Gólá kī gólíyí drí rí, “Nī ári drē, nôô ámâ trá nī'á Yērōsálémā 'álā nô. Tólā rí, má gólā Ôvârí drí ájólé trá úrú lésī nô, áá'dò ámâ drī-bā fē'á ámâ trōzō drī-'bá ángī Yúdā yí kâ rí 'bá yí ándrá gō'dá kpá lā'bí ímbá 'bá yí bē. Tólā rí, gólíyí á'dò tá ámaká kī'á kī nī rí, 'dôvó úfū má. Gólíyí á'dò ámâ trō'á ájílí òjílā átrā Rómā kâ rí 'bá yí drí. ³⁴ Gō'dá òjílā 'dī 'bá yí á'dò ámâ gū'á. Gólíyí á'dò tū lūwú'á má līfī, vó lâ sī, ámâ cázó. Gō'dá tá 'dī 'bá yí vósī, gólíyí á'dò ámâ fū'á. Gō'dá kāyī ná sī rí, má á'dò līdrí'á òdrā 'ásī.”

Tā Yākóbā yí Yōwānī bē drí tá ìjízó Yésū tī rí

(Mátáyō 20.20-28)

³⁵ Nīngá sī, Yākóbā yí ádrúpī lá Yōwānī bē, Zēbēdáyō rí mvá yí ró rí drí ngāzō ìyí rú ésélé ányí Yésū lāgáfī gō'dá tá ìjílí tī lá kī nī rí, “Līfī ímbá 'bá, ní á'dò ícá'á trá tá álō gólá ámâ drí 'é'á ìjílā nô 'elē ámâ drí yā?” ³⁶ Ítí rí, Yésū drí gólíyí ìjízó kī, “Nī lē má ò'ē á'dò 'dī ání drí yā?” ³⁷ Gō'dá lògō ìyí tá-drī Yésū drí kī, “Ítú ní drí ánízó rīlī kúmú ángī

²⁷10.26 Gólíyí ìjī tá ìjī 'dī, tálā tá ísū gólíyíkā 'á rí kī, ngá dūū á'dò lāmbé òrē Ôvârí kâ òjílā drí rí 'dī. Ngá-tī dūū 'bá á'dò trá òjílā tándí 'í.

ró āngó nō drīī rī sī, ní 'bā āmā rīlī ānī gārā drī 'á, ālō āmā lāfálé 'ásī rī íyíkā ānī drī-āgó drīī, gō'dá āzā ālō rī ā'dō ró íyíkā ānī drī-lījī drīī, mā gō ró rīlī ānī bē āngó nō drīī.”

³⁸ Nīngá sī, Yēsū drī tā átázó gólīyī drī kī, “Mī nīī tā ífī tā ānī drī íjílī 'dī ká kō. Nī ōlē trá āyīkō ámakā rī 'ēlé rī, ítī rī, nī ā'dō ícá'á trá ízā kōkō ámakā ā'dó 'bá ātī 'álá rī 'ēlé yā? Nī ā'dō ícá'á trá ngá mvūlī ígā lāṅṅō ká gólá má drī 'ēzō ngá mvūlī 'álá sī rī 'ásī yā? Lāṅṅō ā'dō 'dī'á má drīī ōzō līmvū gólá rī'á dālā ōjílā drīī bābātízī 'ē vō 'á rī kátī. Nī ícā trá ā'dólé bābātízī 'ē'ē ítī 'dī bē yā?” ³⁹ Ítī rī, drīlīyī tā-drī lōgōzó Yēsū drī kī nī rī, “Áwō, mā ícā trá.”

Nīngá sī, Yēsū drī tā átázó gólīyī drī kī nī rī, “Á'dō ā'dó'á ōzō 'dīī tí. Nī ā'dō kpá ngá mvū'á ígā lāṅṅō ká má drī ngá mvūzó 'álá sī rī 'ásī, gō'dá ā'dō kpá bābātízī lāṅṅō ká 'ē'á ānī drī ōzō 'ē'á 'ēlá má drī rī kátī. ⁴⁰ Ōzō ā'dō kpálé 'dīī kátī rī, mā mbārākā ākō vō rī ká ámā gārā drī 'á rī fēzō ānī drī. Ōvārī rī'á vō kūmū ká ēdē'á ōjílā drílā 'ē'á ēpēlá rī yī drī.”

⁴¹ Gō'dá nīngá sī, lājó'ba mūdri rī 'bá yī árílī bē íyī úlī Yākóbā yī ká ādrúpī lā Yōwānī bē 'dī rī, gólīyī drī ā'dózó ōmbā ró Yākóbā yī drī. ⁴² Ítī rī, Yēsū drī tā átázó gólīyī drī rú ē'bézo ndrī dīrī, gō'dá gólá drī tā átázó gólīyī drī kī nī rī, “Mī nī trá kī nī rī, kúmú 'bāsúru ká rī 'bá yī rī rīlī 'bāsúru íyíkā rī 'bá yī drīlī mbārākā sī. ⁴³ Gō'dá ānī lājó'ba ámakā rī 'bá yī lāfálé 'á rī, nī 'é ítī kō. Gólá tībē lē 'bá ā'dólé āmbá ró ānī lāfálé 'ásī Ōvārī rī līfī drī 'á rī, gólá 'ī'bū rú íyī āzī-āzī yī drī ndrī. ⁴⁴ Ōjílā ānī lāfálé sī gólá tībē lē 'bá ā'dólé āmbá ró sīsī íyī āzī-āzī yī drīī sī Ōvārī rī līfī drī 'á rī, gólá āā'dō rāgīī ró rú 'ī'būlī āzī-āzī lā yī drī ndrī. ⁴⁵ Nī ānī drē, mā gólá ājólé trá úru lésī rī, ānīī kō ā'dólé āzī-āzī drī rú 'ī'būzó má drī. Má ānī nō rú 'ī'būlī 'ī'dī āzī-āzī drī, gō'dá kpá ámā nyānyā fēlé drālē, tālā má ā'dō ró bē ōjílā dūū drī tīzó 'ī'dī sī lā.”

Tā Yēsū drī Bātmáyā rī līfī ēdézó rī

(Mátáyō 20.29-34; Lúkā 18.35-43)

⁴⁶ Nīngá sī, Yēsū yī rī trá nī'á gólé Yērōsālémā 'álá ró, gō'dá drīlīyī cāzó Yérīkō 'á. Gō'dá gólīyī bē trá lāvū'á Yérīkō 'ásī rī, ōjílā tīlīlī íyíkā kpá zāā gólīyī bē 'dūwā. Tólā līfī ākō lē 'bá āzā bē rī'á rú lā Bātmáyā, gō'dá átā lā rī rú rī'á Tīmáyā, gólá rī rīlī lāfī gārā drī 'á, tālā yī ōrī ró bē lāfā zīlī ōjílā lāfī ká drīgā sī. ⁴⁷ Ítī rī, gólá drī tā árízó kī nī rī, āā'dō Yēsū Nāzārétā lésī rī 'ī'dī lāvū'á ōjílā tīlīlī bē. Gō'dá gólá árílī bē tā 'dī rī, drílā ngāzó rīlī lāzī zīlī ngbálá-ngbálá kī nī rī, “Yēsū, ní 'bā āmā ízā ōgā ní drīī, nī 'ī'dī tībē Ōvārī drī tā lā átálé kī'á nī rī, ā'dō ānī'á āmā pālē nō, ní pā mā.”

⁴⁸ Nīngá sī, ōjílā dūū drī ngāzó nīlī gólá ngálā rī'á tā lōgólé gólá drīī, gólá āāgī tīfī. Gō'dá lē ítī rī, Bātmáyā, ní lēē tā ōjílā 'dī 'bá yī ká 'dī árílī kō. Ítī, ní drī gōzó trélé úru kpá o'dī ngbálá-ngbálá kī, “Nī 'ī'dī tībē Ōvārī drī tā lā átálé kī'á nī rī, ā'dō ānī'á āmā pālē nō, ní ndrē āmā ízā! Ánī 'á āā'dī má rú! Ní pā mā!”

⁴⁹ Nīngá sī, Yēsū drī ādrézó tā átálé ōjílā 'dī 'bá yī drī kī nī rī, “Nī āzī āgō nā ānīlī má ngāá nōlē.” Ítī rī, ōjílā 'dī 'bá yī drī līfī ākō lē 'bá Bātmáyā rī āzízó kī nī rī, “Ánī pīpīsīlī āā'dī. Ní ngá úru nīlī, tālā gólá trá ānī zī'á.”

⁵⁰ Ítī rī, Bātmáyā ní drī íta āndrē ní rú rī āngízó vūlī vūdrī, ngāzó nīlī 'wāā'wā Yēsū ngálā. ⁵¹ Gō'dá gólá cā bē rī, Yēsū drī íjízó lā kī nī rī, “Ní lē má ō'ē ā'dō 'ī'dī ní drī yā?”

Nīngá sī, drílā tā lōgōzó Yēsū drī kī, “Ámbā, ní ēdē āmā līfī, ā'dō ró bē má drī vō ndrēzó.”

⁵² Gō'dá Yēsū kī drílā rī, “Á'dō trá 'dīī kátī rī, ní nī, má pā nī trá, tālā ní rī rīlī tā lēlē ámakā bē ní 'á.” Gō'dá Yēsū ōtírī kpá úlī 'dī 'bá yī átā ndélé rī, kōrō Bātmáyā rī līfī drī rú nījzó, drílā vō ndrēzó rárá. Ítī rī, Bātmáyā drī ngāzó 'délé kpāā Yēsū vósī ōjílā tīlīlī 'dī 'bá yī bē 'dūwā.

Tā Yēsū rī lūyízó drílā fīrī Yērōsālémā 'álá rī 'á rī

(Mátáyō 21.1-11; Lúkā 19.28-40; Yōwānī 12.12-19)

11 ¹ Yēsū yī tā árī 'bá íyíkā rī 'bá yī bē trá rī'á íyī nī'á sīsī 'álá ró gólé Yērōsālémā 'álá. Nīngá sī, drīlīyī cāzó jāribā zīlī Bētání gō'dá Bētēfāgē bē ānyī Yērōsālémā rú rī 'álá. Tólā lāfī 'dī drīī rī, drīlīyī cāzó únī gólá fē dō ká zīlī ōlívī rī bē yī drīī rī 'álá. Gō'dá gólīyī cā bē tólā rī, Yēsū drī ngāzó tā árī 'bá íyíkā rī rī 'bá yī jólé ātī 'álá. ² Ítī, drílā tā átázó gólīyī drī kī nī rī, “Nī fī 'bādrī mvá Bētēfāgē ātī 'álá nā 'á. Tólā rī, nī ā'dō dōngí mvá āzā ōmbāā drē drī lā 'á kō'dáwá rī úsú'á ó'í trá 'ī'í tólā. Nī ātī ānīzó 'ī'dī bē lā. ³ Ōzō ōjílā āzā 'bá yī nīī ānī trá kī nī rī, nī rī dōngí 'dī ātílī ā'dō tāsī yā rī, nī lōgō tā-drī drílā kī nī rī, ‘Kúmú ámakā lē nī, gólá ā'dō lōgō'á lā 'wāā volé.’”

⁴ Ítī, tā árī 'bá rī 'dī 'bá yī drī ngāzó nīlī, gō'dá drīlīyī dōngí úsúzó, ó'í 'ī ānyī jó tīlī-tī bē 'bā āzā 'á lāfī gārā drī 'á. Nīngá sī, drīlīyī 'dézó rī'á ātílā. ⁵ Gō'dá gólīyī 'dē bē rī'á dōngí rī 'dī ātílī rī, ōjílā rī 'bá ādrélé ānyī rī 'bá yī drī gólīyī íjízó kī, “Nī rī dōngí 'dī ātílī ā'dō tāsī yā?” ⁶ Gō'dá tā árī 'bá rī 'dī 'bá yī lōgō yī tā-drī gbō ōjílā rī 'dī 'bá yī drī nyé ōzō Yēsū drī átálé trá gólīyī drī rī kátī. Bē trá ítī rī, ōjílā 'dī 'bá yī drī tā árī 'bá 'dī 'bá yī āyézó dōngí rī 'dī ātílī sélé nīzó 'ī'dī bē lā volé.

⁷ Nīngá sī, drīlīyī dōngí 'dī ásezó ājílī Yēsū drī. Gō'dá gólīyī drī íta bī āngī ró rī 'bá yī ātrōzó 'bélé dōngí rī 'dī ūgúlī, tālā Yēsū ōrī ró bē drī lā. Gō'dá ítī rī, Yēsū drī mbāzó rīlī gá drī lā filī Yērōsālémā 'álá. ⁸ Gō'dá dōngí ā'dō bē rī'á nī'á Yēsū bē yī drīī rī, ōjílā dūū drī ngāzó 'dó rī'á íta íyíkā 'bélé 'īnyákú drīī sī lāfī 'ásī Yēsū āndrá, tālā gólá ōnī ró drī lā sī. Gō'dá ōjílā ūrūkā 'bá yī íyíkā nī'á lārā bē mbīrā bī āṅṅō bē ōmā 'ásī ājílī 'bélé 'dó Yēsū āndrá drílā nīzó drī lā sī. 'Dīī gólīyī lāgū ōjílā āmbā 'ī. ⁹⁻¹⁰ Nīngá sī, ōjílā ātī 'álá rī 'bá yī gō'dá 'dó gólīyī volé 'álá rī 'bá yī bē drī ngāzó íyī rīlī tā pēlé gbórókō vāvārāvā sī kī nī rī,

“Mā lūyī nī, Kúmú.

Ní ājō Yēsū trá drī-ācē ānīkā bē rīlī āngó drīlī 'dīyī pā 'bá ró,

Mā lūyī nī, Ōvārī, tālā āngó līpī trá ānyī 'ē'á āngó rūlī.

Mā lūyī nī, Ōvārī gólá rī 'bá 'būū 'álá rī.”

Ítī, gólīyī lāgū Yēsū trá kúmú āngī íyíkā ró.

¹¹ Ítí rí, Yésū yí drí ngāzó nílí Yērōsālémā 'álá. Tólá, Yésū yí drí áfízó ǎ'dí-drī jó ǎngí Ôvârí kâ rí kâ 'á. Gō'dá Yésū drí vō ndrēzó dírí 'álé lá 'ásí. Tálá ítú 'dê trá rí drí sī, Yésū yí lǎjō'bá íyíkâ múdrī-drī-lâ-ngâ-rī rí 'bá yí bē drí ngāzó gólé volé Bētání 'álá, vō drílīyî rīzó rí 'álá.

Tā Yésū drí kǎnágōwá lō'wâ ǎkó rí trīzó rí

(Mátáyō 21.18-19)

¹² Gō'dá cǐjínó lá sī, Yésū yí trá ǎgō'á íyî lǎjō'bá íyíkâ yí bē Yērōsālémā 'álá Bētání lésí. Yésū trá gō'dá lōfó ró. ¹³ Gō'dá Yésū yí ǎ'dô bē rī'á nī'á íyî lǎfī 'ásí rí, drílá fê ǎzâ rī'á zīlâ kǎnágōwá rí ndrēzó gīa jējē ró bī bē ngbūkpū. Ítí, drílīyî ngāzó nílí zélé lá 'álá, tálâ ndrēlâ ngátá lō'wâ lá bē yā rí tāsí. Gō'dá gólīyî cá bē fê rí 'dī zélé rí, lō'wâ lá trá yū'dáwá ǎlōwálá. Úsū íyî cé bī lá 'dī ngbūkpū fê lá drī, tálâ kǎyī gólákâ 'wázó rí ǎcá drē kô. ¹⁴ Bē trá ítí rí, Yésū drí fê 'dī trīzó kī nī rí, “Ní rí ǎníkâ fī zǎa ítí lō'wâ 'wâ ǎkó, gō'dá ôjílâ ôzó ícá kô ǎní lō'wâ nyálé ó'dí ǎlōwálâ.” Gō'dá nīngá rí, lǎjō'bá gólákâ rí 'bá yí ǎrī íyî lǎtrī drílâ trílí 'dī trá.

Tā Yésū drí ngá lǎzī 'bá lǎdrózó ǎ'dí-drī jó ǎngí Ôvârí kâ 'ásí rí

(Mátáyō 21.12-17; Lúkâ 19.45-48; Yōwání 2.13-17)

¹⁵ Vó lá sī, Yésū yí drí ngāzó nílí cǎlé Yērōsālémā 'álá kpá ó'dí. Gō'dá drílīyî fízó ǎ'dí-drī jó ǎngí Ôvârí kâ rí kâ 'á. Tólá rí, Yésū drí ôjílâ úsúzó rī'á íyî ngá lǎzī'á gō'dá kpá ngá gī bē lǎgí ônjí sī. Gō'dá gólâ drí kpá ôjílâ ǎzâ 'bá yí ndrēzó rī'á íyî ǎdī ôrī ǎzâ 'bá yí íkúrǎ'á ǎdī ôrī ǎzâ 'bá yí sī. Gō'dá Yésū ndrē tá 'dī bē ítí rí, gólâ drí ǎ'dózó ômbâ ró, tálâ gólīyî rí trá vō íyî ǎtá kâ rí ízǎlé. Ítí rí, Yésū drí ngāzó nílí tǎrǎbízâ ǎdī íkúrǎ 'bá yí kâ 'dī 'bá yí lōzélé gō'dá drī lá yí ǎkólé ndrī vūdrī. Gō'dá gólâ drí kpá ngāzó nílí gbá'dá ôjílâ gólīyî rí 'bá íyíkâ ǎmámō ǎ'dó 'bá ngá fēfē ró Ôvârí drí rí yí lǎzīlī gílí volé rí lōzélé kpá ndrī 'dó vūdrī. Drílâ gōzó ôjílâ 'dī 'bá yí lǎdrólé ndrī volé úlī ǎtâ-ǎtâ bē kī, ¹⁶⁻¹⁷ “Úlī Ôvârí kâ ígílí jó Ôvârí kâ tāsí rí kī ǎ'dô yā? Ôvârí kī nī rí,

'Jó ǎmákâ rī'á vō 'bǎsúru ngīngí drí ǎnīzó rú ê'bélé 'á lá rílí cé rǎtǎá 'éle 'dī.'

Ísáyā 56.7

Gō'dá nōō, 'nī jâ jó ǎmákâ trá vō ũgū kâ ró',²⁸ ôzó ǎní drí rī'á 'élâ 'dī kátí.” Yésū lē trá vō 'dī ǎyéle cé ôjílâ drí rǎtǎá 'ézó 'dī 'á lá. Gólâ ǎyé ôjílâ kô ngá íyíkâ lǎzīlī ǎ'dí-drī jó ǎngí Ôvârí kâ 'dī 'á.

¹⁸ Nīngá sī, drī-'bá Yúdâ yí kâ rí 'bá yí drí tá Yésū kâ ôjílâ lǎdrózó 'dī ǎrízó íyî. Tā 'dī tāsí rí, gólīyî drí ngāzó rī'á lǎfī lōndǎlé Yésū rí fūzó ũrī drí sī. Tā ísū gólīyíkâ kī, ôjílâ ǎ'dô 'dē'á ndrī Yésū vó íyî ǎyéle, tálâ ôjílâ dūu ndrī tī lá yí ǎ'dī trá lǎfī ímbâ-ímbâ Yésū kâ 'dī tāsí.

¹⁹ Nīngá sī, tá Yésū drí ôjílâ lǎdrózó ǎ'dí-drī 'ásí 'dī vósí, lǎnjátúlí bē rí, Yésū yí lǎjō'bá íyíkâ yí bē drí ngāzó drī dílí íyî gólé 'bâ 'álá Bētání 'álá.

Tā Yésū drí ímbálé tá lēlé tāsí kǎnágōwá fê yí drí trílí rí rú rí

(Mátáyō 21.20-22)

²⁰ Gō'dá cǐjínó Yésū yí drí ngāzó gólé Yērōsālémā 'álá. Lǎfī 'ásí rí, gólīyî drí fê Yésū drí trílí sīsí rí ndrēzó. Gō'dá gólīyî ǎ'dô bē rī'á lǎvū'á rí, drílīyî fê rí 'dī ndrēzó drā trá, gō'dá 'í trá kô ômvorē lá lésí rǎñō. ²¹ Ítí rí, tá Yésū drí fê 'dī trīzó rí drí ǎgázó Pétērō drī. Gō'dá drílâ ngāzó tá ǎtálé Yésū drí kī nī rí, “Tā ímbâ 'bá, ní ndrē drē, fê gólâ ní drí trílí rí drā trá, 'í trá kǎgǎ'dá ná.” ²² Nīngá sī, Yésū drí tá-drī lōgōzó Pétērō yí drí kī nī rí, “Ôzó nī ô'bâ tá lēlé ǎníkâ ndrī gágá Ôvârí 'á rí, nī ǎ'dô kpá ícá'á tá rí 'dī 'éle má tí mbǎrǎkâ Ôvârí kâ sī. ²³ Má ǎtâ ǎní drí nō tá pǎtī 'í. Ôzó nī ǎtâ úlī trá úní ǎngí drí kī nī rí, ‘Úní ǎngí, únjī rú 'délé ímvú ǎndrē 'á rí.’ Ôzó nī ǎtâ úlī rí 'dī tá lēlé gágá rǎkâ fê kátí rí sī cú ítí tá ísū rí rí ǎkó ǎlōwálâ rí, Ôvârí ôró fí tá rí ǎní drí ǎtálé 'dī 'éle ǎní drí pǎtī. ²⁴ Tá 'dī tāsí rí, má ǎtâ kpá ó'dí, ôzó nī ôtrī rǎtǎá 'éle Ôvârí drí tá ǎzâ 'ézó ǎní drí rí, ôzó nī ôrī tá lēlé sī kī pǎtī Ôvârí ǎ'dô tá rí 'dī 'é'á rí, tá rí 'dī ǎ'dô rú 'é'á ǎní drí.

²⁵ “Ôzó nī ǎzâ ǎá'dô bī rī'á tī írǎtǎ'á Ôvârí drí, ngátá ôjílâ ǎzâ ô'è tá ônjí trá ní drí yā rí, ǎní fī ǎdī gólâ rú, ní ǎyé gólâ tá ônjí 'dī 'ásí, tálâ ǎní ǎtá gólâ 'būu 'álá rí ǎâyé ró kpá tá ônjí ǎníkâ rí 'bá yí bē. ²⁶ Ôzó ní ôgǎ dó tá ônjí ǎzī-ǎzī kâ ǎyéle rí, Ôvârí ǎ'dô gǎ'á kpá dó tá ônjí ǎníkâ rí ǎyéle.”

Tā íjī drī-ǎcê Yésū kâ tāsí rí

(Mátáyō 21.23-27; Lúkâ 20.1-8)

²⁷ Nīngá sī, Yésū yí drí cǎzó kpá ó'dí Yērōsālémā 'álá lǎjō'bá íyíkâ 'dī 'bá yí bē. Gō'dá gólīyî ǎ'dô bē rī'á nī'á íyî jó ǎngí Ôvârí kâ rí 'álá ôjílâ lǎfī ímbálé rí, lǎ'bí ímbâ 'bá, gō'dá drī-'bá ǎngí Yúdâ yí kâ rí 'bá yí ndrī 'dó gólīyî sīsí-lésí ró rí 'bá yí bē, drílīyî ngāzó íyî ǎnílí Yésū ngálâ ǎ'dí-drī jó Ôvârí kâ rí kâ 'á. ²⁸ Nīngá sī rí, drílīyî tá íjízó Yésū tī kī nī rí, “Ndá drī-ǎcê ǎ'dô kâ 'í ní drīgá rīzó ôjílâ lǎfī ímbálé ǎ'dí-drī jó Ôvârí kâ rí kâ 'ásí yā? Kó ǎ'dí fê drē drī-ǎcê rí 'dī ní drí nī yā?” ²⁹ Nīngá sī, Yésū drí tá íjī gólīyíkâ 'dī drī lá lōgōzó kī, “Má ǎ'dô kpá ǎní íjī'á tá íjī sī. Ôzó tá íjī ǎmákâ 'dī nī ôlōgō tá-drī lá trá rí, má drí 'dézó fí drī-ǎcê ǎngó rí sī má drí rīzó tá nō 'bá yí 'éle nō lōfólé ǎní drí. ³⁰ Ítí rí, ǎ'dí ǎjō Yōwání bǎbátízí 'è 'bá ró rí nī ǎnílí rílí bǎbátízí 'éle ôjílâ drí yā? Ôvârí ǎjō gólâ nī bǎbátízí 'éle ngátá ôjílâ mvá ǎjō gólâ nī yā?”

³¹ Nīngá sī, drī-'bá Yúdâ yí kâ 'dī 'bá yí drí ngāzó rī'á tá íjī Yésū kâ 'dī ôjálé íyî lǎfálé 'ásí kī nī rí, “Má ǎ'dô tá íjī gólákâ 'dī drī lá jǎ'á ǎngó tī yā? Ôzó má ôjâ kī nī rí, Ôvârí ǎjō Yōwání nī rí, 'dī gólâ ǎ'dô tá lōgō'á ǎmâ drí kī nī rí,

‘Ōzō ā'dō trá ití rí, nī gā dó úlī Yōwānī ká rí lēlé ā'dō tāsī yā?’³² Gō'dá ōzō mā āātā kī, ōjílā āzā āājō gólā nī rí, ā'dō ā'dó'á ángō tí yā?’ Gólīyī rí tā 'dī ōjálé 'dī ūrī drī, tálā ōjílā íyíkā rí 'bá yī ōzō kō rú jāā iyī rú, tálā ōjílā rí 'dī 'bá yī ndrī tā pātī rō lē iyī tā trá kī nī rí, Yōwānī rī'á tā āngū 'bá nyānyā Ōvāri ká 'í. ³³ Á'dólé bē trá ití rí, drī-'bá Yúdā yí ká 'dī 'bá yī drī ngāzō tā-drī lōgōlé iyī Yēsū drī kī nī rí, “Mā nīī gólā Yōwānī rí ājō 'bá rí kō.” Nīngá sī, Yēsū drī ngāzō úlī átálé gólīyī drī kī nī rí, “Ōzō tā-drī lōgō ānikā ā'dō ití rí, gō'dá má gā kpá trá dó drī-ācē fē 'bá má drī rí ā'dalé ānī drī.”

Úlī mānīgō ámvú 'wā 'bá ká Yēsū drī átálé drī-'bá Yúdā yí ká

rí 'bá yí rú rí

(Mátáyō 21.33-46; Lúkā 20.9-19)

12¹ Nīngá sī, Yēsū drī ngāzō úlī mānīgō átálé drī-'bá Yúdā yí ká 'dī 'bá yí drī. Úlī mānīgō rí 'dī nōtī. “Āgō āzā bē ālō. Drílā ngāzō fē ōzō ālā'bā kátī gólā rīzō ōdrá 'lélē lō'wā lá 'ásī rí 'dī'ílī dūū yí drī ámvú 'á. Gō'dá drílā ndōgō gāzō drī gbāā rú lá sī, tálā ūgū gō'dá kōrōnyā bē ōzō lāfī ūsū āfīzō ānīlī fē lō'wā 'dī ízālē. Gō'dá éédē vō āzā kpá kúnī 'á gūāfī-gūāfī ití rīzō ōdrá 'dī zālē 'á lá. Gō'dá drílā kpārā 'dīzō ūrū, tálā kpá ámvú vó ndrē 'bá drī rīzō mbālē rílī gá drī lá 'á rī'á ámvú vó ndrélē. Nīngá sī, gólā drī ámvú 'wā 'bá āzā 'bá yí āzīzō ānīlī lōsī 'lélē ámvú íyíkā 'dī 'á, ōzō ō'wā trá rí, yí fē rō ūrūkā lá bē gólīyī drī. Gō'dá gólā rí gógó drī íyíkā ngāzō nīlī 'bādrī āzā 'álā jējē rō. ² Gólā volé sī rí, fē lō'wā 'dī 'bá yí drī līnjīzō kālē. Gō'dá lō'wā 'dī 'bá yí ōkírī tú rí, ámvú līpī nī 'bá trá 'bādrī lídí 'álā nā drī ngāzō lājó'bá íyíkā ājólé kó tólā sī ámvú 'wā 'bá 'dī 'bá yí ngálā, tálā lō'wā ā'dó 'bá trá íyíkā rō rí tāsī yí drī. ³ Gō'dá ámvú 'wā 'bá 'dī 'bá yí gā dó. Nīngá sī, drílīyī lājó'bá ājólé 'dī rūzō ānjī cālē kpādī-kpādī ōnjī lá drīī, gō'dá drílīyī drī yīzō rú lá sī gólé volé ámvú līpī ngálā drī-drīī rō.

⁴ “Vó lá sī, ámvú līpī drī kpá lājó'bá íyíkā āzā ājózō ámvú 'wā 'bá rí 'dī 'bá yí ngálā zāā lō'wā íyíkā rō rí tāsī. Gō'dá 'dī rí, ámvú 'wā 'bá drī ngāzō iyī rī'á lājó'bá 'dī cālē ōnjī rō. Gólīyī 'è tā ānyī ká trá āmbā lājó'bá 'dī drī, gō'dá kpá gólā rí lō'dázō drólé gólé volé. ⁵ Nīngá sī, ámvú līpī drī ngāzō kpá lājó'bá íyíkā āzā ājólé ámvú 'wā 'bá 'dī 'bá yí ngálā. Gō'dá ámvú 'wā 'bá 'dī 'bá yí drī lājó'bá 'dī fūzō. Lé ití rí, ámvú līpī drī rīzō fī zāā lājó'bá íyíkā rí 'bá yí ājólé ālō-ālō ámvú 'wā 'bá 'dī 'bá yí ngálā. Nīngá sī, ámvú 'wā 'bá 'dī 'bá yí drī íyíkā rīzō kpá zāā, lājó'bá rī'á ājólā 'dī 'bá yí, āzā 'bá yí cālē gō'dá āzā 'bá yí ūfúlī.

⁶ “Gō'dá vó lá sī, lākī 'bá ámvú līpī drī jólé ámvú 'wā 'bá 'dī 'bá yí ngálā kó rí, cé mvá lá drílā lélē tákányī rí 'dī. Ití rí, ámvú līpī 'dī drī iyī mvá 'dī józō ámvú 'wā 'bá 'dī 'bá yí ngálā ādūkū lá rō tā 'sū-ī'sū bē yí drīī kī nī rí, ámvú 'wā 'bá 'dī 'bá yí ā'dō iyī iyī mvá 'dī 'īnjī'á. ⁷ Gō'dá vō rí 'dī 'á nīngá rí, mvá lá 'dī ācālē bē ámvú 'wā 'bá 'dī 'bá yí ngálā ámvú 'álā rí, ámvú 'wā 'bá 'dī 'bá yí drī ngāzō tā ngólé kírī rō iyī lāfálé 'ásī kī nī rí, ‘Nōō trá rī'á gólā drī-vó līpī rō rí 'dī. Nī ngā mā fū rō gólā volé. Vó lá sī rí, drī-vó 'dī ā'dō ā'dó'á āmākā rō.’ ⁸ Ití rí, drílīyī ámvú līpī rí mvá 'dī fūzō gōzō āvō lá trólé vūlī volé ámvú 'ásī tā ādūkū rō.

⁹ “Ngbāāngbānō rí, má ījī ānī nōtī, ámvú 'dī līpī lá ā'dō ā'dō 'é'á 'dī yā? Má ā'dō ā'dá'á lá ānī drī. Gólā ā'dō āngá'á ānīlī ámvú 'wā 'bá 'dī 'bá yí ūfúlī ngbā, gōzō ámvú 'dī trólé fēlé ámvú 'wā 'bá āzā 'bá yí drī vó lá ndrélē.”

¹⁰ Gō'dá Yēsū drī kpá tā átázō íyī ífíí tāsī kī nī rí, “Nī zī tā nō kō tā īgī Ōvāri ká 'ásī yā? Gólā kī nī rí, ‘Ājū nyānyā gólā jó 'dī 'bá yí drī gālē dó rí,

ā'dō gō'dá trá ājū tā lá drī lāzélē rōō jó ká rō rí 'dī.

¹¹ Tā 'dī rī'á Ōvāri drīgá sī, gō'dá gólā rí nyānyā 'è nī.

Āmā fī ā'dī trá tā 'dī drī sī.’ ”

Lōngó 118.1-2

¹² Yēsū ndē bē úlī ātā-ātā 'dī rí, drī-'bá Yúdā yí ká lē trá gólā rí rūlī, tálā gólīyī nī trá kī nī rí, Yēsū ātā úlī mānīgō 'dī 'bá yí iyī rú. Gō'dá gólīyī āyē Yēsū gōzō nīlī volé cú ití gólā rí rú ākó, tálā gólīyī trá ūrī rō ōjílā ō'bī 'dī 'bá yí tāsī.

Tā ódrī Yēsū rí ūjūzō tā ōmbē gīgī ká mīrī Rómā ká tāsī rí

(Mátáyō 22.15-22; Lúkā 20.20-26)

¹³ Tólā sī, drī-'bá Yúdā yí ká 'dī 'bá yí drī ngāzō Pārūsī āzā 'bá yí jólé ōjílā gólīyī 'dē 'bá kúmú Ērōdē vó rí 'bá yí bē²⁹ Yēsū ngálā nīlī gólā rí ūjūlī tā ātā-ātā ānyā gólākā tāsī, tálā gólā ātā rō tā ānyā bē kūmū Sízā ká rú. ¹⁴ Nīngá sī, gólīyī drī ācázō Yēsū ngálā, gō'dá drílīyī tā átázō kī nī rí, “Āmbā, mā nī trá kī nī rí, īnjī nī trá tā mbī 'ē 'bá rō. Nī āyē ōjílā kō'dáwá ānī drī ízālē, āmbā gólīyíkā sī. Vō rí 'dī 'á rí, pātī nī rí ōjílā ímbalé tā Ōvāri ká rí 'bá yí sī. Á'dō bē trá ití rí, mā ījī tā ní tī. Rī'á tā mbī 'í ōmbē gīzō kúmú āngī Rómā ká Sízā drī ngátā rī'á tā ānyā 'í yā? ¹⁵ Mā ōgī ōmbē ngátā mā ōgā dó ōmbē gīlī yā?’ Gō'dá Yēsū ārīlī bē tā ījī 'dī rí, gólā nī tā 'sū gólīyíkā trá tā ānjū 'bá rō. Nīngá sī, drílā tā íjīzō gólīyī tī kī nī rí, “Nī lē āmā ādólé tā ānyā átálé mīrī rú ā'dō tāsī yā? Nī āfē drē lāfā ānī drī rīzō ōmbē gīlī 'dī ālō rí má drī, tálā má ndrē rō bē.”

¹⁶ Ití rí, gólīyī drī ngāzō ādī ífí 'dī ājílī Yēsū ngálā. Nīngá sī, drílā ādī ífí 'dī ātrōzō ā'dalé gólīyī drī, gō'dá tā íjīzō kī, “Nōō ā'dī rí līndrī 'í ādī ífí nō rú, gō'dá rú ígīlī rú lá 'á nō bē yā?’ Nīngá sī, drílīyī tā-drī lōgōzō Yēsū drī kī, “Kúmú āngī Rómā ká Sízā rí līndrī 'í rú lá bē.” ¹⁷ Gō'dá Yēsū drī tā átázō gólīyī drī kī, “Ōzō ā'dō ití rí, gólā 'dī lāfā 'dī līpī lá

²⁹12.13 Pārūsī yí āzī ōjílā Ērōdē ká trá 'ézō Yēsū rí māndīkā lō'bālē tā ījī tā ōmbē gīgī ká tāsī rí sī, tálā tā 'sū gólīyíkā tā ōmbē gīgī ká tāsī rí rī'á ngūngī. Pārūsī lēé iyī tā ōjílā íyíkā Yúdā yí ká rí drī ōmbē gīzō kúmú āngī Rómā ká drī 'dī kō, gō'dá ōjílā Ērōdē ká rí 'bá yí lē nī.

ŷ, nī lōgō lāfā 'dī volé gólā drí òmbē gīgī sī. Gō'dá ānī rī gógó ífífí lā ānī līpī rī'á Ôvārī ŷ'dī, nī fē ānī nyāányā gólā drí tā gólā drí lēlé ānī drí 'ēlé rī 'ézó." Ítí rī, āgō 'dī 'bá yī ŷí lā yī drí â'dīzō, gō'dá drīlīyī ngāzō nīlī ŷyī volé.

Tā līdrī-līdrī ōjīlā kā ōdrā 'ásī rī tāsī

(Mátáyō 22.23-33; Lúkā 20.27-40)

¹⁸ Nīngá sī, ōjīlā zīlī Sādúsī rī 'bá yī drí ānīzō kpá Yésū ngálā gólā rī ūjūlī. Gólīyī ōjīlā tā ĩmbá 'bá kī'á nī rī, Ôvārī ōlīdrī ōjīlā kó kō ōdrā 'ásī rī yī ŷ'dī. Gólīyī ācā bē rī, drīlīyī Yésū rī ŷjízō kī nī rī, ¹⁹ "Āmbá, ākū ró Músā ĩgī tā trá āmā drí 'ēlé kī, 'Ōzō nī āzā ānī âdrúpī ōdrā trá ōkó lā rī āyélé cú ĩtī mvá ākó rī, nī âdrúpī lā 'dī â'dô āyīzī 'dī trō'á, â'dô ró bē mvá ŷízō ānī âdrúpī â'dī ró 'dī vō lā 'á.' ²⁰ 'Dōvō, tā â'dā ró, mā ngī drē ŷ'dígówá ní drí. Ōjīlā bē rī'á ŷyī zālō nīlī-drī-lā-rī 'dó âdrúpī ró. Nīngá sī, âdrúpī sīsī rī drí ngāzō ōkó trólé. Gō'dá gólā drā bē rī, gólā cú ĩtī 'dīyīmvá ākó ōkó rī 'dī bē.

²¹ Tā rī 'dī tāsī rī, âdrúpī lā ŷīlī ūgūlī lā 'á rī drí ōkó rī 'dī trōzō. Nīngá sī, gólā drí kpá drāzō cú ĩtī 'dīyīmvá ākó ōkó 'dī bē. Gō'dá âdrúpī nā lā ró rī drí kpá ōkó ālō 'dī trōzō. Nīngá sī, gōzō kpá drālé volé. ²² 'Dó lāŷī ālō 'dī 'ásī, âdrúpī nīlī-drī-lā-rī 'dī 'bá yī drí 'dó ōkó 'dī trōzō ālō-ālō, gō'dá ôdrāzō kpá ngbá volé 'dīyīmvá āzākā ŷī ākó. Gō'dá âdūkū lā ró, ōkó rī 'dī nyāányā lā drí ngāzō drālé kpá volé. ²³ Ngā âdrúpī nīlī-drī-lā-rī 'dī 'bá yī drí ōkó 'dī trōzō trá ndrī ōkó ró nō, gō'dá ĩtū gólā âdrúpī 'dī 'bá yī ōkó rī 'dī bē drí līdrízō ōdrā 'ásī rī sī rī, ōkó rī 'dī â'dô 'bā'á âdrúpī āngō rī kā ŷ'dī yā?"

²⁴ Ítí rī, Yésū drí tā 'dī drī lā lōgōzō gólīyī drí kī nī rī, "Tā ŷsū ānīkā rī'á ányā ró, tālā nī nīlī tā ífí ūlī Ôvārī kā kō. Gō'dá nī gā dó tā lēlé kī, Ôvārī mbārākā bē ōjīlā līdrílī ōdrā 'ásī. ²⁵ Ítū gólā ōjīlā drí līdrízō āfōlē ōdrā 'ásī rī tú rī, āgō trōō gō'dá ōkó kō, gō'dá ōfēē ōkó kpá kō'dáwá āgō drí ōkó ró. Vō 'dī 'á rī, ōjīlā â'dô â'dó'á ōzō mālāyīkā gólīyī â'dó 'bá ūrú 'álā rī 'bá yī kátí.

²⁶ "Ā'dô līdrī-līdrī ōdrā 'ásī rī tāsī rī, búkū Ôvārī kā 'á, nī zī tā Músā drí ĩgīlī ūlī Ôvārī drí átálé gólā drí fē cú lāŷī bē yī 'á rī kō yā?" ³⁰ Ítū rī 'dī sī, Ôvārī kī Músā drí rī, 'Mā Ôvārī gólā Ābārāyāmā yī drí rī'á rōlā Yākóbā yī Īsákā yī bē rī ŷ'dī.'

²⁷ "Ūlī 'dī 'bá yī â'dā tā āmā drí kī, līdrī-līdrī ōjīlā kā ōdrā 'ásī rī rī'á tā pātī ŷ. Nī ndrē drē, ĩcā fī trá Ôvārī drí tā nō átázō āvō tāsī kī, gólīyī rī'á gólā rī rōlé yā? Īcā kō. Gólā Ôvārī ōjīlā gólīyī lédrē-lédrē ró rī 'bá yī drí rōlé ŷ. Nī ndrē drē, Ābārāyāmā yī ōdrā bē kpálé rī, gólīyī līdrí bē zāā ūrú 'álā Ôvārī bē. Ítí rī, tā ŷsū ānīkā kī'á nī rī ōjīlā ōlīdrí kō ōdrā 'ásī 'dī rī rī'á ányā ró."

Tā tā 'bā'bā lāvū 'bá kōrō rī tāsī

(Mátáyō 22.34-40; Lúkā 10.25-28)

²⁸ Lā'bí ĩmbá 'bá āzā ālō ārī Yésū trá tā 'dī 'bá yī ngīrī 'á Sādúsī 'dī 'bá yī bē. Gō'dá gólā ndrē bē Yésū lōgō tā ĩjī gólīyīkā 'dī trá tā nīnī sī rī, gólā drí kpá ngāzō Yésū rī ĩjīlī tā ĩjī sī kī, "Tā āmbá ndrī Ôvārī kā 'bālē 'dī lāfálé lā 'ásī rī, tā 'bā'bā āngō rī íyīkā ŷ'dī lāvūlī kōrō āmā drí ārīlī yā?"

²⁹ Nīngá sī, Yésū drí tā ĩjī gólākā 'dī drī lā lōgōzō kī, "Tā 'bā'bā gólā lāvū 'bá kōrō ānī drí 'ēlé rī ŷ'dī nō, 'Ānī ōjīlā āmākā Īsīrā'élē kā, nī ārī drē tā nō! Ôvārī āmākā Yākóvā rī'á Ôvārī ālō pātī rī ŷ'dī. Ôvārī āzā yū'dāwá. ³⁰ Nī 'bā Yākóvā Ôvārī ānīkā lōvó lā pīpīŷīlī ālō sī ndrī, ānī līdrí sī ndrī, tā ŷsū ānīkā sī ndrī, gō'dá kpá ānī mbārākā sī ndrī." ³¹ Vó lā sī, tā 'bā'bā āzā lāvū 'bá kōrō rī lā ró rī ŷ'dī nō. 'Nī 'bā ōjīlā āzī lōvó kpá té ōzō ānī drí ānī lōvó 'bārē kátí.' Tā 'bā'bā āzā yū'dāwá lāvū 'bá kōrō tā 'bā'bā gólīyī rī 'dī 'bá yī drīlī sī."

³² Nīngá sī, lā'bí ĩmbá 'bá 'dī drí tā-drī lōgōzō Yésū drí kī, "Tā ĩmbá 'bá, ní pē ūlī trá dó, ūlī ānīkā rī'á mbī kī'á nī rī, Ôvārī rī'á ālō gō'dá Ôvārī āzā yū'dāwá. ³³ Ôvārī rī lōvó 'bā'bā pīpīŷīlī ālō sī ndrī, ānī līdrí sī ndrī, tā ŷsū ānīkā sī ndrī, ānī mbārākā sī ndrī, gō'dá āzī-āzī lōvó 'bā'bā té ōzō ānī drí ānī nyāányā lōvó 'bārē kátí rī, gō'dá ĩtí rī, tā 'bā'bā rī 'dī 'bá yī rī'á ŷyī lāvū 'bá kōrō kōrōnyā līlī ōjīlā drí rī'á zālā ngā fēfē ró Ôvārī drí rī 'bá yī drīlī sī. Kōrōnyā līlī lōvó ākó rī rī'á tā tākó ŷ."

³⁴ Nīngá sī, Yésū ārī bē ūlī āgō 'dī ká 'dī 'bá yī rī, gólā nī trá kī, āgō 'dī átā ūlī rī 'dī 'bá yī tā nīnī sī. Gō'dá drílā tā átázō āgō rī 'dī drí kī, "Nī trá ānyī 'é'á tā Ôvārī drí ōjīlā 'bāzō â'dólé íyīkā ró rī nīlī mbīmbī." Vó lā sī, ōjīlā gō'dá trá ŷyī ndrī ūrī ró tā ĩjīlī Yésū ŷí tā ūjū-ūjū ró.

Tā Yésū drí ĩjīlī 'díyī pā 'bá tāsī rī

(Mátáyō 22.41-46; Lúkā 20.41-44)

³⁵ Gō'dá nīngá sī, Yésū rī'á ōjīlā ĩmbá'á â'dī-drī jō ángī Ôvārī kā rī ká 'á. Drílā ngāzō tā ĩjīlī kī nī rī, "Lā'bí ĩmbá 'bá átā ŷyī kī nī rī, 'Ōjīlā Ôvārī drí ájólé 'díyī pā 'bá ró rī â'dô â'dó'á ózōwá kúmú ángī Dāwúđī ká ró.' Ā'dô â'dó'á ĩtī 'dī āngō tí ró yā? ³⁶ Dāwúđī rī nyāányā pē ūlī gólīyī Līdrí Tāndí Ôvārī kā drí â'dálé drílā 'díyī pā 'bá 'dī tāsī rī trá kī, 'Ôvārī Yākóvā átā trá kúmú āmākā drí kī nī rī,

"'Dōvō ní rī āmā gārā drī 'á gólé drī-ágó drī lésī āngō nō rūlī má bē.

Gō'dá má â'dô ājū-'bā-āzī ānīkā rī 'bá yī 'bā'á rīlī ānī pá zélé."'

Lōngó 110.1

³⁷ Nī ndrē, Dāwúđī rī nyāányā zī 'díyī pā 'bá Ôvārī ngá lésī 'dī trá kúmú íyīkā ró. Gō'dá bē trá ĩtī 'dī kátí rī, 'díyī pā 'bá 'dī â'dô 'bā'á cé Dāwúđī rī ózōwá ró āngō tí yā?" Yésū átā tā 'dī ĩtī, tālā gólā lē gólīyī drí nīlī dódó, 'díyī pā 'bá 'dī rī â'dô 'bā'á ōjīlā mvá ró, kpá ōzō Ôvārī rī ífífí tí.

Nīngá sī, ōjīlā ŷīlīlī â'dī-drī jō ángī Ôvārī kā rī 'á 'dī 'bá yī drí ūlī Yésū ká 'dī tā-drī lā lēzō āyīkō sī.

³⁰12.26 Nī zī Āfō-āfō kápītā 3.

Tā Yēsū drí òjílā līfī ìmbázó tā lā'bí ìmbá 'bá kâ tāsī rí

(Mátáyō 23.1-36; Lúkã 20.45-47)

³⁸ Yēsū à'dà tā kpá kī nī rí, “Ānī līfī òmbā ānī rú, lā'bí ìmbá 'bá tāsī, nī òzó kò 'bāā òzó gólīyī tí. Gólīyī lē òjílā ndrī drí ìyī ndrélé òjílā àmbá ró. Gólīyī lē ítá kùndrū-kùndrū ìyíkā sòlè gōzó ngálé nī'á lāmú bè dīrī vò ngá lāzī kâ 'ásī, tálā òjílā ò'è ró bè nī-bè-yā ìyī drí òzó òjílā àmbá kātī rú ìnjī-ìnjī sī. ³⁹ Gō'dá kpá òzó gólīyī òfī ìyī trá jó tā Ôvārī kâ ārī kâ 'á rí, gólīyī fī rīlī té rī-vò sū 'bá kòrò rí 'bá yī drī sī. Kāramā sī rí, gólīyī lē kpá rīlī rī-vò sū 'bá kòrò rí 'bá yī drī ngá nyálé òjílā àmbā-àmbā bè. ⁴⁰ Gólīyī njāā rātaā 'elé Ôvārī drí àcè ró, tálā ìjīsū ró bè kī nī rí, yī à'dò ìyíkā lāvū 'bá gārā rí ì'dī. Gō'dá nī ndrē drē tā ònjí gólīyī nyāányā drí rī'á 'elā rí. Gō'dá ò'bā gólīyī bè rī'á ngá 'elé àyīzī rí 'bá yī drí vó là yī ndrélé rí, gólīyī àdò àyīzī 'dī 'bá yī lāfā gólīyíkā tāsī. Ôvārī à'dò lāṅṅò àndrē fē'á òjílā 'dī 'bá yī drí.”

Lāfā fēfē àyīzī ìzā 'bá ró rí kâ

(Lúkã 21.1-4)

⁴¹ Nīngá sī, Yēsū drí ngāzó nīlī rīlī vūdrī ānyī ngá òjílā drí rīzó lāfā ngá fēfē ró Ôvārī drí 'á là rí lāgátī jó àngī Ôvārī kâ rí 'á. Gólá rí trá rī'á òjílā gólīyī ndrī rí 'bá ànīlī lāfā ngá fēfē ìyíkā ró rí 'bá yī 'bā'bā là yī ngá 'dī 'á rí ndrélé. Ngá-tī dūū 'bá ànī'á ìyī kpá lāfā àmbā àmbā 'balé ngá 'dī 'á. ⁴² Gō'dá àyīzī àzā lāfā ìzā 'bá ró rí drí kpá ànīzó ngá fēfē ìyíkā rí bè fēlè Ôvārī drí. Drīlā lāfā ìfī àmbúkū ìyíkā cé fnyáwá rī rí 'bá yī àtròzó 'balé ngá 'dī 'á. ⁴³ Gō'dá Yēsū ndrélé bè gólá rí, drīlā ngāzó lājó'bá ìyíkā rí 'bá yī àzīlī ànīlī ānyī, gō'dá gólīyī ànīlī bè ìyī rí, Yēsū drí tā àtázó gólīyī drí kī, “Nī ndrē àyīzī lāfā ìzā 'bá nā. Má àtā tā pātī ì'ā ànī drí. Ôvārī rí līfī drī 'á, àyīzī lāfā ìzā 'bá ró nā 'bā lāfā àmbā 'ì ngá nò 'á lāvūlī kòrò òjílā àzā 'bá yī drī sī, ⁴⁴ tálā òjílā àmbá 'dī 'bá yī ndrī 'dó rī'á ìyī lāfā àmbúkū bè ìyī līkítī 'ásī, lāfā gólīyī drí 'balé ngá nò 'á nò rí ùrūkā là 'ì. Gō'dá àyīzī 'dī 'bā ìyíkā rí trá ndrī, ùrūkā là àyè àkó yí drí ngá pázó drī là.”

Tā Yēsū drí jó àngī Ôvārī kâ ùfū-ùfū là tā àngūzó rí

(Mátáyō 24.1-2; Lúkã 21.5-6)

13 ¹ Yēsū yī lājó'bá ìyíkā yī bè drí ngāzó àfòlè volé jó àngī Ôvārī kâ rí 'ásī. Gólīyī drí rīrī àfòlè rí 'á rí, lājó'bá àlò lājó'bá gólākā 'dī 'bá yī lāfálé sī drí tā àtázó gólá drí kī, “Tā ìmbá 'bá, jó 'dīlī Ôvārī drí nò 'bá yī sū trá kòrò. Nī ndrē drē kúnī mvá là yī 'dó rī'á àngī àngī ró àbè 'á.” ² Gō'dá Yēsū drí tā-drī 'dī lògōzó gólīyī drí kī nī rí, “Nī ndrē jó àngī àngī sūsū ró 'dī 'bá yī. Pātī ró, má àtā tā ànī drí ndrī, ìzátú rí, àá'dò ùfú'á là ndrī. Kúnī mvá àzākā àlòlā lākí kò rú àdrò-àdrò ró gá àzī-àzī drī.”

³ Nīngá sī, Yēsū yī drí ngāzó nīlī mbalé únī fè dō kâ bè yí drī rí drī 'alá. Únī rí 'dī drī sī, òndrē jó àngī Ôvārī kâ 'dī tō. Gō'dá gólá òtírī 'bāā rī'á únī 'dī drī rí, Pétèrò, Yākòbā, Yōwānī, gō'dá kpá Àndīrīyā yī drí rú èsézó ìyī ānyī Yēsū rí ìjílī ìnjīnī ró kī nī rí, ⁴ “Dòvó, nī à'dà kàyī gólá 'èzó jó Ôvārī kâ nò ìzálé rí àmā drí. Nī gō ró kpá lāmbé tā gólīyī 'è 'bá à'dólé sīsī tā à'dà ró kī'á nī rí kàyī rí 'dī trá ānyī rí à'dalé àmā drí.”

Lāṅṅò 'è 'bá 'délé àngó nò drī rí

(Mátáyō 24.3-14; Lúkã 21.7-19)

⁵ Ítí rí, Yēsū drí tā lògōzó gólīyī drí kī, “Ānī līfī òmbā ānī rú. Nī àyè òjílā àzākā kò ànī àdólé àgò-àgò àmákā tāsī. ⁶ Má àtā tā 'dī ítí, tálā òjílā dūū à'dò ìyī ànī'á 'dó àmā rú bè ìyī sīlī sī tā à'bā-à'bā bè kī, 'Mā 'dīyī pā 'bá Ôvārī drí àjólé rí ì'dī.' Ítí rí, gólīyī à'dò òjílā dūū àdó'á lāfī Ôvārī kâ àyélé.

⁷ “Gō'dá kpá òzó nī àārī tā àjú kâ trá ānyī ānyī, gō'dá kpá òzó nī àārī tā òmbā kâ trá rí, nī 'è ùrī kò. Tā ítí 'dī 'bá yī ìcā trá à'dólé òzó tā Ôvārī kâ lélé rí kātī. Gō'dá àdūkū àngó nò kâ àcá drē kò. Ngá ònjí àzā 'bá yī à'dò kpá rú 'è'á cáká'dá. ⁸ Pātī ró, 'bādrī à'dò ngá'á 'délé àjú bè 'bādrī àzī drī. Kúmú àngī àzā àjú 'bū 'bá ìyíkā bè à'dò ngá'á ìyī 'délé àjú bè kúmú àngī àzī drī. Gō'dá kpá ìnyákú drī à'dò rú ìyá'á gbī gbī gbī rōò vò drī àzā 'bá yī 'ásī. Lōfó ònjí tètè à'dò 'délé òjílā drī. Lāṅṅò rí 'dī 'bá yī rī'á òzó ngá lāzè-lāzè sīsī rí 'bá drī ìngalé drē àkpākā'dā útī mvá kò rí kātī.”

⁹ Yēsū sò drī-mbílī kpá lājó'bá ìyíkā rí 'bá yī līfī kī nī rí, “Ānī līfī òmbā ānī rú, òjílā à'dò ànī rú trò'á àjílī kúmú àndrá, tálā nī 'dè trá má vó. Gólīyī à'dò ànī ùrūkā 'bá yī òkí'á ònjóró'bí sī jó tā Ôvārī kâ ārī kâ rí 'á. Óótírī ànī àjī àdrélé kúmú àndrá rí, nī à'dò ìcá'á tā àmákā àtálé līfī drī 'bá ró. ¹⁰ Àkpākā'dā àdūkū àngó nò kâ àcá drē kò rí, ìcā-ìcā tā lē 'bá drí tā àtī-àtī tándī Ôvārī kâ nò àtázó zāā bāḍī òjílā drí àngó nò 'ásī kākārā. ¹¹ Òzó úūrū ànī trá trólé àjílī àdrélé kúmú àndrá rí, ànī līndrī ò'bè kò ìjī sīsī tā ànī drí 'è'á àtálā kúmú drí rí tāsī. Nī pē cé ùlī gólīyī Ôvārī drí àtálé ànī drí pèlè àdrérè 'á kúmú àndrá rí ì'dī. Līndrī Tāndī Ôvārī kâ à'dò à'dó'á nī tā àtálé ànī tī sī. Nī àtā ùlī ànī nyāányā kâ rí kò.”

¹² Nīngá sī, Yēsū drí tā àtázó zāā kī nī rí, “Kàyī rí 'dī 'bá yī tú rí, àgò à'dò ìyī àdrúpī rí àlī àṅṅò'á 'balé fūlī volé, tálā àdrúpī là 'dī òjílā àmákā ì'dī. Átá ró rí à'dò kpá tā àlòlā 'dī 'è'á ì'dī ìyī mvá nyāányā òjílā àmákā ró rí drí. Kpá ítí, 'dīyīmá à'dò ìyī rú jā'á kpūrūkélé àkpā ìyī àndrē yī rú átá yí bè, gólīyī 'balé à'dò ró ùfúlī volé. ¹³ Ítí rí, òjílā cé tītī 'bāā ànī lòvó kò, tálā nī lē tā trá má 'á. Òjílā gólīyī àdré 'bá ìyíkā zāā rākā fè kātī ìtú lāṅṅò àmbá 'dī 'bá yī kâ 'ásī rí, Ôvārī à'dò gólīyī pā'á.”

Tā ānyī kâ 'è'á lòfílā jó àngī Ôvārī kâ 'á rí tāsī

(Mátáyō 24.15-28; Lúkã 21.20-24)

¹⁴ Gō'dá Yēsū àtā tā kpá kī, “Dòvó nī ārī drē ùlī ngbàngá nò. Ìzátú, àá'dò ngá ònjí ānyī kâ àtrò'á lòfílā jó àngī Ôvārī kâ 'á 'bā'á à'dólé ìndī ró Ôvārī rí līfī drī 'á. Òzó nī òndrē ngá rí 'dī trá rí, 'dòvó òjílā Yūdáyā 'á rí òrā volé 'wāā'wā únī

'álá iyí nyáanyá pälé. ¹⁵ Ānī gólīyī jó-drī 'álá rī 'bá yī, nī āri gō'dá kō vūdrī filí jó 'álá ngá lōfōlé īvī. Itú-pá yū ngá rú'ba ká rī 'bá yī pázó. ¹⁶ Ānī rī 'bá ngá 'élé ānī drī āmvú 'ásī rī 'bá yī, nī ngá kō gōlé 'bā 'álá itá ānīká ātrōlé. ¹⁷ Kāyī rī 'dī tú rī, ōkó gólīyī cú 'a bē gō'dá gólīyī cú 'dīyímvá ōdé bē drē bā ndrō'á yī rī 'bá yī ā'dō lāṅō nī'á rōō. ¹⁸ Nī irátā tī Ōvārī drī, tālá tā ōnjī rī 'dī ōzó kō rú 'ēē ōzē līmvú sī, ¹⁹ tālá itú lāṅō ká 'dī 'bá yī ā'dō ā'dó'á lāṅō bē rōō, itú āzā 'bá yī drī sī, itōlé kó Ōvārī drī āngó 'bāzó rī sī. Lāṅō ōnjī itī 'dī 'bá yī āndá rú kō ō'dí 'dī vósī. ²⁰ Ōzó Ōvārī āyē lāṅō ōnjī 'dī njālē kāyī dūū sī rī, ōjīlā rī 'bá lédrē-lédrē ró rī yū'dāwá. Tālá ōjīlā gólīyī Ōvārī drī zīlī trá tā lēlé yī 'a rī tāsī, gólá āyē lāṅō ōnjī 'dī njālē kō, ā'dō 'bā'á cé kāyī finyáwá sī.”

Drī-mbílí sōsō Yésū ká ōjīlā līfī tā āmā-āmā ōjīlā āzā 'bá yī ká rī tāsī rī

²¹ “Kāyī rī 'dī sī, ōzó ōjīlā āzā āānī trá tā pēlé ānī drī kī, ‘Nī ndrē drē, 'dīyī pā 'bá āmākā rī rī'á nō’, ngātā ōjīlā āzā ōkī nī rī, ‘Dīyī pā 'bá āmākā gīā rī'á nā’ rī, nī 'bā tā kō ulī gólākā 'dī 'bá yī 'á. ²² Ōjīlā ā'dō ānī'á iyí rī'á ōnjō āgālē kī nī rī, yī ā'dō tā āngū 'bá Ōvārī ká, ngātā yī ā'dō 'dīyī pā 'bá ājólé Ōvārī ngá lésī rī 'dī. Gólīyī ā'dō tā tī drī ā'dīzó rī 'bá yī 'é'á ōjīlā ādózó 'dī sī lā. Ōzó nīcā trá rī, gólīyī ā'dō kpá tā jū'á ōjīlā Ōvārī drī ēpēlé trá pälé rī 'bá yī ādózó.

²³ “Tālá lāṅō rī 'dī 'bá yī tāsī ndrī rī, 'dōvō ānī līfī ōmbā ānī rú kákárā līmú kátí. Má sō drī-mbílí ānī līfī tā 'dī 'bá yī tāsī drē ākpākā'dā, ōzó iyí ānī ādó kō.”

Tā āgō-āgō Yésū ká tāsī rī

(Mātáyō 24.29-44; Lúkā 21.25-33)

²⁴ Gō'dá Yésū drī tā átázó gólīyī drī kpá ōzó ulī Īsáyā drī átálé rī kátí kī nī rī, “Lāṅō rī 'dī 'bá yī vósī, tā nō 'bá yī ā'dō ā'dó'á,

‘Iníríkúwá ā'dō āsī'á āmvū itú līfī. Gō'dá párá iwá vō kō ngáčī bē.

²⁵ 'bī'bwá ā'dō lō'dé'á inyákú drī 'būū lésī.

Ngá 'būū 'álá rī 'bá yī ndrī drī rú iyázó kīzī-kīzī.’

Īsáyā 13.10; 34.4

²⁶ “Itú rī 'dī tú rī, ōjīlā drī mā Ōvārī drī ājólé ūrú lésī rī ndrēzó tō ānīrī 'á ūrú lésī mbārāsāsā bē. Má ā'dō ānī'á cú mbārākā āngī bē gō'dá kpá āmbā Ōvārī ká rī bē. ²⁷ Má ā'dō mālāyīkā āmākā rī 'bá yī ājólé vō āngó nō drī rī 'ásī ndrī, tālá nī'á ōjīlā gólīyī Ōvārī drī ēpēlé trá tā āri 'bá āmākā ró rī 'bá yī ē'bélé tū vō ālō 'á āngó drī sī ndrī.”

²⁸ Yésū ātā kpá gólīyī drī kī nī rī, “Nī ĩsū tā lāmbé gólá ōzē līmvú ā'dá 'bá kī trá ānyī 'é'á ācálé rī tāsī. Ōzó nī ōndrē fē bī ā'dō trá ārō'á kē'dā-kē'dā rī, 'dī nī ĩsū kī nī rī, ōzē līmvú trá 'é'á ācálé. ²⁹ Itī rī, ōzó nī ōndrē ngá má drī tā lā āngūlī 'dī 'bá yī trá rú 'é'á rī, nī ā'dō nī'á lā kī, itú má drī 'ézó āgōlé 'á lā rī bī 'é'á ācálé. ³⁰ Má ātā ānī drī nō ulī pātī-pātī 'i. Tā má drī átálé ānī drī nō 'bá yī ndrī ā'dō rú 'é'á drē ākpākā'dā ōjīlā ūrūkā 'bá yī gólīyī lédrē-lédrē ró ngbāāngbānō nō 'bá yī ōdrāā drē kō. ³¹ Inyákú drī 'būū bē ā'dō rú ndē'á. Gō'dá tā āmākā má drī átálé nō 'bá yī ndēé rú kō, ā'dō rú 'é'á ndrī.”

³² Yésū ātā kpá kī nī rī, “Ōjīlā āzākā nī kāyī má drī ācázó āgōlé āngó nō 'á rī kō. Gō'dá mālāyīkā 'būū 'álá rī 'bá yī nī kpá kō. Kpálé mā Ōvārī rī mvá ró rī nī kāyī rī 'dī kpá kō, cé Ōvārī āmā átā nī iyīngá nī. ³³ Ānī līfī ōmbā ānī rú, nī rī tī irátā-irátā sī, tālá mī nī kāyī mbīmbī tā rī 'dī drī 'ézó ā'dó'á 'á lā rī kō.

³⁴ “Āgō-āgō āmākā ā'dō 'bā'á ōzó āgō gólá 'bā āyē 'bá ngázó nīlī ācī 'á rī kátí. Drē ākpākā'dā gólá ngá drē kō rī, gólá lānjī lōsī trá cé tīfī ngá 'é 'bá iyīkā drī 'élé. Gólá ātā tā kpá lómígówá iyīkā āfī tī rī drī vō āfīlī dódó. ³⁵ Ānī līfī ōmbā tā āmākā āfīlī dódó, ōzó lómígówá 'dī kátí, nī nī kō má ā'dō ācá'á āgōlé āngó tū. Má ā'dō iyīngá ācá'á āgōlé lānjátulī sī, ā'bī ító 'á, 'ā'ú-lúgú cīrī sī ngātā cījīnó yā rī. ³⁶ Nī kō ā'dú kō. Nī rī njāā, má ā'dō ācá'á āgōlé nyī ró ānī ūsúlī itú ānī drī nīlī kō rī 'á. ³⁷ Má ātā kpá ulī ālōlā nō 'dī ānī drī ndrī. Ānī līfī ōmbā tā rī 'dī drī dódó. Ulī ādūkū āmākā ānī drī rī 'dī 'dī.”

Tā ōkó āzā drī dō dāzó Yésū drī rī

(Mātáyō 26.1-16; Lúkā 7.37-38; Yōwání 12.1-8)

14 ¹ Kāyī āmbúkū lākī trá rī itú kārāmā lāvū-lāvū kōrō ká³¹ rī drī 'ézó ācálé. Kārāmā rī 'dī ūzī kpá kārāmā āmbātā ākú ākó rī nyā ká. Drē ākpākā'dā sīsī kāyī kārāmā 'dī ká drī ācá ākó rī, drī-'bá āngī Yúdā yī ká rī 'bá yī gō'dá lā'bī ímbá 'bá bē trá rī'á iyí tā lōndā'á inīnī ró Yésū rī rüzó fūlī volé. ² Kpálé gólīyī lē bē trá Yésū rī fūlī rī, gólīyī kī nī rī, “Mā rú gólá kō kāyī kārāmā ká 'dī sī, tālá ōjīlā dūū 'dī 'bá yī ōzó iyí ngāā āwá ró Yésū rī pälé cú āmā drīgá sī.” Gólīyī lē kārāmā ādūkū tēlé 'dī.

³ Kāyī rī 'dī sī, Yésū rī gógó rī'á Bētānī 'álá. Gólá rī āgō āzā gólá drī édélé ngá lāzē āri ká 'ásī, rú bē Símónā rī drī 'bā 'álá. Gō'dá Yésū yī bē trá rī'á nyāsā nyā'á tólá rī, ōkó āzā drī ngázó āfīlī cú mālāngī³² dō ājī bē tūrū-tūrū lāgī lā drī 'bālē kōrō rī ká bē yī drīgá. Dō rī 'dī, rú lā rī'á nārādā. Itī rī, ōkó 'dī drī cāzó Yésū ngálá. Drīlā mālāngī tī pīzó, gō'dá dō 'á lā 'dī útúzó trūtrū tīlīlī Yésū drī, ā'dō ró bē gólá rī injīzó.

⁴ Nīngá sī, ōjīlā ūrūkā 'bá yī jó 'álá rī yī drī ngázó rī'á ulī átálé āwā sī iyí lāfálé 'ásī kī nī rī, “Ōkó 'dī izā dō lāgī lā drī 'bālē kōrō 'dī dālē vūdrī ā'dō tāsī yā? ⁵ Lāfā gīzó lā rī lāvū gārā lāfā ngá 'é 'bá ká ndrō ālō ká rī drī sī. Gólá ā'dō tíkó dō 'dī lāzī'á gīlī volé tālá lāfā lā 'dī tāsī fēlé ngá ākó lē 'bá drī.” Gólīyī ātā ulī trá rōō ōkó rī 'dī drī.

³¹14.1 Kārāmā lāvū-lāvū kōrō ká 'Dī kārāmā ōjīlā Yúdā yī ká drī kāyī gólīyī ā'bīyá yī drī āfōzó Māsīrī 'ásī rī tā lā ĩsūzó rī. Gólīyī ūfū kābīlīkī āri lā lōbélé gólīyī drī āfī tī sī, ā'dō ró bē lāmbé ró mālāyīkā drī ndrēlé lāvūzó bē kōrō āfī tī sī tā lā ōzó mvá drī-káká gólīyīkā ágó ró rī 'bá yī ūfū kō.

³²14.3 Mālāngī 'Dī ēédé kúnī zīlī ālābāsētā rī 'ásī.

⁶ Ítí rí, Yésū drí tā-drī lōgōzó gólíyí drí kī nī rí, “Nī rí òkó 'dī íkpókpolólé á'dò tāsī yā? Gólá 'è tā sūsū trá má drí.
⁷ Ngá ákó lé 'bá á'dò á'dó'á zāā ānyī ānī drí pālé zāā cé, òzō ānī drí lēlé rí tí. Gō'dá mà rí gógó á'dó kò zāā cé ānī bē.
⁸ Òkó nō 'è ngá gólá drí ícálé 'ēlá má drí rí trá. Gólá dā dō ājī bē tūrū-tūrū 'dī trá má drī āmā rúbá édélé sīsī āmā āvō lāpī ákó 'bú 'á.³³ ⁹ Pātī vō drī 'ásī ndrī āngó 'ásī, òjílá òtírī rī tā átī-átī Òvārī ká ngílí rí, gólíyí á'dò kpá tā òkó nō drí 'ēlé trá nō ngí'á tólá, gólá rí tā āāgā ró bē drī 'á.”

¹⁰ Vó lá sī, lājó'ba ālō mūdri-drī-lā-ngā-rī rí 'bá yī lāfálé 'ásī rú bē Yúdā Ísikāriyótā rí drí ngāzó nílí drī-'bá āngí Yúdā yí ká rí 'bá yī rí ngálá, á'dò ró bē Yésū rí drī-bā fēlé rūlī. ¹¹ Gólíyí rí'á āyikō āmbá sī úlí Yúdā ká 'dī 'á. Nīngá sī rí, gólíyí drí tā 'bāzó lāfā fēzó Yúdā drí. Tā rí 'dī tāsī rí, Yúdā drí lāfī ndāzó Yésū rí fēzó gólíyí drīgá.

Tā Yésū drí ngá nyānyā ādūkū nyāzó lājó'ba íyíkā rí 'bá yī bē

(Mátáyō 26.17-30; Lúkā 22.7-23; Yōwání 13.21-30)

¹² Kāyī drī-káká kārāmā āmbātā ākú ákó rí ká, gō'dá kpá rí'á kāyī rīzó kábīlīkī ūlīlī lāmbé lāvū-lāvū kōrō áfī tī sī ká ró rí 'dī, lājó'ba Yésū ká rí 'bá yī drí ngāzó gólá rí íjílí kī nī rí, “Nī lē āmā drí vō édélé āngó lé, á'dò ró āmā drí nyāsá lāvū-lāvū kōrō ká nō nyāzó 'á lá kpākā ālō yā?”

¹³ Nīngá sī, Yésū drí lājó'ba íyíkā rī rí 'bá yī āzízó gólíyí mūdri-drī-lā-ngā-rī 'dī 'bá yī lāfálé sī. Drílā ngāzó tā pēlé gólíyí drí kī nī rí, “Nī nī filí Yērōsálēmā 'álá. Tólá nī á'dò āgō úsú'á rí'á līmuvó līmuvó līmuvó bē dūū yí 'á rí nī'á. Nī 'dē, nī bē ró gólá rí vó, būū gólá òfī ró jó 'álá. ¹⁴ Gō'dá nī íjī ró tā jó līpī 'dī tī kī nī rí, ‘Tā ímbá 'bá íjī tā nō nī kī, ‘Jó ūmú ká āngó lé ró āmā drí nyāsá kārāmā lāvū-lāvū kōrō rí ká nyāzó 'á lá lājó'ba ámakā rí 'bá yī bē yā?’” ¹⁵ Tólá rí, jó līpī á'dò ānī ājī'á jó lākū úrú lésī rí 'álá, éédé trá njāā tārābízā yí bē yí 'á. Nī édē vō rí 'dī āmā drí ngá nyāzó 'á lá tólá.”

¹⁶ Ítí rí, lājó'ba rī 'dī 'bá yī drí ngāzó nílí íyī. Gō'dá gólíyí drí cāzó jārībā āngí nā 'álá. Gō'dá tā Yésū drí rālē trá gólíyí drí 'dī 'bá yī, drílíyí 'ézó lá, té òzō Yésū drí átálé rí tí. Drílíyí nyāsá 'ézó dódó ítí kārāmā lāvū-lāvū kōrō rí ká tāsī.

¹⁷ Nīngá sī, lānjátúlí bē, Yésū yī drí cāzó tólá lājó'ba íyíkā mūdri-drī-lā-ngā-rī 'dī 'bá yī bē nyāsá kārāmā ká nyālē.

¹⁸ Gō'dá gólíyí drē rí'á drī gbāā tārābízā rú sī nyāsá nyā'á íyī rí, Yésū drí ngāzó tā átálé gólíyí drí kī nī rí, “Pātī ró, òjílá ālō ānī rí 'bá tārābízā rú sī nyāsá nyālē nō 'bá yī 'ásī á'dò āmā drī-bā fē'á nī ājū-'bá-āzī ámakā yí drí.”

¹⁹ Gō'dá lājó'ba 'dī 'bá yī árílí bē úlí 'dī 'bá yī rí, drílíyí á'dózó tā ísū-ísū ró. Gō'dá gólíyí drí ngāzó ālō-ālō Yésū rí íjílí kī nī rí, “Á'dò ícá'á trá má drí á'dózó òjílá rí 'dī ró yā? Ícá kò.” ²⁰ Ítí, Yésū drí tā-drī lōgōzó gólíyí drí kī nī rí, “Gólá 'è 'bá āmā drī-bā fēlé rí, ānī lājó'ba ámakā nō 'bá yī lāfálé sī. Gólá 'dī 'è 'bá āmbātā íyíkā trólé solé sāānī mvá átó ká 'á 'dūwā má bē rí. ²¹ Mā gólá ājólé úrú lésī rí, á'dò drá'á nyé òzō ígílí trá búkū Òvārī ká 'á āmā tāsī rí kátí. Gō'dá āgō gólá 'è 'bá āmā drī-bā fēlé āmā ājū-'bá-āzī yí drí 'dī, lāñō á'dò 'dē'á gólá drī rō. Á'dò á'dó'á kó tándí ró tī òzō úfī āgō rí 'dī kò'dáwá rí.”

²² Gō'dá gólíyí drē bē zāā ngá nyā'á íyī rí, Yésū drí āmbātā ātrōzó āwō-ítí 'ézó Òvārī drí, gō'dá gólá drí 'á lá pīzó. Gólá drí trōzó lá fēlé lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yī drí ndrī, gō'dá drílā tā átázó gólíyí drí kī nī rí, “Nī nyā, nōō āmā rúbá 'í.”

²³ Vó lá sī, Yésū drí ígā òdrá ālā'bā ká rí ātrōzó. Drílā āwō-ítí 'ézó Òvārī drí. Gō'dá gólá drí trōzó lá fēlé lājó'ba íyíkā yí drí. Drílíyí mvūzó lá. ²⁴ Gólíyí òtírī rī mvūlá rí, Yésū drí tā átázó gólíyí drí kī nī rí, “Nōō āmā ānī tā-drī lēlé ó'dí rí ká, gólá 'è 'bá rālē má rú sī rí 'dī ānī òjílá dūū pālē, òzō Òvārī drí 'bālē trá rí tí. ²⁵ Mā átā ānī drí nō tā pātī 'í. Nōō rí vósī, mā mvú òdrá ālā'bā ká gō'dá kò ānī bē kpá ó'dí, mā á'dò mvú'á lá ānī bē té ítú gólá òjílá drí Òvārī rí ndrēzó āngó nō rú 'bá ró rí sī.”

²⁶ Nīngá sī, gólíyí drí ngāzó lōngó ngólé Òvārī rí luyízó. Vó lá 'ásī, drílíyí ngāzó fólé nílí úní fē dō ká bē yí drī drī 'álá.

Tā Yésū drí tā āngūzó kī, Pétērō á'dò íyí tī gā'á rí

(Mátáyō 26.31-35; Lúkā 22.31-34; Yōwání 13.36-38)

²⁷ Lāfī drī rí, Yésū drí tā átázó lājó'ba íyíkā rí 'bá yī drí kī nī rí, “Nī á'dò ndrī 'dó āmā āyé'á. Á'dò á'dó'á òzō Òvārī drí átálé trá ākú ró búkū íyíkā 'á rí kátí kī, yí á'dò lókí 'bá fū'á, gō'dá kábīlīkī á'dò rú lāpē'á ndrī.³⁴ ²⁸ Mā átā ānī drí, òzō má òlīdrī trá òdrā 'ásī rí, má á'dò cā'á sīsī ānī drí Gālíláyā 'álá, nī á'dò āmā úsú'á tólá.”

²⁹ Nīngá sī, Pétērō drí ngāzó tā átálé Yésū drí kī nī rí, “Òzō á'dò kpálé lājó'ba òjā ūgúlí nī ní drí rí, mà rí gógó nyānyā lá já ūgúlí ní drí kò ālōwálá.”

³⁰ Nīngá sī, Yésū drí tā-drī lōgōzó drílā kī nī rí, “Mā átā tā pātī 'í ní drí. Ngáčī nō sī, drē ākpākā'dā 'ā'ú-lúgú 'bé cīrī kò āndálá rī, ní á'dò tī gā'á má rú sī. Nī á kī'á nī rí, yí nīī má kò āndálá nā.”

³¹ Gō'dá Pétērō drí tā átázó ngbálá-ngbálá kī nī rí, “Mā rí'á njāā drálé ní bē, má gāā tī kò.” Gō'dá lājó'ba āzā 'dī 'bá yī átā íyī kpá ndrī 'dó úlí Pétērō ká ālólá 'dī 'dī.

Rātāā Yésū ká 'ēlé Gētēsēmānī 'álá drē ākpākā'dā úfú gólá kò rí

(Mátáyō 26.36-46; Lúkā 22.39-46)

³² Nīngá sī, Yésū yī lājó'ba íyíkā yí bē, drílíyí ngāzó nílí vō zīlī Gētēsēmānī rí 'álá. Tólá, Yésū drí tā átázó gólíyí āzā 'bá yī drí kī nī rí, “Nī rí nōngá, mà drē nī'á rātāā 'ēlé.”

³³14.8 Lā'bí Yúdā yí ká vó ró, ímī āvō dō sī ākpākā'dā sīsī lāpī ákó lá 'bú 'á.

³⁴14.27 Zékāriyā 13.7

³³ Nīngá sī, Yésū drí Pétērō, Yākóbā gō'dá Yōwānī yí bē drīzō kpāā yí bē. Drílā ngāzō à'dólé tā ṣsū ró rōō gō'dá kpá ìzā ró. ³⁴ Gō'dá nīngá sī, drílā tā átázó gólíyī drí kī nī rī, “Mā trá rī'á ìzā ró rōō, má ṣsū tā kī, ìzā má rú trá rōō, à'dò àmā fū'á nī. Nī rī nōngá ṣṣī lōmbā sī à'dólé ànī vó lōkílí.”

³⁵ Ítí, Yésū drí nīzō gbíyá àtí 'álá. Drílā ngāzō íyí àdálé àdrū vūdrí, gō'dá ngāzō tī írātálé Ôvārí drí kī nī rī, “Ôzō ìcā trá rī, ní àyē má kō ìzā nīlī. ³⁶ Àmā átá, rī'á ní drí lànṣò àkó tā tī 'èzō cé tīfī. Ítí rī, ní trō ìgā lànṣò ká nō volé má drīgá sī. ³⁵ Gō'dá kpálé má òlè ní drí àmā pālè rī, má à'dò ngá ní drí lèlè má drí 'èlè rī 'è'á.”

³⁷ Vó là sī, Yésū drí ngāzō gólé lājó'ba íyíkà nà 'dī 'bá yí ngálá. Gólá úsú gólíyī à'dú kō'á. Gō'dá drílā tā átázó Sīmónā Pétērō drí kī nī rī, “Sīmónā, ànī à'dú kō'á yā? Nī ícā kō rílí cé ìtú-pá àlò ṣṣī ngbà vó lōkílí yā? ³⁸ Àmā àdrúpí yí, nī lōkí ànī nyáanyá gō'dá ní írātā ró tī, tálá nī òzò kō tā ànyá 'èè. Má nī trá, nī lè tā mbìmbì rī 'èlè, gō'dá ànī mbàràkà àkó 'èzò là.”

³⁹ Nīngá sī, Yésū drí ngāzō nílí kpá ó'dí nī'á rātāā àlòlā 'dī 'èlè Ôvārí drí. ⁴⁰ Gō'dá gólá àgō bē lājó'ba íyíkà nà 'dī 'bá yí ngálá rī, gólá úsú gólíyī kpá zāā à'dú kō'á, tálá gólíyī rī'á līndī'á. Gō'dá Yésū drí gólíyī ìjízó kī, “Nī rī à'dú kólé nōtí à'dò tāsī yā?” Nīngá sī, gólíyī nīlī tã-drī ìyí drí 'è'á lōgólá Yésū drí rī kō. ⁴¹ Nīngá sī, Yésū drí ngāzō nílí kpá ó'dí rātāā 'èlè, gō'dá drílā àgōzò. Gō'dá gólá úsú bē lājó'ba íyíkà nà 'dī 'bá yí drē kpá zāā à'dú kō'á rī, drílā ngāzō tā átálé gólíyī drí kī nī rī, “Ànī drē zāā à'dú kō'á yā? Ícā trá 'dī. Nī ndrē drē, ngbāangbānō rī, má gólá Ôvārí drí àjólé úrú lésí rī ó'è trá fēlā àjú-'bá-àzì drīgá. ⁴² Gólá àmā drī-bā fē 'bá rī trá ànī'á. Nī ngá úrú, má nī ró rú úsúlí gólíyī bē lāfī 'á.”

Tā ódrí Yésū rī rüzó rī

(Mátáyō 26.47-56; Lúkà 22.47-53; Yōwānī 18.3-12)

⁴³ Yésū òtírí rī ùlī átálé rī, Yúdā gólá à'dò 'bá àlò lājó'ba mùdrī-drī-là-ngā-rī Yésū ká rī 'bá yí 'ásí rī drí àcázó. Gólá àdrī òjílā tīlīlī kpāā yí bē. Gólíyī cú līgú mbèlèsò-mbèlèsò rī 'bá yí bē, gō'dá kpá pīdrīgú kùjúbì-kùjúbì rī 'bá yí bē. Òjílā tīlīlī àjólé Yúdā bē 'dī 'bá yí, drī-'bá àngí Yúdā yí ká rī 'bá yí, lā'bí ìmbá 'bá yí, gō'dá kpá òjílā gólíyī à'dò 'bá sīṣì-lésí rī 'bá yí bē àjò gólíyī nī.

⁴⁴ Drē àkpākā'dā gólíyī àcá drē kò'dáwá rī, Yúdā rī 'dī lè tã-drī trá kírí ró òjílā tīlīlī 'dī 'bá yí drí Yésū rī à'dázó. Gólá kī òjílā rī 'dī 'bá yí drí rī, “Òjílā gólá má drí àmvólé gōzò bī-'balé là volé rī, 'dī gólá 'dī ànī drí rùlī àngbū òmbélé njírí-njírí trólé volé lōkí-lōkí là ró rī.” ⁴⁵ Nīngá sī, gólíyī àcá bē rī, kòrò Yúdā drí ànīzò Yésū rī zīlī “Tā ìmbá 'bá!” gō'dá gólá rī àmvózó gōzò bī-'balé là volé. ⁴⁶ Ítí rī, kòrò àgō 'dī 'bá yí drí ngāzò ndrólé àngbū Yésū drī. Gō'dá drílíyī Yésū rī rüzó. ⁴⁷ Bē trá ítí rī, lājó'ba Yésū ká àlò rī drí ngāzò līgú mbèlèsò íyíkà àngílí àhōwā, fóká là 'ásí rú füzó. Gō'dá drílā àgō àzā àlò rī bī là gāzò njíyá. Àgō 'dī rú 'bū 'bá drī-'bá drī-'bá àzì drī ká rī 'dī.

⁴⁸ Nīngá sī, Yésū drí tā átázó òjílā dùú 'dī 'bá yí drí kī nī rī, “Nī ànī àmā rùlī pīdrīgú àndrē àndrē bē gō'dá kpá līgú mbèlèsò-mbèlèsò bē à'dò tāsī yā? Mā drī-'bá òjílā ònjí ká 'ì mīrī rú yā? ⁴⁹ Mā rī rílí ànī bē ìtú vósí cé. Má rī rílí tā à'dálé à'dī-drī jó àngí Ôvārí ká rī ká 'á. Drē má à'dò bē tólá rī, ní rú má kō. Gō'dá 'dī rī'á mbì, tā tā ìgī Ôvārí ká drí átálé rī drí rú 'èzò.”

⁵⁰ Ítí rī, lājó'ba Yésū ká 'dī 'bá yí ndrī drí Yésū rī àyézó, gō'dá ngāzò rálé ìyí volé.

⁵¹ Gō'dá àgō ànjí àlò ítá tándí gō 'bá tákó yí rú rī trá rī'á 'dè'á Yésū vósí. Gō'dá òjílā 'dī 'bá yí ndrò ìyí bē àngbū drī là rī, ⁵² drílā íyí ànjózó àpōwā, ítá íyíkà àlò 'dī àyélé gólíyī drīgá, rāzò ùndú ró.

Tā Yésū rī àjízó drī-'bá Yúdā yí ká àndrá rī

(Mátáyō 26.57-68; Lúkà 22.54-55, 63-71; Yōwānī 18.13-14, 19-24)

⁵³ Nīngá sī, òjílā 'dī 'bá yí drí Yésū rī drīzò àjílí àmbá drī-'bá àngí Yúdā yí ká rī 'bá yí ká rī àndrá. Drī-'bá àngí àzā 'bá yí 'dò ndrī lā'bí ìmbá 'bá yí bē, gō'dá gólíyī à'dò 'bá sīṣì-lésí rī 'bá yí bē drí rú è'bézó tū tólá. ⁵⁴ Gō'dá Pétērō drí ngāzò 'délé Yésū yí vó gīà jējē ró volé 'álá. Vó là sī, drílā àfízó kírí à'dī-drī àmbá drī-'bá àngí Yúdā yí ká rī 'bá yí ká rī ká 'á. Tólá drílíyī rízó lāsì yálé kpākā àlò lómígówá 'dī 'bá yí bē.

⁵⁵ Gō'dá jó 'álá rī, drī-'bá àngí 'dī 'bá yí ndrī 'dò tā kī 'bá àzā 'bá yí bē rī'á zāā ìyí tā ífí lōndā'á lò'bālè Yésū rú cú ítí, à'dò ró bē gólá rī füzó volé. Nīngá sī rī, Yésū rī'á cú ítí tā ònjí àkó. ⁵⁶ Òjílā dùú àdò ìyí ònjò trá Yésū rú. Gō'dá ònjò drílíyī lò'bālè Yésū rú 'dī 'bá yí 'bē drī kō àlòwálá. ⁵⁷ Òjílā ùrúkà 'bá yí ngá ìyí àdrélé cú úrú tā lò'bālè Yésū rú ònjò sī kī nī rī, ⁵⁸ “Mā àrì gólá trá tā átá'á kī nī rī, yí à'dò jó àngí Ôvārí ká òjílā mvá drí bélé ní nò ùfú'á ìzálé volé. Gō'dá kàyì nà sī, yí à'dò jó àzā Ôvārí ká òjílā mvá drí bélé ní kò'dáwá rī bē'á.” ⁵⁹ Gō'dá ònjò gólíyíkà 'dī à'dò bē kpá trá lé ítí rī, 'bē drī kpá kō ùlī àzā drílíyī lò'bālè trá rī 'bá yí bē.

⁶⁰ Nīngá sī, àmbá drī-'bá àngí 'dī 'bá yí ká 'dī drí ngāzò àdrélé úrú tā kī 'bá ndrī àndrá, tálá Yésū rī ìjílí tā ìjì sī. Ítí gólá kī Yésū drí rī, “Ní lōgōò ùlī àmbá òjílā nò 'bá yí drí rízó ànī àlī ànjólé 'dī sī là nò kō yā?” ⁶¹ Lé ítí rī, Yésū rī íyíngá gbò títí ró ùlī ìjílí 'dī drī là lōgō àkó.

Drī-'bá drī-'bá Yúdā yí ká 'dī 'bá yí ká 'dī drí Yésū rī ìjízó kpá ó'dí tā ìjì sī kī nī rī, “Ní ṣsū ànìkà bē rī, ní 'díyí pà 'bá àjólé úrú lésí rī 'dī, gō'dá kpá Ôvārí gólá tándí àkí rī mvá là 'ì yā?” ⁶² Nīngá sī, Yésū drí tã-drī lōgōzò kī, “Pàfī, má fí 'dī gólá ní drí tā là átálé 'dī. Gō'dá ní à'dò má gólá Ôvārí drí àjólé úrú lésí nò ndrē'á kàyì rī gógó 'dī sī, má òtírí rī Ôvārí mbàràkà àkí rī drī-àgò drī lésí ró rī, ní à'dò kpá àmā ndrē'á àgō-àgò rī 'dī sī àngó nò 'á mbàràkà Ôvārí ká bē.”

⁶³ Nīngá sī, drī-'bá àngí 'dī drí ngāzò òmbā ró. Drílā ítá íyíkà sízó òmbā sī, gō'dá tā átázó kī nī rī, “Ícá gō'dá kō òjílā àzā 'bá yí drí kpá ngāzò ìyí ùlī átálé tī gā 'bá ró. ⁶⁴ Ànī òjílā nò 'bá yí, ní àrì lā'dá gólákà Ôvārí rú nò trá. Àgō nò lè íyí

³⁵ 14.36 Ìgā lànṣò ká 'Dī rī'á òdrá Yésū ká fē lāfī-lāfī drī rī 'dī gō'dá kpá lànṣì-lànṣì tā ònjí òjílā ká ndrī rī nīnjì là ká 'ì.

'bālē á'dólé Ôvārí kátí, 'dñ sú kō. Á'dò bē trá ítí rí, mā lēé gō'dá tī gā 'bá āzā kō. Tā řsū āníkā tā 'dī 'á rí íyíkā āngō tí ró yā?" Gō'dá nīngá sī, gólíyī drí ngāzō 'dó tā kílí Yésū rú kī nī rí, "Úfū gólá volé."

⁶⁵ Ítí rí, lómígówá āzā 'bá yī drí ngāzō rí'á tú lúwúlí gólá rú. Drílíyī gólá rí říří òmbézo kpāākū ítá sī. Gō'dá gólíyī drí rízo Yésū rí áđílí drí mbācīkō sī kī kī. Gō'dá āgōzō íyī tā átálé kī nī rí, "Ní kī yī á'dò tā āngū 'bá 'í rí, ní á'dā drē ngbāāngbānō ngátá á'dí đí nī āmā lāfálé sī nī yā rí." Gō'dá ítí rí, lómígówá āzā 'bá yī gólíyī lāfálé 'ásí drí gólá rí trōzō cālē rōō.

Tā Pétērō drí tī gāzō Yésū rú sī rí

(Mātáyō 26.69-75; Lúkā 22.56-62; Yōwání 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Yésū òtírí 'bāā drē tā kī 'bá āndrá jó 'álá rí, Pétērō drí rízo íyíkā ākpā á'đí-drī 'á řvī. Ízámvá ālō gólá á'dó 'bá rú ř'bū 'bá drī-'bá āngí 'dī ká rí ró drí ānīzō ānyí Pétērō lāgátí á'đí-drī 'á. ⁶⁷ Gō'dá nīngá sī, gólá ndrē bē Pétērō rí'á lāsí tī rí, drílā ngāzō gólá rí ndrēlē trīří. Nīngá sī rí, drílā tā átázō kī nī rí, "Hé, nī ákī ří kpá Yésū Nāzārétá lé 'bá ró rí bē!"

⁶⁸ Ítí rí, Pétērō drí tī gāzō dó. Gólá kī nī rí, "Má nīří tā āníkā rí'á átálá 'dī 'bá yī kō'dáwá. Má nīří āgō 'dī kō." Gō'dá Pétērō drí ngāzō nílí gōlē áří ndōgō ká tī 'álá ró. Kōrō 'á'ú-lúgú drí cīří 'bēzō. ⁶⁹ Gō'dá rú ř'bū 'bá ízámvá ró 'dī ndrē bē gólá ādréré 'á áří ndōgō ká rí tī 'álá rí, drílā ngāzō tā átálé kpá ó'dí òjílā gólíyī á'dó 'bá trá ādré'á ānyí rí 'bá yī drí kī nī rí, "Má nī trá, āgō nō rí'á òjílā Yésū ká ř'dí." ⁷⁰ Ítí rí, Pétērō drí tī gāzō kpá ó'dí kī, "Á'dó má ř'dí kō."

Gō'dá řtú-pá dā vósí rí, òjílā gólíyī rí 'bá ādrélé ānyí Pétērō lāgátí rí 'bá yī drí ngāzō tā átálé kī nī rí, "Pāříří, nī rí'á ālō òjílā Yésū ká rí 'bá yī 'ásí, tálā ní ānī Gālíláyā lésí."³⁶

⁷¹ Gō'dá Pétērō drí ngāzō íyī lātrílí kī nī rí, "Ōzō má āādō ònjō 'í rí, ngá āzā ò'è má. Nī fū má tākó kō. Má nīří āgō ānī drí rí'á tā lā átálé 'dī kō." ⁷² Nīngá sī, kōrō 'á'ú-lúgú drí cīří 'bēzō āndálā ří lā ró. Nīngá sī, úlí Yésū ká átálé trá kī'á nī rí, drē ākpākā'dā 'á'ú-lúgú 'bē cīří kō āndálā ří rí, ní á'dò tī gā'á kī nī rí, yī nīří má kō'dáwá āndálā nā rí drí kōrō āgāzō Pétērō drīří. Ítí rí, kpāřfū Pétērō drí fūzō āwó bē ònjí tētē ró řlīndří bē cōrō-cōrō tā ònjí íyíkā 'dī tāsí.

Tā kúmú Pílátō drí tā Yésū ká kīzō ányā ró rí

(Mātáyō 27.1-2, 11-26; Lúkā 23.1-5, 13-25; Yōwání 18.28–19.16)

15 ¹ Ākpā cīřínó, gólíyī tā kī 'bá ró rí yī ndrī drí rízo řyī tā ř'bílí řyī lāfálé 'ásí Yésū rú. Gólíyī ř'dí drī-'bá āngí Yúdā yī ká rí 'bá yī, gō'dá gólíyī řsīří-lésí rí 'bá yī, lā'bí ímbá 'bá yī bē. Nīngá sī, drílíyī tā-drī kīzō Yésū rí òmbélé drīří ājílí kúmú Pílátō³⁷ āndrá, Pílátō òlē ró tā-drī bē gólá rí fūzō.

² Gō'dá nīngá sī, gólíyī řílí bē kúmú Pílátō drīří jó 'álá tā Yésū ká 'dī ngílí drílā rí, Pílátō drí ngāzō Yésū rí řjílí kī, "Ní ř'dí kúmú āngí òjílā āníkā Yúdā yī ká rí ká yā?" Nīngá sī, Yésū drí tā řjī kúmú ká 'dī drī lā lōgōzō kī, "Á'bā'á ří òzō ní drí átálé 'dī tī."

³ Nīngá sī, drī-'bá āngí Yúdā yī ká 'dī 'bá yī drí ngāzō tā 'bālē kpá ó'dí Yésū rú. Gólíyī kī nī rí kúmú Pílátō drí rí, Yésū ò'è tā ònjí trá dūū. ⁴ Gō'dá tálā úlí 'dī 'bá yī tāsí rí, Pílátō drí ngāzō Yésū rí řjílí kpá ó'dí, "Ní á'dò tā nō drī lā lōgō'á trá yā? Ní ārī tā ònjí āníkā 'élé dūū nō tā lā trá yā?" ⁵ Á'dò bē ítí rí, Yésū lōgōō tā řjī 'dī drī lā kō kúmú Pílátō drí ālōwálā. Ítí rí, Pílátō rí tī drí á'đízō ndrú.³⁸

⁶ Gō'dá lā'bí āzā kpá bē rí'á káyí kārāmā lāvū-lāvū kōrō ká nā 'á, ódrí òjílā ālō řnjízō volé gāņīmā 'ásí. Òjílā gólá ódrí řjílí řnjílí rí, gólá ř'dí řnjílí gāņīmā 'ásí. ⁷ Āgō āzā bē rí'á gāņīmā 'á, rú lā Bārābā. Gólíyī rí'á òjílā řrūkā gā 'bá trá řyī kōrā ró rí 'bá yī bē. Bārābā rí gógó fū òjílā āzā 'bá yī trá káyí gólá drí tā sōzō òjílā 'á rú řalé kōrā ró řjírī Rómā ká rú rí sī. ⁸ Tálā lā'bí 'dī tāsí rí, òjílā řlīří drí ānīzō řyī kúmú Pílátō ngálā tā řjílí gólá tī òjílā ālō gāņīmā 'á rí řnjī-řnjī lā volé rí tāsí, òzō gólá drí řrī trá 'élā ndrō vósí cé řtú kārāmā rí 'dī ká tú rí kátí.

⁹ Nīngá sī rí, kúmú Pílátō drí ngāzō òjílā rí 'dī 'bá yī řjílí kī nī rí, "Ní lē má řnjī kúmú āngí ānī Yúdā yī ká nō ř'dí volé gāņīmā 'ásí yā?"³⁹ ¹⁰ Pílátō řjī tā 'dī ítí lā 'dī ró, tálā gólá nī trá dódó kī nī rí, drī-'bá Yúdā yī ká 'dī 'bá yī 'è řyī Yésū rí rúlí řjílí yī drí, tálā drī-ācē Yésū ká 'dī āgī-āgī gólíyī řříří. ¹¹ Gō'dá drī-'bá rí 'dī 'bá yī lēé řyī tā rí 'dī kō ālōwálā. Gō'dá gólíyī rí řyíkā trá zāā tā sōlē òjílā řlīří 'dī 'bá yī 'á, á'dó ró tā řjílí Bārābā rí řnjízō ř'dí volé gāņīmā 'ásí Yésū rí vō 'á.

¹² Nīngá sī, Pílátō drí gólíyī řjízō kī, "Ní lē má ò'è á'dò ř'dí gólá ódrí řlīří trá kúmú Yúdā yī ká ró nō drí yā?" ¹³ Ítí rí, òjílā řlīří 'dī 'bá yī drí ngāzō āngbálé kāwō kī, "Ířpā gólá ngāřá fē řlīří-řlīří drīří, tálā gólá òdrā ró bē volé."

¹⁴ Nīngá sī, kúmú Pílátō drí gólíyī řjízō kī, "Tálā á'dò 'í má drí tā ònjí tētē 'dī 'ēzō yā? Gólá 'è á'dò 'í ònjí tētē ró yā?"⁴⁰ Gō'dá òjílā 'dī 'bá yī gā dó tā ārílí. Gō'dá gólíyī òtrē gbō āří 'álá řrū kī nī rí, "Ířpā gólá fē řlīří-řlīří drīří òdrā ró volé."

¹⁵ Nīngá sī, kúmú Pílátō lē trá tā gólá òjílā řlīří 'dī 'bá yī drí lēlé rí 'élé gólíyī drí. Tā rí 'dī tāsí, Pílátō ní drí Bārābā rí řnjízō volé gāņīmā 'ásí, òzō òjílā rí 'dī 'bá yī drí lēlé rí kátí. Nīngá sī, gólá drí ngāzō tā átálé āřú 'bū 'bá íyíkā rí 'bá yī drí, á'dò ró bē Yésū rí cāzō ònjóró'bí sī ndrī-ndrī, gō'dá gólá rí trōzō fēlé òjílā gólíyī 'è 'bá gólá rí řpálé ngāřá fē řlīří-řlīří drīří rí 'bá yī drí.

³⁶14.70 Gólíyī ārī Pétērō rí gbórókō trá òzō Gālíláyā lē 'bá kátí.

³⁷15.1 Pílátō Gólá ř'dí kúmú Rómā 'bá ká rí 'bá 'bādrīří Yúdāyā ká drīří rí. Drī-'bá Yúdā yī ká 'dī 'bá yī řjī Yésū trá gólá ngálā, tálā rí'á cé kúmú Rómā ká rí 'bá yī ř'dí tā-vó òjílā ká kílí rí'á fūlā.

³⁸15.5 Pílátō řsū tā kī, Yésū á'dó kō tā ònjí tētē 'è 'bá 'í. Tā 'dī tāsí rí, Pílátō rí tī drí á'đízō, tálā Yésū átā tā mbīmbī řyī nyāányā pāzō kō.

³⁹15.9 Pílátō řjī tā 'dī ítí 'dī, tálā gólá lē tīkō òjílā 'dī 'bá yī òlē ró řyī tā-drī Yésū rí řnjízō ř'dí gāņīmā 'ásí.

⁴⁰15.14 Nī řjī úlí āmbúkū Pílátō ká Lúkā 23.22 'á.

Tā ājū 'bū 'bá Pīlátō kā drī īyī 'dásí 'ēzō Yēsū rú rī

(Mātáyō 27.27-31; Yōwání 19.2-3)

¹⁶ Ítí rī, ājū 'bū 'bá Pīlátō kā 'dī 'bá yī drī Yēsū rī drīzō ājīlī ā'dī-drī jō āngī⁴¹ kúmú āmbá rī kā rī 'álá. Gō'dá gólīyī cá bē tólá rī, drīlīyī ājū 'bū 'bá āzā 'bá yī āzīzō ndrī tū. ¹⁷ Gō'dá nīngá sī, gólīyī drī ítá bī ākū kākā dādā lá ró rī ātrōzō gólé drī gbāā Yēsū rī ūwū 'ásī. Nīngá sī, gólīyī gā kpá púrūcī gára pālē ōzō īfīfī kátī ápā kúmú āngī kā ró ásálé ātrā Yēsū drī. Gólīyī 'è tā 'dī 'bá yī īyīkā 'dó, tálá Yēsū rī gógó ōlēndrē ró kúmú āngī kátī. ¹⁸ Vó lá 'ásī, ājū 'bū 'bá 'dī 'bá yī drī ngāzō rī'á ōtrélé Yēsū drī, gólá rī gū'á īyī kī, “Mā 'è nī-bē-yā ní drī kúmú āngī ōrī Yúdā yī kā rī kā.” ¹⁹ Gólīyī fī 'āfī kpá Yēsū āndrá āndalé āndalé ōzō gólá rī īnjīrī kátī. Nīngá sī rī, drīlīyī Yēsū rī drī cāzō pīdrīgú sī kpōwē-kpōwē āndalé āndalé, gō'dá rīzō tū lūwūlī līfī lá 'ásī āndalé āndalé. 'Dī 'bá yī ndrī 'dó 'dásí 'ē'ē 'ī Yēsū rú. ²⁰ Gō'dá 'dásí 'ē'ē 'dī 'dī 'dī gólīyī bē trá rī, gólīyī drī ítá kākā drīlīyī gólé trá rú'bá lá 'á rī īnjīzō gōzō ítá gólákā rī ātrólé 'dī 'dī 'dī ásólé rú'bá lá 'á 'dī. Drīlīyī gólá rī drīzō ājīlī vō 'ēzō gólá rī īpálé fē lāfī-lāfī drī rī 'álá.

Tā Yēsū rī īpázō fē lāfī-lāfī drī drálé rī

(Mātáyō 27.32-44; Lúkā 23.26-43; Yōwání 19.17-27)

²¹ Yēsū trá rī'á fē lāfī-lāfī nī'á nīzō 'dī bē lá vō ōjīlā īpá kā rī 'álá. Gō'dá pávó 'á rī, Yēsū rī fāfā drī rú ndrēzō. Gō'dá ícá kō drīlā rīzō zāā fē lāfī-lāfī īyīkā 'dī nīlī. Tólá āgō āzā bē Kīrēnē lé 'bá 'ī pávó fī 'á, rú lá Sīmónā.⁴² Sīmónā rī nī'á Yērōsālémā 'álá 'bādrī mvá īyīkā rī lésī. Gō'dá ājū 'bū 'bá 'dī 'bá yī ūsū gólá bē pávó 'á rī, drīlīyī gólá rī 'bāzō mbārākā sī fē lāfī-lāfī Yēsū drī ícálé nīlā kō 'dī nīlī Yēsū bē. ²² Ítí rī, drīlīyī Yēsū rī ājīzō vō zīlī Gōlōgótā rī 'álá. Gōlōgótā 'dī ītō lá kī, vō āvō drī fā kā.⁴³ ²³ Vō rī 'dī 'á tólá rī, ājū 'bū 'bá 'dī 'bá yī drī ngāzō rīlī ōdrā ōnjálé trá ālókō bē rī ātrólé rī'á fēlā Yēsū drī mvūlī, ā'dō ró ngá lāzē-lāzē gólá rú 'dī sī lá ā'dīlī. Gō'dá Yēsū gā íyīngá dó mvūlā.

²⁴ Nīngá sī, ājū 'bū 'bá 'dī 'bá yī drī ngāzō ítá Yēsū kā āngílī vólé, gō'dá gólá rī trōzō īpálé ngārā fē lāfī-lāfī drī, gōzō ítá gólákā ātrólé lāfálā cālē īyī vō 'ásī, gō'dá āzā tándī rī ātrōzō vūlī gōmārī sī, tálá gólīyī lē ndrēlā ngátá ítá rī 'dī ā 'dē'á ā'dī drī yā rī. ²⁵ Ítú-pá gólīyī drī Yēsū rī īpázō rī trá rī'á nī-drī-lā-sū cīnō. ²⁶ Nīngá sī, tā ā'bālē Yēsū rú rī īgīzō ngá tā ā'dā kā drī trólé īpálé gā fē lāfī-lāfī 'dī drī Yēsū rī drīlī 'á. Tā ā'bā īgīlī Yēsū rú 'dī rī'á nōtī,

NŌŌ RĪ'Á KŪMŪ ANĠĪ YŪDĀ YĪ KĀ RĪ 'DĪ.

²⁷ Ítú gólá Yēsū rī īpázō 'dī tú rī, īpá ngá ōpá 'bá āzā 'bá yī kpá zālō rī gólá rī gārā drī 'á fē lāfī-lāfī drī. Ngá ōpá 'bá āzā ālō rī īpá īyīkā gólé Yēsū rī drī-ágó drī lésī, gō'dá gólá āzā rī īyīkā gólé drī-lījī lá lésī ró.

²⁸ (Tā ngá ōpá 'bá gólīyī īpálé Yēsū rī gārā drī 'á 'dī 'bá yī kā ā'dā tā gólá īgīlī trá búkū Ōvārī kā 'á kī'á nī rī, “Ūsū gólá trá tā ōnjī 'bá ró, 'dī gōzō gólá rī fūlī tā ōnjī 'bá āzī bē.”)⁴⁴

Īsáyā 53.12

²⁹ Ōjīlā gólīyī rī 'bá lāvūlī rī 'bá yī drī rīzō Yēsū rī lō'dalé gōzō īyī drī īyálé. Nīngá sī, drīlīyī tā ātázō kī nī rī, “Nī kī nī rī, yī ā'dō ícá'á cú jō āngī Ōvārī kā ūfūlī gō'dá kpá bēzō lá jō ó'dí ró cé káyī ná sī. ³⁰ Bē trá ítí rī, ōzō ní ā'dō cú mbārākā bē rī, 'dōvó ní pá drē nī ngbāāngbānō káyī nō sī fē lāfī-lāfī 'dī drī sī.”

³¹ Kpá té ōzō sīsī nā 'bá yī kátī, drī-'bá āngī Yúdā yī kā rī 'bá yī ndrī 'dó lā'bī ímbá 'bá āzā 'bá yī bē drī ngāzō īyī rīlī Yēsū rī gūlī rōō īyī lāfálé 'ásī kī nī rī, “Gólá ícá īyīkā cé ōjīlā āzā 'bá yī pālē 'dī, gō'dá gólá ícá īyīkā kō īyī nyānyā pālē ōdrā 'ásī. ³² Gólá kī, yī ā'dō 'dīyī pá 'bá 'ī gō'dá kpá kúmú āngī āmā ōjīlā Īsīrā'élē yī kā 'dī rī, 'dōvó gólá āārī vūdrī fē lāfī-lāfī drī sī ngbāāngbānō, tálá mā ndrē ró drē gólá rī mbārākā, gō'dá mā lē ró tā gólá 'á.” Gō'dá ngá ōpá 'bá gólīyī rī Yēsū bē fē lāfī-lāfī drī rī 'bá yī gū īyī kpá gólá.

Tā Yēsū drī drāzō rī

(Mātáyō 27.45-56; Lúkā 23.44-49; Yōwání 19.28-30)

³³ Ítú-pá mūdī-drī-lā-ngā-rī sī, ítú gāgālgā sī īnīrīkúwá drī 'bādrī līmózō ndrī gúndrī tā lārākō ró. Īnīrīkúwá 'dī līmō 'bādrī njálé būūū ítú-pá ná 'á. ³⁴ Gō'dá ítú-pá ná 'dī 'á rī, Yēsū drī ngāzō trélé ūrū Ārāmāyā fī sī kī nī rī, Ēlōyī, Ēlōyī, lámā sābākātānī? Itō lá kī, “Ōvārī ámakā, Ōvārī ámakā, ní āyē mā ā'dō tāsī yā?” ³⁵ Gō'dá nīngá sī, ōjīlā ūrūkā 'bá yī rī 'bá ādrélé īyī ānyī rī 'bá yī ārīlī bē īyī ūlī Yēsū kā 'dī rī, gólīyī nī tā ífī lá kō, gō'dá drīlīyī ngāzō tā ātálé kī, “Hé! Nī ārī drē ūlī gólákā 'dī. Gólá rī'á tā āngū 'bá Ēlīyā rī zī'á ānīlī īyī pālē.” ³⁶ Vó lá sī, āgō āzā drī ngāzō rālē nī'á ngá āzā ōzō cōfó kátī rī ātrólé. Drīlā trōzō lá sōlē ōdrā ā'dī 'á gōzō sōlā fē mvá sīlī, gō'dá īngázō lá ījōlē Yēsū drī ndrólé.⁴⁵ Nīngá sī, drīlā tā ātázō ōjīlā āzā 'bá yī drī kī nī rī, “Nī rī drē njūrū ngbāāngbānō ndrēlā ngátá Ēlīyā ā'dō ācá'á fī trá gólá rī pālē yā rī.”

³⁷ Ítí, Yēsū drī kpá ngāzō trélé ūrū ó'dí gō'dá lōvó-lōvó āyézō.

³⁸ Gō'dá Yēsū drā bē rī, ítá bī 'bālē jō mvá⁴⁶ fī jō āngī Ōvārī kā 'á rī drī ngāzō sīlī ākpērē ūrū lésī būūū vūdrī.

⁴¹ 15.16 Órī jō āngī rī 'dī zīlī Pārētōrīyā. Itō lá kī, jō kúmú āngī kā.

⁴² 15.21 Sīmónā rī 'dī Ālēkēzándā rī átá 'ī Rūfúsā bē.

⁴³ 15.22 Úzī vō 'dī vō āvō drī fā kā, tálá ūfūlī tā ōnjī 'bá trá dūū vō 'dī 'á.

⁴⁴ 15.28 Tā īgīlī vérēsī 28 'á 'dī, tā īgī 'bá sīsī rī 'bá yī īgīlī kō.

⁴⁵ 15.36 Ōdrā ā'dī 'dī ófē Yēsū drī 'dī rī ā'dī ró lūmvū lōvó rī 'bá gólá rī 'élé 'dī bē.

⁴⁶ 15.38 Jō mvá 'dī cé vō tībē āmbá ālō drī-'bá āngī Yúdā yī kā rī 'bá yī kā drī rīzō fīlī 'á lá, nī'á Ōvārī ngálá rī 'dī. Ngbāāngbānō fī lá hūwā tā lē 'bá ndrī drī fīzō Ōvārī āndrá.

³⁹ Nīngá sī, drī-'bá ājú 'bū 'bá kâ gólâ ádré 'bá Yésū ándrá rī árílī bē Yésū rī trētrē gō'dá ndrélé bē lāfī Yésū drī drāzō 'dī rī, drílâ gōzō tā átálé kī, “Pātī! Ágō nō rī'á Ôvārī rī mvá 'ī.”

⁴⁰ Gō'dá nīngá sī, ôkó ūrūkâ 'bá yī Yésū rī lē 'bá trá rī iyīkâ gīâ ádré'á iyī nātī Yésū rú sī rī'á iyī gólâ rī ndrē'á drārē 'á. Gólīyī lāfálé 'á rī, rī'á Mārīyā Māgādālā, Sālómē, gō'dá kpá Mārīyā Yākóbā gólâ dāwá ró rī ándrē yī Jósē bē.

⁴¹ Gālīláyā 'álá rī, ôkó nā 'dī 'bá yī lōbē iyī Yésū rī vó trá, gólīyī fē ngá nyānyā trá tólá Yésū yī drī lājó'ba íyíkâ 'dī 'bá yī bē. Gō'dá ôkó āmbá dūu gólīyī ānī 'bá trá Yésū bē Yērōsālémā lésī rī, kpá 'dó bē ndrī rī'á iyī tólá ôkó nā 'dī 'bá yī bē.

Tā ódrī Yésū rī āvō 'bāzō ūgī 'á rī

(Mátáyō 27.57-61; Lúkâ 23.50-56; Yōwánī 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Yésū drā té itú gólâ ôjílâ drī rīzō iyī édélé kâyī gólâ lōvō-lōvō kâ rī tāsī rī 'á. Kâyī rī 'dī 'dī sīšī Sábī drī sī. Tólá āgō āzā bē rī'á rú lā Yōsépā Arāmátáyā lésī. Gólâ āgō ĩnjī-ĩnjī 'ī gólīyī drī-'bá Yúdā yī kâ rī 'bá yī lāfálé 'ásī. Gólâ rī trá tā lē'á Yésū 'á gō'dá gólâ rī āgō-āgō āngō nō 'á rī tēlé. Gō'dá lānjátúlī ācā bē rī, drílâ ngāzō iyī fī zālē ngāzō nīlī kúmú Pīlátō ngálá Yésū rī āvō tāsī, tálâ yī ôlāpī ró bē drē ākpākā'dā kâyī lōvō-lōvō kâ rī ācā drē kō. ⁴⁴ Gō'dá úlī kīzō nī Yésū ódrā trá rī drī 'dē dāzō Pīlátō rú. Nīngá sī, drílâ drī-'bá ājú 'bū 'bá kâ āzīzō ālō yī ngálâ ĩjílī ngātā fī tā pātī 'ī kīzō nī rī, Yésū ódrā trá yā rī. ⁴⁵ Gō'dá gólâ árílī bē kī, pātī Yésū drā trá rī, drílâ tā-drī lēzō Yōsépā yī drī Yésū rī āvō trōlé nī'á 'bālā. ⁴⁶ Ítī rī, Yōsépā yī drī itá tándī mvēēmvē átrōzō, gōzō Yésū rī āvō átrōlé fē lāfī-lāfī drī sī, gō'dá itá 'dī átrōzō Yésū rī āvō gōzō 'dī sī lā ngóló-ngóló. Nīngá sī, trōzō lā 'bālē ūgī gólākâ drílâ 'dīlī 'dī'đī únī 'á rī 'á. Vó lā sī, drílâ kúnī ūngū āngī līlīzō ndūu ūgī 'dī tī. ⁴⁷ 'Dī Mārīyā Māgādālā yī Mārīyā gólâ Jósē rī ándrē ró rī bē, drīlīyī ngāzō 'délē iyī Yōsépā yī vó nī'á vō gólâ Yésū rī āvō 'bāzō rī ndrélé.

Tā Yésū drī lídrízō ódrā 'ásī rī

(Mátáyō 28.1-8; Lúkâ 24.1-12; Yōwánī 20.1-10)

16 ¹ Gō'dá kâyī lōvō-lōvō kâ ndē rú bē itú-pá nī-kázīyā sī lānjátúlī bē rī, Mārīyā Yākóbā rī ándrē, gō'dá Mārīyā Māgādālā lésī rī, Sālómē yī bē drī ngāzō iyī nīlī ālókō dō ró gólīyī drī gīlī trá rī átrōlé ānīzō 'dī bē lā ló'dé drī 'álá ĩnjīlī Yésū rī āvō rú. ² Kâyī ālō kâyī lōvō-lōvō kâ vósī rī,⁴⁷ drīlīyī ngāzō nīlī iyī ākpākā'dā 'bōlōwá āwó sī. Gō'dá itú drī áfōrē 'á rī, drīlīyī cāzō ló'dé drī 'álá. ³ Drē gólīyī ākpākā'dā lāfī 'á rī, gólīyī ĩjī tā trá iyī vō 'ásī kī, “Á'dī á'dō kó kúnī ūngū āngī ūgī tī 'dī jāl'á volé āmā drī nī yā?” ⁴ Gō'dá gólīyī ĩngā bē drī vō ndrélé ātī 'álá rī, drīlīyī ngā ndrēzō, kúnī ūngū āngī ūgī tī rī ójā trá volé. ⁵ Ítī, drīlīyī ngāzō filí cú ūgī 'álá. Gō'dá ūgī 'á tólá rī, gólīyī drī āgō ānjī āzā ndrēzō itá mvēēmvē ācē kpírī-kpírī rī bē yī rú. Ágō ānjī rī 'dī rī gōlé drī-ágó lésī ró. Gō'dá ôkó nā 'dī 'bá yī ndrē bē gólâ itī rī, tī lā yī drī á'dīzō ūrī drī tā lārākō 'dī drī sī.

⁶ Nīngá sī, āgō rī 'dī drī ngāzō tā átálé gólīyī drī kī, “Nī 'ē ūrī kō. Nī lōndā 'dī Yésū Nāzārétā lésī rī 'dī. Gólâ 'dī fūlī fē lāfī-lāfī drī rī. Nī ndrē vō gólâ rī āvō lālāzō rī. Nī ndrē, ngbāangbānō gólâ gō'dá trá nīngá yū'dāwá. Gólâ bē rī'á lédrē-lédrē ró. Gólâ lídrī trá ódrā 'ásī. ⁷ Nī ngā nīlī tā 'dī pēlé Pétērō drī lājó'ba āzī lā yī bē. Nī pē gólīyī drī kī nī rī, Yésū trá rī'á nī'á Gālīláyā 'álá gólīyī ándrá 'álá. Gólīyī á'dō gólâ rī ndrē'á tólá, ōzō drílâ átálé trá gólīyī drī sīšī rī tī.”

⁸ Ítī, ôkó 'dī 'bá yī drī ngāzō ló'dé drī áyéle rāzō, tálâ tī lā yī á'dī trá á'dī, gō'dá gólīyī trá ndrī ūrī ró kpá lēlé ró. Gólīyī nījī tī kō ôjílâ āzākā drī pávó 'á, tálâ gólīyī trá ūrī ró rōō.

Tā ālīpī bükū nō ndēzō rī⁴⁸

⁹ Gō'dá Yésū lídrī bē ódrā 'ásī Gímā sī ākpākā'dā cīnō rī, drílâ iyī á'dázō sīšī Mārīyā Māgādālā drī. Mārīyā 'dī gólâ Yésū drī lídrī ōnjī nī-drī-lā-rī lādrōzō trá volé 'álá sī rī 'dī. ¹⁰ Nīngá sī, Mārīyā Māgādālā drī ngāzō nīlī tā 'dī ngīlī ôjílâ gólīyī á'dō 'bá Yésū bē rī yī drī. Gólīyī trá ĩzā 'é'á, gō'dá kpá āwó ró rōō. ¹¹ Gō'dá Mārīyā Māgādālā drī tā átázō ôjílâ 'dī 'bá yī drī kī nī rī, yī ōndrē Yésū trá, gólâ lídrī trá. Gólīyī gā dō úlī Mārīyā drī átálé 'dī árílī.

¹² 'Dī vósī, Yésū drī kpá iyī á'dázō lārākō ngī āzā sī tā árí 'bá rī rī 'bá yī drī, drīlīyī rú ūsūrī lāfī 'á nīrī 'á 'bādrī mvá āzā rī 'álá. ¹³ Nīngá sī, tā árí 'bá rī 'dī 'bá yī drī ngāzō gōlé Yērōsālémā 'álá nī'á kpá tā lā pēlé tā árí 'bá āmbúkū 'dī 'bá yī drī.⁴⁹ Gō'dá tā árí 'bá āmbúkū 'dī 'bá yī lēé iyī tā kpá kō úlī tā árí 'bá rī 'dī 'bá yī drī pēlé 'dī 'á.

¹⁴ 'Dī vósī, Yésū drī iyī á'dázō lājó'ba íyíkâ mūdri-drī-lā-ngā-ālō rī 'bá yī drī gólīyī drī rīrī ngá nyālē rī 'á. Yésū drī tā lōgōzō gólīyī drī tā ōnjī gólīyíkâ tāsī, tálâ gólīyī cú itī tā lēlé ākó. Gólīyī gā trá dō úlī ôjílâ Yésū rī ndrē 'bá trá rī 'bá yī kâ árílī Yésū rī gógó lídrī-lídrī lā ódrā 'ásī rī tāsī.

¹⁵ Gō'dá nīngá sī, Yésū drī tā átázō gólīyī drī kī, “Nī ngā lā'búlī 'bādrī 'ásī ndrī tā áti-áti tándī Ôvārī kâ ngīlī ôjílâ drī ndrī kākārā. ¹⁶ Áá'dō ôjílâ gólīyī tā lē 'bá trá tā áti-áti tándī Ôvārī kâ 'á gō'dá kpá lūmvū bābātūzī kâ dāzō trá drī lā iyī rī pā'á. Gólīyī gā 'bá íyíkâ dō rī, áá'dō tā-vó gólīyíkâ kī'á ōnjī ró. ¹⁷ Gólīyī tā lē 'bá trá rī 'bá yī á'dō iyī tā lārākō nō 'bá yī 'é'á 'dī. Gólīyī á'dō lídrī ōnjī lōfō'á volé ôjílâ 'ásī ámá rú zīzī sī. Gólīyī á'dō tī drīlīyī átálé kō'dawá rī á'tá'á. ¹⁸ Gólīyī á'dō ĩnī rú'á drī sī, ngātā ōzō gólīyī ūmvū ālī trá rī, gólīyī drāá kō. Gólīyī á'dō drī 'bā'á ngá lāzē 'bá drī, tálâ ōngā ró iyī bē ngá lāzē 'ásī á'dólé rú'bá á'dī sī.”

⁴⁷16.2 Kâyī ālō kâyī lōvō-lōvō kâ vósī 'dī rī'á kâyī Gímā kâ 'ī.

⁴⁸16.8 Tā ĩgī Márākō kâ ādūkū lā ró rī 'bá yī āvī trá. 'Dī tā ĩgī lōpé 'bá āzā 'bá yī ĩgī iyī tā gólâ vérēsī 9-20 'á 'dī nī.

⁴⁹16.13 Nī zī 'dígówá Yésū drī iyī á'dázō lājó'ba rī 'dī 'bá yī drī bükū Lúkâ kâ 'á kápī'tā 24.

¹⁹ Nīngá sī, Yésū âta bê úlī ndēlé lājó'ba íyíkâ drí rí, ódrí gólâ rí trōzó 'būû 'álâ rīlī drī-ágó Ôvârí kâ drīī, āngó rūlī Ôvârí bê. ²⁰ Nīngá sī, tā ârí 'bá 'dī 'bá yī drí ngāzó nīlī tā âtī-âtī tândí Ôvârí kâ ngī bê ôjílâ drí vō 'ásī ndrī. Gó'dá Yésū drí gólīyī pāzó tā â'dalé ôjílâ drí kī, tā âtī-âtī gólīyī drí âtalé 'dī rī'á pāťīī tā lârâkô gólīyī drí 'ēlé rí 'bá yī sī. Í'dígówá nō ãdūkū lâ ī'dī nō.